

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 márczius 7. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
" " 9. d. u. 4 órakor. Dohánytermesztési bizottság ülése.
" " 12. d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
dohánytermesztési szakbizottságának
1908. évi márczius hó 9-én (hétfőn) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A m. kir. pénzügyminiszterium leirata a múlt évi felterjesztésre.
2. Az ideai dohánybevéltés tapasztalatai.
Desseffy Aurél gróf s. k., elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának
1908. évi márczius hó 12-én (csütörtök) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

Fejőstehenek okszerű takarmányozása. Előadó: *Weiser István dr.*

Teleki Arvéd gróf s. k., sz. o. elnök.

Értesítés.

Több ízben elhangzott kívánság folytán egyesületünk elhatározta, hogy az üzemi osztály munkakörébe az **adókönyvek felülvizsgálását** is felveszi és a három éven belüli,

el nem évült adótulzétések visszatérítését kieszközli.

Szárazság és más elemi csapások esetén a bejelentési eljárásokról és az adóelengedés jogosultságáról szakértője útján tájékoztatást nyújt, továbbá utbaigazításokat ad minden az adóügyre vonatkozó kérdésben.

Az adókönyv-ellenőrző iroda rozsdás és más elemi kár, szárazság stb. esetén az adóelengedés kieszközlésére szükséges lépésekről a gazdákat tájékoztatni fogja.

Felhívjuk t. tagjainkat, hogy az adóügyekre vonatkozó összes kérdésekben szíveskedjenek az OMGE. üzemi osztályához fordulni, ahonnan a szükséges szaktanácsokat mindenkor készséggel megadjuk.
Igazgató.

XXV. tenyészállatvásár.

Az OMGE. XXV. tenyészállatvásárját f. évi márczius 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban.

A bejelentési határidő február 15-én letelt. Több bejelentést helyszűke miatt el nem fogadhatunk.

A bejelentések szerint a felhajtott anyag az idén jóval több lesz, mint az előző években s így a vevőknek bő alkalom kínálkozik, hogy szükségletüket a kívánt minőségben e vásáron fedezhessék.
A rendező bizottság.

Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XXXVIII. sz. vásár márczius hó 21., 22. és 23-án, a második tavaszi XXXIX. sz. vásár április hó 26., 27. és 28-án. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottságok végzik. Az első vásár bejelentési határideje márczius 5-én, a második vásáráé április 10-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentő-

lapokon lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-út 5.) küld meg.

Felhívás.

Az OMGE. 1907 december 8-iki közgyűlésén módosított alapszabályok 50. §-a értelmében „a szakosztályok tárgyalásaiban és működésében az igazgató-választmány által választott szakosztályi tagok, valamint az egyesület többi tagjai közül is azok, akik az egyik vagy másik szakosztályban való közreműködésre az illető szakosztály elnökénél a szakosztály megalakulása előtt vagy azt követően legkésőbb négy héten belül (7. §-a) jelentkeznek, tanácskozási és szavazati joggal bírnak.” Egyesületünk igazgató-választmánya február hó 25-iki ülésében megválasztván az öt szakosztály állandó tagjait, egyszersmind elhatározta, hogy ezen választás közhírré tételétől számított négy hetet tűz ki az egyes szakosztályokba való jelentkezésre.

Felhívom tehát az igen tisztelt egyesületi tagokat, hogy amennyiben valamelyik, vagy esetleg több szakosztály f. évi működésében tanácskozási és szavazati joggal résztvenni kívánnak, szíveskedjenek ebbéli szándékukat legkésőbb f. hó 31-ig beárólag az OMGE. titkári hivatalával írásban közölni, pontosan és szembetűnően megjelölve a kiszemelt szakosztályt. Ügyrendünk 19. §-a értelmében az egyesület szakosztályai a következők: a) közgazdasági, b) irodalmi és tanügyi, c) földművelési és növénytermesztési, d) állattenyésztési és állategészségügyi, e) mezőgazdasági ipari, üzemi és műszaki szakosztály.

Megjegyzem még, hogy valamennyi szakosztály ülésén úgy, mint eddig, ezentúl is megjelenhet az egyesület minden tagja, csakis a szavazati jog gyakorolhatása lesz a választott és f. hó 31-ig önként jelentkező tagokra korlátozva.

Budapest, 1908 márczius 1.

Desseffy Aurél gróf s. k., elnök.

MAGYAR Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK MAGYAK

SZÖVETKEZETE legjobb beszerzési forrása

Mai számunk 28 oldal.

Az OMGE. igazgató-választmányának, ugymint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtó-bizottságának ülése.

(1908 február 25.)

Jelen voltak *Dessewffy Aurél* gróf elnöke alatt *Bujanovics Sándor*, *Zselénski Róbert* gróf és *Pallavicini Ede* örgróf alelnökök, *Andrássy Sándor* gróf, *Bartal Béla*, *Beliczey Géza*, *Bernát István*, *Blaskovich Ferencz*, *Czobor László*, *Czeimer Nándor*, *Darányi Béla*, *Darányi Gyula* dr., *Dessewffy Emil* gróf, *Elek Ernő*, *Förster Aurél*, *Förster Lajos*, *Hammersberg Jenő*, *Hertelendy Ferencz*, *Inkey Pál* báró, *Ivánka István*, *Jeszenszky Andor*, *Kajdacsy Endre*, *Kodolányi Antal*, *Kokas József*, *Koppély Géza*, *Koritsánszky János*, *Löherer Andor*, *Laehne Hugó*, *Máday Izidor*, *Makkfalvay Géza*, *Mándy Sámuel*, *Mérey Lajos*, *Meskó Pál*, *Mezey Gyula*, *Marton Andor*, *Propper Sámuel*, *Reusz Henrik*, *Roditzky Jenő* dr., *Sierbán János*, *Serfőző Géza*, *Somssich László* gróf, *Somssich Géza* gróf, *Székiás István*, *Szentivány Zoltán*, *Tallán Béla*, *Teleki József* gróf, *Vásárhelyi József*, *Zathureczky Károly* végrehajtó-bizottsági, illetve igazgató-választmányi tagok, az egyesület tisztviselőikara részéről *Rubinek Gyula* igazgató, *Buday Barna* szerkesztő-titkár, *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár, *Szilassy Zoltán* szövetségi titkár, *Mulschenbacher Emil* dr. segéd-titkár, *Fabricsius Endre* és *Kovácsy János* gyakornokok.

Dessewffy Aurél gróf, az egyesület elnöke, üdvözlővén a megjelent végrehajtó-bizottsági tagokat, az ülést megnyitja.

Szövetségi titkár bemutatja az utolsó végrehajtó-bizottsági ülésről felvett, az elnök és két hitelesítő által aláírt jegyzőkönyvet, mely a „Köztelek”-ben is egész terjedelmében közbe volt téve.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére a választmány elnök ajánlatára *Reusz Henrik* és *Roditzky Jenő* dr. tagokat kéri fel.

Szövetségi tagsági ügyek.

Szövetségi titkár előterjeszti, hogy a Zólyomvármegyei Gazdasági Egyesület múlt évi decz. hó 20-án tartott ülésében elhatározta, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe lép s midőn ezt a központnak bejelenti, egyúttal kéri, hogy szűkes anyagi helyzetére való tekintettel a tagdíjfizetés kötelezettsége alól felmentessék. Miután a szövetség alapszabályai szerint ez a szövetségi nagygyűlés hatáskörébe tartozik, javasolja szóló, hogy nevezett egyesület a tagok sorába feltételeesen felvétessék s a tagdíj elengedéséről annak idején a nagygyűlés fog véglegesen határozni.

A végrehajtó-bizottság a Zólyomvármegyei Gazd. Egyesületet a szövetségi tagok sorába az előadott előterjesztése értelmében felvette.

A szövetség államsegélye.

A végrehajtó-bizottság köszönettel vette tudomásul, hogy a földmivelésügyi miniszter a szövetség központja 1908. évi költségeinek részbeni fedezésére 4000 korona államsegélyt engedélyezett.

Szilágymegyei Gazdasági Egyesület Átirata a gazdasági érdekképviselet tárgyában.

Igazgató: A Szilágyvármegyei Gazd. Egyesület igazgató-választmánya a mezőgazdasági érdekképviselet ügyében megkérdetve, oly véleményt adott, amely szerint a kerületi kamarák felállítására mellett döntött s a szövetség ez alapon tett előterjesztést a földmivelésügyi miniszternek. Nevezett egyesület közgyűlése azonban megváltoztatta a választmány álláspontját és a vármegyei kamarák felállítására mellett foglalt állást. Az egyesület most átiratot intézett a szövetséghez, jelezvén, hogy helytelenül voltak informálva, mert az egyesület mindig a megyei kamarai rendszer behozatala mellett volt. Szóló áttekintvén a földmivelésügyi miniszternek felterjesztett véleményeket, azokból kiténik, hogy a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület 10 kamarát akar felállítani az ország területén, tehát ezek csak kerületi kamarák lehetnek s ez alapon vettük fel azon egyesületek közé, amelyek kerületi kamarák felállítását kontemplálják.

A hibát tehát nem mi követtük el, hanem az illető gazdasági egyet választmánya s ezeket szóló előterjesztés azért, mert, midőn a múlt ülésen e kérdés tárgyalatott, a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület titkárja akképp szólt fel, hogy nem mindenik gazdasági egyesület foglalt olyan álláspontot, mint azt a központ feltüntette. Akkor nem tudtam, hogy ez a kijelentés mire vonatkozott, ezen szavakban oly gyanúsítás foglaltatott, mintha a szövetség központja megváltoztatta volna az egyesületek álláspontját. Ezt szóló tisztelettel visszautasítja.

Bartal Béla e tárggyal kapcsolatban indítványozza, hogy a szövetség a mezőgazdasági kamarák minél előbb való létesítése végett intézzen felterjesztést a kormányhoz.

Dessewffy Aurél gróf elnök kimondja határozatként, hogy a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület átiratilag értesítessék panaszolt ügynek állásáról és egyúttal a kormányhoz a mezőgazdasági kamarák létesítését sürgető felterjesztés intéztetik.

Szövetségi titkár előterjeszti, hogy ugyancsak a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésében Szeged sz. kir. város törvényhatósága is intézett a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztést, melyet pártolás végett a szövetségnek is megküldött. Szeged város törvényhatósága, midőn e kérvényében helyesli a mezőgazdasági kamarák létesítését, egyúttal azt kéri, hogy Szeged szintén kamarai székhelyül jelöltessék meg.

Előadó véleménye szerint a végrehajtó-bizottság ezzel majd akkor fog foglalkozni, ha a

mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat tárgyalatni fog.

A végrehajtó-biz. ez értelemben határozott.

Szövetségi titkár előterjeszti a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület átiratát a dohánybevéltási szakértők ügyében. A pénzügyminiszter ugyanis a múlt év őszén elrendelte, hogy a dohánybevéltáshoz a gazdasági egyesületek által kijelölt szakértők neveztesse ki a természetők érdekeinek képviseletére. A Szövetség központja eddig azt az eljárást követte, hogy a dohánybevéltő hivatalokhoz kinevezendő szakértők kijelölésére azon vármegyék gazdasági egyesületeit kérte fel, ahol a dohánybevéltő hivatalok léteznek, egyúttal a felkérés alkalmával az egyesületek arra is felkértek, hogy a szomszédos vármegyék természetőinek érdekeit is az általuk megnevezett szakértők képviselni szivesek legyenek. A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület panasz tárgyává tette, hogy miután ők dohányukat Nagy-Károlyban váltják be, óhajtották volna azt, hogy szakértők kinevezésére a nagykárolyi dohánybevéltő hivatal részére ő hatalmaztassék föl. Annak idején az iroda felvilágosította a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesületet ennek lehetlenségéről és a szövetség eljárásának indokairól, erre nem válaszolt semmit, tehát megelégedett e válasszal. Szóló ezt azért terjeszti elő a végrehajtó bizottságnak, hogy igazolja, miszerint sérelem az illető gazdasági egyesülettel nem történt és hogy a jövőben ily esetekben eltérjünk azon szokástól, hogy az illető gazdasági egyesületet kérjük fel ugy a szakértő, mint helyettesének kijelölésére, hanem hogyha két vármegye van érdekelve egy-egy bevéltő hivatalnál, akkor az egyik a szakértőt, a másik annak helyettesét jelölje ki.

A végrehajtó-bizottság az előterjesztést tudomásul vette.

Szövetségi titkár előterjeszti, hogy a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület 1905—1907. években összesen 2700 korona segélyt kapott a szövetségi mozgalomok céljait szolgáló alpból. Nevezett egyesület ezen összeg felhasználásáról okmányokkal felszerelt részletes elszámolást küldött be, amelyből kiderül, hogy még összesen 565 korona 71 fillér összeget nem költött el. Midőn ezen elszámolást az egyesület beküldi, egyúttal kéri a Szövetséget, hogy ezen összeget is a szövetségi propaganda további kiterjesztésére a temesvármegyei egyesületnél hagyjuk. Előadó javasolja, hogy a kérelem teljesítése mellett a számadások a számvizsgáló-bizottsághoz utasittassanak.

A végrehajtó-bizottság előadó javaslatát elfogadja.

Cukorrépatermesztők Országos Szövetségének kérelme.

Szövetség titkárja előterjesztést tesz a Cukorrépatermesztők Országos Szövetségének megalkulásáról. A mozgalom célja az, hogy az ország cukorrépatermesztői szerveztessenek, hogy így a természetők a gyárakkal szemben

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZESEN TÁRSULAT BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

hatályo
érdeke
vetség
szerüle
első kö
nek kö
répater
erkölcs
és költ
A C
sége.
tásért
arra,
adja é
Szövets
lyebb k

Löhe
hogy a
pen mil
a főcz
amelye
a term
állottak

Szöve
közlése
telek"-b
hogy é
megal
gazdák

A sz
is veze
kén a
gyárak
tettek.

dése na
hat fel
ország
mörülne
ben, az
gyárakr
ban kie

A vé
tést elf
Magy
szöve

Szerk
zetek C
választr
kérdésé
egyenes
hogy a
szövetke

gos Köz
az által
nyektől,
betétek
gyar C

kötelese
tiltakoz
szólított
Ánde
Szövetsé
elé a vé
került, a
tiltakozo
latok kö
terjeszte
XXIII. t
nem mo

hatályosan állást foglalhassanak és a maguk érdekeit megfelelőleg érvényesíthessék. A Szövetség folyó évi január havában alapszabályszerűleg megalakult s megalakulása alkalmával első köteletségének tartotta, hogy az OMGE-nek köszönetet mondjon azért, hogy a cukorrépatermesztők szövetségének megalakulását erkölcsi és anyagi támogatásával lehetővé tette és költségeit fedezte.

A Cukorrépatermesztők Országos Szövetsége, midőn ezen erkölcsi és anyagi támogatásért köszönetet mond, felkéri a Szövetséget arra, hogy továbbra is erkölcsi támogatását adja és egyelőre, miután anyagi eszközei a Szövetségnek még nincsenek, felmerülő csekélyebb költségeit fedezni sziveskedjék.

Löherer Andor kérdést intéz előadóhoz aziránt, hogy a természetű gazdák e mozgalmának voltaképpen milyen eredménye volt, mert a megalakításnál a főzél az volt, hogy azon differenciák, amelyek a cukorgyárak és termelők között a termelési költségek emelkedése folytán beállottak, valamiképpen elimináltassanak.

Szövetség titkárja felvilágosításul utal azon közlésekre, melyek erre vonatkozólag a „Köztelek”-ben megjelentek s melyek lényege az, hogy ezidőszertint kilencz vidéki szövetség már megalakult, ezekben a magyar répatermesztő gazdák nagyobb része már tömörült.

A szervezkedés már konkrét eredményekre is vezetett, amennyiben az ország több vidékén a szövetségek működése folytán a cukorgyárak bizonyos engedelményeket, könnyítéseket tettek. Természetes, hogy a szövetség működése nagyobb eredményeket csak akkor mutathat fel, hogyha a vidéki szövetségekben az ország összes cukorrépatermesztő gazdái tömörülnek, mert akkor oly eszköz lesz a kezében, amelylyel nagy befolyást gyakorolhat a gyárakra, hogy a termelő gazdák érdekeit jobban kielégítsék.

A végrehajtóbizottság az előadói előterjesztést elfogadta.

Magyar Gazdaszövetség átirata a Hitelszövetkezetekért támadás ügyében

Szerkesztő-titkár: A Magyarországi pénzügyi Szövetség Országos Szövetsége múlt évi novemberi választmányi ülésén foglalkozott az adóreform kérdésével s ez ügyben hozott határozata egyenesen azt a tendenciát foglalja magában, hogy az 1898. évi 23. t. cz. alapján létesült szövetkezeteket, amelyek központja az Országos Központi Hitelszövetkezet, meg kell vonni az általuk élvezett adó- és illetékkedvezményektől, el kell tiltani őket idegen takarékbetétek elfogadásától. Ez a határozat a Magyar Gazdaszövetségnek tudomására jutván, köteletségének tartotta legnagyobb eréllyel tiltakozni ellene és egyesületünket is felszólította, hogy a tiltakozáshoz csatlakozzék. Amde időközben a Pénzügyi Szövetség Országos Szövetsége megtartotta közgyűlését is, amely elé a választmányunk nem az a határozata került, amely ellen a Magyar Gazdaszövetség tiltakozott. Az ide terjesztett határozati javaslatok közül már kiányzott a választmány elé terjesztett javaslat azon pontja, amely az 1898. XXIII. t. czikk megdöntését célozza. Itt tehát nem mond több rosszat a pénzügyi Szövetség köz-

gyűlése, csak annyit, hogy miután nem teheti aktuálisá a 98. as törvény revízióját, ezért általánosságban kívánja, hogy az önálló hitelszövetkezetek adó- és illetékmentességet ne élvezhessenek és idegenektől takarékbetéteket ne fogadhassanak el. Ugy látszik tehát, minthogy a tiltakozás egyelőre nem volna aktuális, de hogyha felteszem is, hogy nem forog fenn a sánda mérszáros esete, hogyha felteszem is, hogy a Pénzügyi Szövetség Országos Szövetsége az 1898. évi 23. t. czikk alapján alakult szövetkezetek iránt a legnagyobb jóindulattal viseltetik, úgy hiszem, hogy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó 2 ezer szövetkezettel a szövetkezeti fejlődés Magyarországon még befejeve nincs.

Ha tekintjük a szövetkezeti ügynek külföldön való fejlődését, mi még csak a kezdet elején állunk és az Orsz. Központi Hitelszövetkezet már nem sokáig lesz abban a helyzetben, hogy házi kezeléssel lássa el a folyton szaporodó szövetkezeteket, itt tehát a decentralizációról és a meglevő jogrend kibővítéséről kell gondoskodni. Erre az esetre nézve pedig csak az lehet a jövő feladata, hogy mindazon szövetkezeteknek meg kell adni az adó- és illetékmentességet ma élvezett kedvezményeit, melyek hasonló szellemben altruisztikus irányban fognak dolgozni.

Szólv határozati javaslatának tehát első része arra vonatkozik, hogy a jövőben alkotandó szövetkezetek támogatásának mértékére nézve ne korlátoztassék a törvényhozás s hogy minden jó szövetkezet a jövőben is részesülhessen azokban a kedvezményekben, melyeket a mai jó szövetkezetek élveznek, amennyiben magukat a megfelelő ellenőrzésnek alávetik. Javaslata másik része alapszik azon tapasztalaton, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet, amely 2000 szövetkezetet működtet, azon nagy közpénzből, amely pénztári készletek formájában a fővárosi nagy bankok betétjeit gyarapítja, csak igen csekély részben részesül. A javaslat második pontja tehát azt célozza, hogy a pénzügyminiszter legyen szives törvényes felhatalmazással az Országos Központi Hitelszövetkezet részére nagyobb betétet adni egy meghatározott összegben, amely nem lévén felmondható, az Országos Közp. Hitelszövetkezetet, a kis szövetkezeteket jobban függetlenné tenné a spekulációtól. Mielőtt szólv határozati javaslatát elfogadásra ajánlaná, megjegyzi, hogy igen szomorú tünény Magyarországon, hogy a szövetkezeti munkálkodásnak oly nagy akadályokkal kell megküzdnie. Ha széttekintünk a külföldön, látjuk, hogy pl. Romániában 20 ezer koresma közül 12 ezret törölnek, mert azt tapasztalták, hogy a koresmák a nép anyagi létét veszélyeztetik s ezen tisztító munkát ott nem akasztják meg semmiféle tilalommal. Nálunk zsolnárokat énekelnek a népjólétéről, de ha igazán megindul valamely szociális munka, bölcsőjében igyekeznek azt megfojtani a sértett magán-érdekek. Ajánlja határozati javaslatát elfogadásra.

Bartal Béla elfogadja az előadói javaslatot azzal, hogy ne 20 millió korona, hanem az eddiginél nagyobb összeg kéresek.

Mérey Lajos melegen ajánlja elfogadásra az előadói javaslatot, Bartal szemben a pénz-

ügyminisztertől kérendő összeget precizírozni kéri annál inkább, mert a pénzügyminisztériumról tudjuk, hogy a budapesti nagy pénzügyintézetnél nagy összegeket helyez el csekély kamattal, részben pedig kamatmentesen és ekként támogat nagy pénzügyintézeteket, amelyeket nem olyanoknak ismerünk, mint amelyek a gazdaszövetséget támogatnák ezen összegekből; ezek támogatják az ipart és kereskedelmet és így az állam nagy készpénzkészleteiből éppen azokat nem támogatja, akik az állam fentartói között az első helyet foglalják el. Nemesak méltányos, de egyenesen jogos követelésünk, hogy az állam nemcsak az ipart és kereskedelmet támogassa, hanem magát a gazdaszövetséget is, melynek méltóbb intézete nincs, mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet s aziránt sincs kétség, hogy a szövetkezet révén tényleg eljut a pénz a kisgazdákhoz is. Az előadási javaslat másik része még fontosabb, mert tudjuk, hogy a Pénzügyi Szövetség Országos Szövetsége jónak látta támadást intézni a szövetkezetek, tehát a gazdaszövetség ellen és nem kevesebbet követel, minthogy szüntessék meg az 1898. évi 23. t. cz. ben a szövetkezetek javára biztosított adó- és illetékmentesség tiltassanak el a szövetkezetek attól, hogy betétet elfogadhassanak. Ha ez a követelés nem hordja magán a legnagyobb elfogultság bélyegét és a legnagyobb ellenséges indulatot a szövetkezetek ellen, akkor semmi a világon nem érdemi meg ezt a jelzöt. A pénzügyintézetek Magyarországon évek óta jelentékenyen megkárosítják adóban az államot, mérlegeiket különösen az adómentes állampapírok beváltásánál úgy állítják össze, hogy sok ezerre menő adóban rövidítik meg az államot s azért foglalnak állást az adóreform ellen is. Abban a véleményben van szólv, hogy a legminimálisabb köteletséget teljesítünk, midőn az előadó javaslatának elfogadásával tiltakozásunknak kifejezést adunk.

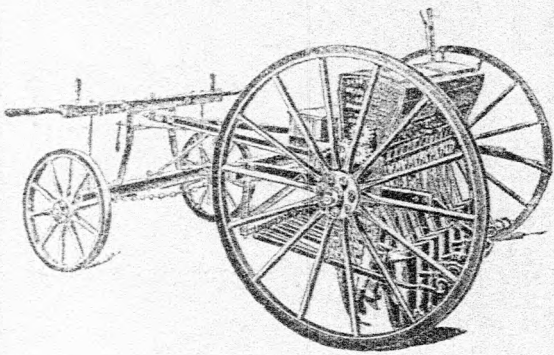
Meskö Pál szerint a kereskedelmi és iparkamarák minden ülésük alkalmával kihonánásokat intéznek nemcsak a fogyasztó, de a hitelszövetkezetek ellen is. Ezzel szemben sajnálattal tapasztaljuk, hogy igen sok gazdasági egyesület egyáltalán nem foglalkozik a szövetkezetekkel, vagy nagyon keveset törődik a szövetkezeti mozgalommal; van sok gazdasági egyesület, amely a szövetkezetek érdekében még egy szalmaszálat sem tett keresztlbe.

Szükséges volna tehát, hogy a választmány felszólítsa a gazdasági egyesületeket, hogy a szövetkezeteket hatályosan karolják fel és hasonló szellemű határozatokat hozzanak, mint aminő az itt elhangzott felszólalásokban lefektetve vannak.

Bartal Béla az állam pénzkészletei az állandó elhelyezést kizárják, azért tette azt a javaslatot, hogy a végrehajtó-bizottság ne jelölje meg kérvényében az Orsz. Központi Hitelszövetkezetnél elhelyezendő készlet nagyságát.

Löherer Andor az előadói javaslatot kiegészítendő azzal, hogy a miniszter gondoskodjék az OMGE-nek a szövetkezetnél való hathatósabb képviseléről.

Rubinek Gyula teljes mértékben osztja Bartal felszólalásának lényegét, mert az állami pénztári készletekből 20 milliót állandóan elhelyezni nem lehet, mert szükséges, hogy a kincstár

LOSONCZI DRILL

tolókeres SORVETOGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.
Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.
Kizárólagos vetőgépgyár.

Kitüntetve:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.

1906. Nagyvárad: Eliamerő oklevél.

1906. Nagyvárad: Eliamerő oklevél újításokért.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.

1907. Pécs: Állami ezüstérem.

Tessék árjegyzéket kérni.

a készletekkel mindenkor rendelkezessék. Nem is ez volt a célja a javaslatnak, hanem az, amit a porosz állam fogantatott a porosz szövetségekkel szemben, hogy 40 millió márkát bocsátott azok rendelkezésére törvényes felhatalmazás alapján. Mi is azt kérhetjük, hogy törvényes felhatalmazás alapján bocsássa a Országos Központi Hitelszövetkezet rendelkezésére a kért összeget a pénzügyminiszter.

A végrehajtó-bizottság az előadói javaslatot alábbiakban fogadta el:

Az OMGE. igazgató-választmánya tiltakozik minden olyan törekvés ellen, mely az 1898: XXIII. t.-cz. alapján létesült szövetségek jogainak és kedvezményeinek elvonását vagy megkürítését célozza és szükségképpen akcióképességüket csökkentené.

E szövetségeknek adómentességi joga, továbbá illetékmentessége az általuk nyújtott hitelt teszi olcsóbbá és nem magas osztalékokat, nagy magánnyereséget eredményez, hanem a hitelre szorult apró egzisztenciák százezreinek javára érvényesül. E kedvezmények megvonása vagy megkürítése tehát a néphitel olcsóságához fűzött érdekeket támadná meg és egyenes feladását jelentené annak a szociális célnak, melynek szolgálatára az 1898. évi szövetségeti jogrend megalkottatott.

Amellett, hogy ezek a szövetségek nagy szociális feladatot szolgálnak, többszörös felelősséggel és minden egyéb pénzintézetnél szigorúbb ellenőrzés alatt működve: jogi alkatuk az Országos Központi Hitelszövetkezet takarékbetéteinek kiváló biztonságát nyújt. Múltányos és közérdekű kívánság tehát, hogy minél több törvényhatósági és állami közpénz bocsájtassék e szövetségek tőkeerejének emelésére s e révén a népjólét szolgálatára. Minélfogva felkéri az igazgató-választmány a pénzügyminisztert, hogy az állam az Országos Központi Hitelszövetkezetnél törvényes felhatalmazással legalább 20 millió koronát állandóan elhelyezzen s ezzel e szövetségek közhasznú működési képességét fokozni és a nyereszkedő pénzintézetektől való teljes függetlenségüket előmozdítani sziveskedjék.

Szövetség titkárja előterjeszté, hogy a pénzügyminiszter a drágaság ügyében összehívott ankétre két kiküldött megnevezését kérte az egyesülettől. Az elnökség akként intézkedett, hogy az ankéten egyesületünket Rubinek Gyula igazgató és Jeszenszky Pál titkár fogják képviselni.

Bernát István: Tisztelt végrehajtó-bizottság! Méltóztatassék megengedni, hogy oly tárgyban szólalhassak fel, amely a tárgysorozatba felvéve nincs, de belevág oly politikai kérdésbe, mely bennünket is közelről érdekel. (*Halljuk!*)

Pár héttel ezelőtt közölték a lapok, hogy a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége mozgalmat indított az összeférhetlenségi törvény megváltoztatása érdekében s ezt a kérdést kapcsolatosan a választói jog reformjával idej közgyűlésére napirendre tűzte ki. Engem meglepett ez a határozat, mert hogyan jut a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ahhoz, hogy ily politikai közkérdéseket tárgyal közgyűlésén azon szándékkal, hogy e törvények megalkotásánál irányt adjon. Úgy látszik, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége nem

szokta respektálni azon korlátokat, melyeket neki az alapszabályai szabnak. Így tavaly a kivándorlás ügyében tartott ankéten földbirtokpolitikát esinált s azt mondta, hogy a rossz földbirtokpolitika az oka a kivándorlásnak. Nekem az a meggyőződés, hogy nekünk itt és kint az országban is az összeférhetlenségi törvény olyan módosítását, amint ők akarják, elfogadni lehetetlen. Ők ugyanis azt akarják, hogy azon gyárosok, akik a kormányval összeköttetésben vannak, segély révén bekerüljenek a törvényhozásba, azaz ellenőrizhessék azt a kormányt, ahonnan a segélyt nyerik.

Arra kérem tehát a végrehajtó-bizottságot, mondja ki azt, hogy a maga részéről ezen kérdések ily irányban való eldöntéséhez hozzá nem járul. (Helyeslés).

Elnök ezirányban mondja ki a végrehajtó-bizottság határozatát.

Állásfoglalás az adóreform tárgyában.

Szilassy Zoltán előadó: Méltóztatnak tudni, hogy az adóreform kérdése erősen foglalkoztatja a közvéleményt és hogy egyesületünk közgazdasági szakosztálya több ülésen behatóan foglalkozott a reformmal s ennek eredményeképpen a végrehajtó-bizottság elé egy határozati javaslatot terjesztett be. Méltóztatassék megengedni, hogy egészen röviden fejtssem ki az okokat, amelyek a közgazdasági szakosztályt e javaslat megszerkesztésénél vezették. Kétségtelen, hogy jelenlegi adórendszerünknek hibái vannak, amelyek évtizedek óta folytonosan panaszt tárgyát képezték s a legfőbb hiba nem az adó magasságában, mint inkább abban van, hogy az adó legnagyobb mértékben a földbirtokot terheli s ez bizonyos nagymértékben aránytalanul.

Régi törekvés tárgyát képezi, hogy ezen igazságtalan, aránytalan és súlyos adórendszer megváltoztatassék és a kormány részéről is mutatkoztak törekvések, hogy az adórendszer terén reform létesíttessék. Így Wekerle pénzügyminisztersége első idejében megkezdte az előmunkálatokat s Lukács László pénzügyminisztersége alatt egy adóankét is tartatott. Mindezeknek eredménye mindaddig nem volt, míg újból Wekerle nem vette át a pénzügyi tárczát és legrövidebb idő alatt egy szerves adóreformra vonatkozó törvényjavaslatokat terjesztett be. Ezen törvényjavaslatok lényege az, hogy a régi adómentekből egyeseket megjavít, másokat egészen elhagy és egy új adórendszert is hoz be.

Nem akarom hosszasan fejtegetni, hogy e javaslatok mennyiben képeznek javítást vagy mennyiben képeznek rosszabbodást a jelenlegi állapotokkal szemben, csak arra kívánok rámutatni, ami a szakosztályt is vezette, hogy e javaslatokra nézve állást foglaljon és ez az, hogy ezen adóreformot a törvényhozás a kormánynak szándéka — és mondjuk talán nyomása alatt — okvetlenül elfogja fogadni: ennek következtében az az álláspont, amely ezen javaslatoknak a limine való elutasítását javasolta, tulajdonképpen reánk nézve azon veszedelemmel járna, hogy nem lett volna alkalmunk a magunk véleményét nyilvánítani ezen javaslatok megjavítása érdekében. Ennek folytán azon hibák, melyek ezen

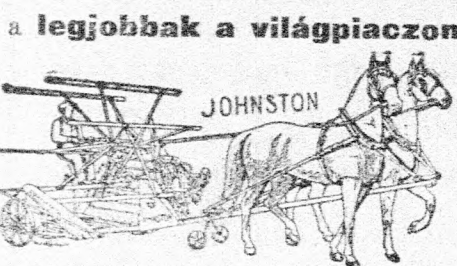
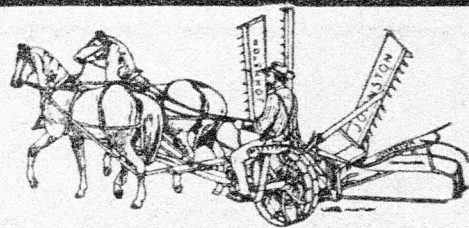
javaslatokban foglaltak, a végrehajtásnál nem csak hogy nem elimináltatnának, hanem valószínűleg még súlyosabbá is tétetnének.

A közgazdasági szakosztály elsősorban a földadó reformjával foglalkozott s e törvényjavaslatnál két oly kardinális föltételt állított fel, melyek teljesítése nélkül ezen törvényjavaslat el nem fogadható. Az egyik az, hogy az új törvényjavaslat elejti az 1883. évi XLVI. t.-czikkben megállapított kontingenst a másik pedig az, hogy a törvényjavaslat 1. §-a 2. pontjában oly intézkedés foglaltatik a jelenlegi kataszter kiigazítására, hogy ennek tagabb magyarázata következtében könnyen előállhat az a helyzet, hogy a jelenlegi kataszter teljesen felforgatván, egy új kataszter létesíttetnék, amelyre szükség nincs s amely a jelenlegi állapotokat teljesen felforgatná. A szakosztály határozati javaslata a főszó arra helyezi, hogy a törvényjavaslat ezen két kardinális hibája okvetlenül kiküszöböltessék. Éppen azért, midőn a szakosztály elismerte, hogy a jelenlegi kataszterben vannak aránytalanságok, melyek megszüntetése szükséges, viszont azonban a megszüntetés szükségességének megállapítását és az erre vonatkozó munkálatok mértékét nem kívánja a törvényjavaslatban kontemplált módon a pénzügyminiszterre bízni, hanem azon nézetben van, hogy ezen kérdések elintézése, az esetleges reambuláció szükségessége kimondásának és mértékének a megszabására egy országos földadó-bizottság létesíttessék, mely ezen kérdésekben végérvényesen döntsön, mert csak így lehet megnyugvása a gazdaközönségnek, hogy a törvényjavaslat intézkedéseit pénzügyi közegek nem fogják kihasználni arra, hogy a jelenlegi katasztert átalakítsák oly irányban, hogy a földbirtokot nagyobb mértékben terheljék, mint eddig.

Másik fontos rész ezen adóreformban a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat, melyet a pénzügyminiszter az általános jövedelmi pótdadó helyébe akar behozni. A jövedelmi adó kétségkívül eszközt képez arra, hogy a ki nem kerülhető aránytalanságok bizonyos mértékig kiegyenlítessenek. A jövedelemadó tekintetében is kifogásai vannak a szakosztálynak s ezek a határozati javaslatban bennt foglaltak. Kifogásunk elsősorban, hogy a progresszió a kisebb és közép jövedelmeknél túlságosan emelkedő és azon jövedelmeket sújtja legnagyobb mértékben, melyek azok jövedelmeit képezik, akiknek vállain ma is mindenféle közteher nyugszik. A szakosztály azt a javaslatot teszi, hogy a progresszióra nézve a miniszteriumtól kérjük, hogy az legfeljebb az osztrák jövedelmi adó progressziója mértékének feleljen meg. Az adómentes létminimumot 600 koronáról 800 koronára kéri a szakosztály megállapítani. Nagy súlyt helyezett a kereseti adóról szóló javaslat és jövedelmi adójavaslat azon intézkedésére, hogy a két javaslat kontingentálja a várható jövedelmeket, egyúttal pedig ezen kontingenst nem mint maximumot szabja meg, hanem mint minimumot, úgy, hogy a pénzügyminiszternek felhatalmazás adassék pótdadókiivetés eszközzésére. A szakosztály javaslata szerint a pótdadó kiivetésére vonatkozó felhatalmazás törlése nélkül semmi körülmények kö-

JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kéveköto
szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világgiacon és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstons-pek dőlt, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltaért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselőt és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** cégnél
BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírását kéni. Tessék ismertető leírását kéni.

zött sem lehet az egyenes adóreform javaslatokat elfogadni.

Ezen általános irányelvek megjelölése után még egy körülményt vagyok bátor a végrehajtó-bizottság figyelmébe ajánlani és ez az, hogy ezen törvényjavaslatokban kétségkívül megnyilvánul a pénzügyminiszter azon törekvése, hogy az adóreformmal szociális eredményeket érjessen el. Az adóreform kétségtelenül a kisembereknek adóterheit könnyít, már csak azért is, hogy a jelenlegi fejadó jellegével bíró másodosztályú kereseti adót megszünteti, valamint a családi adót is az adónemek minden vonalán, azonkívül behozza a létminimumot és progresszív adót is létesít a jövedelmi adónál, úgy, hogy ezen adóreformoknak bizonyos szociális alapgondolatuk van. Midőn tehát a szociális kívánások minden vonalon megnyilvánulnak és éppen a gazdák érzik hátrányát annak, hogy a törvényhozás szociális ügyekkel csak a legutóbbi időben foglalkozik, szükséges, hogy a magunk részéről a kormány ezen törekvését honoráljuk, mert a szociálista mozgalmakkal szemben legerősebb fegyverünk az, hogyha beigazoljuk, hogy igenis szociális törvényes intézkedésekkel a szociálista törekvéseknek elejét tudjuk vágni és a nép munkásrétegeknek szociális boldogulását lehetőleg elő tudjuk mozdítani.

Ezek után bátor vagyok a szakosztály határozati javaslatát elfogadásra ajánlani.

Zselénski Róbert gróf: A szakosztályi ülésen ellenezte e határozati javaslat elfogadását s következetes marad, ha a végrehajtó-bizottsági ülésen szintén ezen álláspontot foglalja el. Röviden indokolni kívánja álláspontját, mely a következő:

A közgazdasági szakosztály által ajánlatba hozott határozati javaslat ellentétben áll az OMGE és a gazdakongresszusok által elfoglalt állásponttal s ellentétben áll egyáltalán egy agrár adórendszerrel. Egy agrár adórendszerben ugyanis első kellék a rendszer egyszerűsége, hogy az adórendszer könnyen megérthető legyen és hogy egyúttal méltányos legyen. Az új adórendszer sokkal komplikáltabb, mint az eddigi, sokkal nehezebben megérthető, mint az eddigi, a méltányosság tekintetében pedig egy lépést sem teszünk előre. Eddigi adórendszerünk nem volt rossz és ha idők folytán hibák csuszáltak bele, ezeket kiküszöbölni lehetett volna anélkül, hogy az egész adórendszert felforgassuk. A főhiba az adórendszerben az volt, hogy a végrehajtás rossz, nem fogtuk meg azon jövedelmeket, amelyek az adó alól kibujtak és megengedtük, hogy a kisemberrel szemben az adó rosszul interpretáltassék; ennek kiküszöbölésére kellett volna fordítani a főgondot. Hogy nem lesz méltányosabb az új adórendszer, mint a régi, már kimutattam a szakosztályi ülésen, midőn pontos számítások alapján bebizonyítottam, hogy a szakosztály által javasolt módosítások elfogadása esetén is 16%tól 35%-ig fizet a föld az új adórendszer szerint, holott egy gyár adója legfeljebb 11%-ot fog kitenni. Ez oly méltánytalanság, hogy én a magam részéről egy ily adórendszerbe, mely ily méltánytalanságokat eredményez, bele nem mehetek. De erre azt

mondhatják az urak, hogy ezt egy agrárius csinálta, tehát egyoldalú. En egy igen érdekes cikket olvastam a „Pesti Hírlap”-ban Vidor Edétől, aki kiszámítja, miként fog kinézni a ház adója, szemben a föld adójával, az új rendszer szerint.

Szerinte az új adórendszer értelmében 2000 koronánál a föld fizet 41%-ot, míg a többi kereset legfeljebb 18%-ot. Egy másik összeállításnál 2000 korona tiszta jövedelemre a föld fizet 32%-ot, míg a többi kereset 8%-ot és így tovább. Ezt a számítást olyan ember tette, akinek földje nincs. En tehát részéről egy javaslatot el nem fogadhatok, amely a földet, amely ki nem bujhatik az adó alul, hozzávetőleg háromszor annyi adóval sújtja, mint egyéb keresetet, amelyek ki tudnak bujni és ki is bujnak sokszor; kötelességemnek tartom tehát agrárius szempontból ezen javaslat ellen állást foglalni és állást foglalni a szakosztály javaslata ellen is. Adórendszerünk a hozadéki adók alapján áll, addig míg ezeket nélkülözni nem tudjuk, ne térjünk át a személyes adórendszerre; ezt egyetlen egy ország sem tette, kivéve Ausztriát. Franciaországban már tíz év óta igyekszik a szociálista kormány oly adórendszert behozni, mint aminőt a mi pénzügyminiszteriumunk tervez, de az ellen a francia agrárvilág sikeresen állást foglal. Németországban a fundált adó egy nagy részét törölték, egy kis részét átutalták a községeknek, tehát ott is majdnem tisztán áttértek a személyes adókra hozadéki adók nélkül; hogy meglegyen a kettős adóztatás, behozták a vagyoadót, de ez épp úgy megadóztatja kétszeresen a tőkét és a gyárat is, mint a földbirtokot. Ellenben nálunk kettős adóztatásban csak a föld és ház fog részesülni, míg a több jövedelmek ki fognak bujni alula. Csak Ausztria hozott egy oly adórendszert, amely hasonló ahhoz, melyet most Wekerle pénzügyminiszter a törvényhozáshoz benyújtott, azonban Ausztriában sem vált be, ott is elégedetlenség uralkodik, tehát semmi értelme, hogy mi lemásoljunk egy oly adórendszert, amely Ausztriában be nem vált. Mikor más országok hoznak törvényeket, amelyek be nem válnak, tanuljunk azoktól és ne utánozzuk a rossz törvényeket. Ez az oka annak, hogy nem megyek bele a szakosztályi javaslatba és van szerencsém egy határozati javaslatot elfogadásra ajánlani, amely a „Köztelek” 9. számában közzé lett már téve. (Olvassa.)

Határozati javaslat.

Az OMGE. nem veszi tudomásul a m. kir. kormánynak az egyenes adók reformjára vonatkozó törvényjavaslatait, mert azok merő ellentétben állanak mindazon határozatokkal, melyek az utolsó 10 évben egy országos gazdakongresszusok, mint az OMGE. részéről hozattak.

Jelesen óvást emel az ellen, hogy a föld hozadéki adója fennmaradjon és ez tetőztessék egy felette vexatorius természetű, csak nagyon drágán kezelhető és mindenféle természetű üldözésekre igen alkalmas jövedelmi

adóval; óvást emel a kataszteri becslésnek kiigazítása ellen, mert ennek keresztülvitele igen sokba kerülne és tapasztalatból tudja, hogy jó, igazságos kataszter sehol sem létezik, lehát az új sem lesz jobb a réginél, legfeljebb az igazságtalanságok eloszlása fog másképp történni.

Pallavicini Ede ögróf: Sajnálom, hogy alelőnök társammal nem lehetek egy nézetben s az ő javaslatát nem teszem magamévá, hanem elfogadom és ragaszkodom a közgazdasági szakosztály javaslatához. Nem tudok egyetérteni Zselénski gróffal azért, mert ő abból a premiszábról indul ki, hogy a meglevő adórendszer helyes, jó és bevált. Megszoktuk és eltörtük a hibáit a mostani adórendszernek, de kétségtelen az, hogy nem felel meg, mert egyoldalú. En annak idején, midőn a pénzügyminiszteriumban mint fiatal ember voltam, már kifejezést adtam annak a nézetemnek, hogy a hozadéki adók rendszere egyoldalú és hogy ezt mitigálni lehet az egyénnek mint adóalanynak adó alá vonása által a tárgynak a megadóztatásával, másrészt az egyénnek mint ilyennek megadóztatásával.

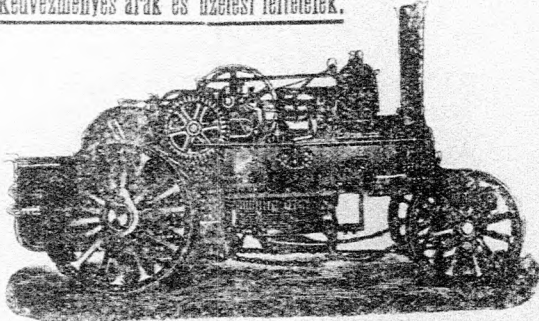
Ezen vegyes adózási rendszer helyes keresztülvitelével is ki lehet a hibákat kiküszöbölni. E szempontból kiindulva, egész életemben mindig barátja voltam a Poroszországban divó rendszernek, amely ismerte egyrészt a tárgyi, a hozadéki adókat, azoknak kiegészítése azonban az egyén megadóztatásával történt. A mostani adórendszer torzsalkodás és csak helyeselhetem a magam részéről, midőn a miniszterium új adórendszerre kíván áttérni. A kor intő szavának engedni kell, nem lehet azt kívánni, hogy a falusi ember által használt petróleum négyszeresen legyen megadóztatva, míg a villanyfény kevésbé legyen, az igazság elől kitérnünk nem lehet és így én a magam részéről Zselénski azon javaslatához, hogy utasítsuk el az egész adóreformjavaslatot, nem járulhatok hozzá, hanem ellenkezőleg: az adóreformjavaslatokat elfogadom. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy tiltakozásunkat ki ne fejezzük azon helytelenségek és a gazdaközöniséget sújtó intézkedések ellen, amelyek a reformjavaslatokban foglaltatnak. Tiltakoznunk kell különösen a tekintetben, hogy a törvényjavaslat intézkedése abszolote nem fedezi az indokolás tartalmát. A közgazdasági szakosztály javaslata ezen hiányokra és helytelenségekre kiterjeszkedik, éppen azért ajánlom azt a választmány elfogadására. (Helyeslés).

Zselénski Róbert gróf: Előtte szóló öt félreértette. Szóló nem azt mondta, hogy a jelenlegi adórendszer jó, hanem jobb az, mint a miniszter adóreform-tervezete. A jelenlegi adórendszer alapján, ha azon javitnunk lehet, nem szükséges más adórendszert behozni, nem szükséges főképpen agrár szempontból.

Löherer Andor két ütköző pontra mutat rá, az egyik az előadói javaslat, a másik Zselénski gróf javaslata. Szóló a szakosztályi ülésen kijelentette, hogy Zselénski Róbert gróf indokolását megszívlelésre méltónak tartja, melyet magunkévá kell tenni, annyival inkább, mert a multban egész eddig ez az elvi állás-

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

➤ Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. ➤

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár :: Magyarországai igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

pont volt az egyesületnek és a kongresszusoknak vezérfonala. Az elől az elv elől elzárkózni nem lehet, hogy az egyenlő megadóztatás érvényesüljön kereskedőkre és gazdára egyaránt. Feltétlenül elfogadja szóló a javaslatból azt, hogy a földadó kontingentáltassék, mert különben kitesszük az országot annak, hogy soha egyforma adórendszer és egyenlő teherviselés az országban nem lesz. Szóló helyesli a szakosztály azon javaslatát, ha azonban erre az állásra helyezkedik, akkor a harmadik pont c) alpontja teljesen felesleges.

Bartal Béla: Elsőben is arra hívja fel a végrehajtó-bizottság figyelmét, hogy újabban igen sok fontos törvény lett benyújtva a képviselőházhoz és egyáltalában a közönség elé. Így a vámpolitikai kérdés, a bankkérdés, a vasúti és forgalmi reform, a választói és adóreform. Szóló kívánatosnak tartaná, hogyha már ezen nagy kérdésekhez nem bír a gazdaközönség hozzászólani, legalább a parlament figyelmét felhívjuk arra, hogy az adóreform kérdését igen alaposan tárgyalja. Kívánatos volna rámutatni arra is, hogy a kormány ne csak a jövedelmek emelésére, de a kiadások csökkentésére is helyezzen súlyt, főképpen azért, hogy a nem szükséges kiadásokat redukálja és bizonyos tervszerű programot készítsen minden irányban, különösen pedig gazdasági kérdésekben. Szóló óhajtott volna, hogy a direktadók szintén az adóreformmal lettek volna együtt szabályozva, vagy pedig ezekre nézve egy bizonyos irány már megadott volna.

Ami Zselénski gróf és az előadói határozati javaslatot illeti, szóló elvben Zselénski gróf javaslataival azonosítja magát s szeretné azt, hogy a két javaslat közti differenciák úgy tüntessenek el, hogy azt az elvet, ami általában Zselénski gróf javaslatában ki van mondva, azt mint első pontot általános kijelentésként vegyük fel.

Ami az adójavaslatot magát illeti, ennél szóló a fősúlyt arra helyezné, hogy a paritás elve, t. i. a méltányos megadóztatás, a visszapótlás kérdése kidomborítsassék, tekintettel arra, hogy most a legtöbb gazda nem a föld tiszta jövedelméből él, hanem a föld zsirját veszi ki, t. i. kapitálást költ. A bérletek nem fejezik ki a föld tiszta jövedelmét, mert a bérletek nagyságával minél nagyobb a bérlet, annál nagyobb szabad gazdálkodást biztosít a tulajdonos a bérlőnek s a minél nagyobb bérletekkel nagyobb szabadság is van összekötve a föld kizsárolására. Tekintetbe kell venni az adóreform-javaslatok effektuálásánál az áralakulásokat, a birtokok jövedelmezőségét, számolni kell a külföldi versenyyel is, mert a két utóbbi év nagy jövedelmére állandóan abszolúte nem számíthatunk. Tekintetbe veendő az is, hogy az összes fogyasztási adókat a földadóhoz hozzá kell venni, mert ezek mind a mezőgazdaságra vannak kivéve, az egy petróleumot kivéve. Az egész reformnál szóló a jövedelmi adó kivételére helyezi a fősúlyt s az a mód, hogy minden évben bevallás útján történjék az adókövetés, teljesen lehetetlen; a parasztságot egészen elernyesztik, mert senki sem tudja, hogy mi lesz a jövő évi jövedelme, mert ezt még az intelligens középosztály sem tudja előre kimutatni. Hangsúlyozza szóló, hogy még az állam is, amelynek annyira közege van, az sem tud helyes bilanczot összeállítani, annál kevésbé lehet a középosztálytól ezt kívánni. Ez az eljárás nem volna egyéb, mint zaklatás, amely a parasztságnak elégtelenségét és a kivándorlást fokozná.

Blaskovics Ferenc: Ha jól értette Zselénski állásfoglalását a tervezett adóreformmal szemben, annak éle abban kulminál, hogy kifogásolja a fogyasztási adónak kapcsolatba hozatalát egy vexatorius adóval. Szóló azon nézetben van, hogy a kormány arra az álláspontra lépett, hogy a hozadéki adót kapcsolatba hozza a jövedelmi adóval, ezt azért tette, mert a jövedelmi

adóra bázisozza az egész háztartását. Szóló szerint egy régi megszokott állapotról egyszerre átmenni a jövedelmi adóra, bizonytalan dolog. Itt tehát célszerűségi kérdést vett fel a kormány, amikor az átmenetet fokozatosnak kívánja. Szóló azt hiszi, hogy el fog következni az idő, amidőn teljedni fog Zselénski óhaja, hogy t. i. egyforma jövedelmi adó vettessék ki az ország minden polgárára és minden jövedelmi foglalkozásra. Ehhez azonban idő kell. Szóló kénytelen hozzájárulni ahhoz, hogy a kormány ezen hozadéki és jövedelmi adó kombinációját egyelőre elfogadja. Más kérdés aztán az, hogy ennek egyes részletei teljesen megállják-e a helyüket, ehhez sok szó fér és éppen azért helyesli azt, hogy figyelmébe ajánlatsassék a kormánynak, miszerint a fogyasztási adó kiváló mértékben a gazdasági terményeket és így a gazdásztaályt sújtja. Különben helyesli szóló a szakosztály javaslatának a földadó kontingentálásra vonatkozó részét. Ami a kataszteri kiigazítást illeti, szóló ez ellen nem foglalna állást, mert odóius színben tűnnék fel a gazdátársadalom előtt. Tényleg vannak helyenkint aránytalanságok, a vizsabayozások és árter fejlesztése következtében ezek megszüntetése szükséges és kívánatos. Hozzájárul szociális szempontból ahhoz is, hogy az adómentes létminimum a jövedelmi adónál 800 koronára emeltessek fel és miután a szakosztály javaslata nagyban és egészben megfelel a tényleges viszonyok számbavételével szerkesztetett meg, a javaslat elfogadását is ajánlja.

Hammersberg Jenő: Szabadjon mindjárt kijelentem, hogy az itt felmerült két ellentétes álláspont közül én a szakosztályi javaslat és Pallavicini Ede őgróf elvi álláspontjához csatlakozom s helyesnek tartom azt, ha a pénzügyi kormány arra az útra tér, ami az adóreform-javaslatoknak általános tendenciája, hogy t. i. a tárgyi adók helyett lehetőleg egy igazságos jövedelmi adó léphessen életbe. Ugy kell tekintenünk a kormány mostani reformtörekvéseit, mint egy átmeneti intézkedést (Ugy van! Igaz!), amelynek a tendenciája, hogy idővel teljesen áttérünk a jövedelmi adórendszerre. E szempontból kiindulva nem értem, hogy miért nincs kontingentálva a törvénytervezetben a földadó és miért van kontingentálva lefelé és felfelé a jövedelmi adó, amelyet a kormány most életbe akar léptetni. A földadót kell megszorítanunk, ezt kell kontingentálnunk, hogy ez ne nagyobbodjék, ellenben a jövedelmi adónál kell az elaszticitást meghagyni a kormánynak, hogy az állami szükségletek fedezésének mértékéhez képest azon módosíthasson. Az volna tehát az első kérésem, hogy méltóztassék a földadó kontingentálás szükségességét erősen hangsúlyozni. A törvényjavaslatban azt sem tartom helyesnek, hogy az a progresszivitást megszorítja a jövedelmi adónál s kétszáz ezer koronán felül teljesen megszünteti. Szívesen járulok a határozati javaslat azon pontjához, hogy a létminimum 800 koronára emeltessek, de ezzel szemben azt a javaslatot kérem betoldani, hogy 200,000 koronánál felüli jövedelemnél is folytattassék a progresszió s én keveslem az 5%-os alap-progresszivitást, mert ez a középfokon nagyon erős, a felsőfokon pedig felmennék 10—15%-ig is.

A határozati javaslatnak a földtehermentesítési járulékra vonatkozó részét teljesen elhagynám azért, mert mi a jövődönék hozunk törvény. Provideálni 1958-ig, amidőn megszűnik a teher, igen merész lépés volna, mert hogy szükség lesz-e ezen jövedelemre, azt előre nem tudhatjuk. Elhagynám a kataszteri kiigazításra vonatkozó azt a megszorítást is, hogy a törvényjavaslatban új osztályba sorozást ne engedjünk, módót kell nyújtani arra, hogy az aránytalanságok, helytelenségek megszüntetessenek és lehetőleg fokozatosan tökéletessé tegyük kataszterünket. Hogy ez költségbe kerül, az biztos, de nem lesz oly nagy, mint egy új kataszter készítése.

Végül stílis módosítást kívánok tenni, a határozati javaslaton, melyet elfogadok s ezt a

kitételt „követeli“, módosítanám, mert a szuverén törvényhozástól követelni senkinek sincs joga s nem a kifejezések vaskossága, hanem az igazság az, amit kívánunk, én tartom magam azon közmondásból „suaviter in modo, fortiter in re“.

Tallian Béla azon kérdésekhez szól, amelyek nem foglaltatnak benne a határozati javaslatban, mely elsősorban a cukoradóra vonatkozó részt nélkülözi. Mikor Németország, Franciaország a fogyasztási adó ezen részét oly erősen leszállítja, akkor a cukorgyártásunk szempontjából nekünk is arra az álláspontra kell helyezkedni, hogy a cukoradót le kell szállítani. A kiegyezés folytán 150,900 mm. cukor fog bejönni, míg a csempézett cukor évente 50—60 ezer mm. tesz ki, éppen azért kéri a választmányt, hogy a cukoradó leszállítására vonatkozólag régi álláspontját vegye fel a határozati javaslatba.

A másik kérdés, mely bár nem tartozik egészen hozzánk, a vízi társulatok ügye. Szóló nem látja sem a törvényjavaslatban, sem a szakosztály javaslatában az intézkedést, mely a vízi társulatok törvényben biztosított rekonzervációja miként biztosítatik, ezt tehát bevenni kéri a javaslatba.

A harmadik, amit felemlíteni kíván, a jövedelmi adóra vonatkozik. A jövedelmi adó jövőben óriási pénzügyi hasznót fog a kormánynak hozni, de épp oly mértékben közgazdasági károkat is okoz, mert az intenzivítás felé irányuló gazdaságokat teljesen meg fogja akasztani, hogy az intenzivítást a jövőben fejleszthessék. Ausztriában, amely közgazdaságilag és iparilag is messze felettünk áll, a jövedelmi adóból csak 30 millió folyt be négy éven keresztül, míg nálunk 46 millióra van megállapítva. Kérde, vajjon lehetséges-e, hogy mi többet adjunk, mint Ausztria?

A kataszterre vonatkozólag az a nézete, hogy a kétségtelenül fennforgó aránytalanságok és igazságtalanságok reparálandók, de attól tart, hogy az aránytalanságok szakadatlan láncolatának reparálásában lassankint új katasztert készítenénk, épp azért a kataszterre vonatkozó javaslati rész elejtését kéri. Nem osztja a törvényjavaslat azon intenzióját, hogy a kereseti adó 10% ról 5%-ra szállítsassék le, annál kevésbé helyes ez, mert tudjuk, hogy épp a tőke az, amely ezen alapon adóztatik meg s a pénzt 7—8%-ra adja kölcsön, míg a földbirtokból alig 3%-ot lehet kihozni. Itt óriási igazságtalanság történik a földbirtokkal szemben és éppen azért az 5%-os megadóztatást nem fogadja el, hanem helyesnek tartaná, ha 10% maradna a jövőben is.

Mezey Gyula: a szakosztály határozati javaslatát fogadja el s mivel a vita anyaga már teljesen ki van merítve, szóló egészen röviden a javaslatnak a kataszterre vonatkozó részeivel kíván foglalkozni. Nézete a kataszteri kiigazításokra nézve az, hogy ahol aránytalanságok vannak, amelyek kiigazítása indokolt és szükséges s amely nem is oly nagy munkában történhetné meg, azt végre kell hajtani. Hozzájárul tehát a határozati javaslat e részéhez, bár bevallja azt, hogy ez új osztályba sorozás által az egész kataszter felforgattnék és ennek újabb adóemelés lenne a következtése. Ha a törvényjavaslatok úgy menének keresztül, hogy a törvényhozás elrendeli a kiigazításokat, ez esetben is korrekciót talál a szakosztályi javaslat az adóbizottságok szervezésével.

Ugy a jövedelmi adóra, mint a kontingentálásra vonatkozólag a szakosztályi javaslat korrekciói a gazdákat tökéletesen megnyugtathatják s éppen azért szóló is egyhangú elfogadásra ajánlja a szakosztály javaslatait.

Hertelendy Ferenc: Egyetért Hammersberggel abban, hogy az új adóreform-tervezetét átmenetinek kell tekinteni és ha most a gazdaközvélemény a negatív terére lépne, nem használna semmit, mert a kormány az adó-

reformot keresztül fogja hajtani. Két indok alapján fogadja el a szakosztály határozati javaslatát, az egyik az, hogy ideális adózási rendszert sohasem érünk el, de a rosszabbnál is kevésbé rosszabbat szívesen fogadja el, hogyha ez a törvényes kormány alkotja meg, mint az általános választói jog alapján összeülő új parlament.

Sierbán János: A jövedelemnek tíz évről tíz évre való megállapítását nagyon veszedelmesnek és nagy hátrányokkal járó intézkedésnek tartja egyes gazdákra nézve. Ez a leg súlyosabb része az adóreformnak és szóló azt tartaná helyesnek, hogy fix-összegben állapítsák meg a jövedelem és ne akként, mint a végrehajtási utasításban foglaltatik. Elképzelhetetlen igazságtalanságok fognak felmerülni ekként, mert tíz évre a jövedelmeket előre megállapítani lehetetlen a mi a közgazdasági és klimatikus viszonyaink között, melyek folytonos változásoknak vannak kitéve, fellépő állati betegedések, különböző államokkal való közgazdasági összeköttetések és a többi következtében.

Szilassy Zoltán előadó: Azután a magas színvonalu tárgyalás után, mely a szakosztályban is és a végrehajtó-bizottság mai ülésén is elhangzott, feladatomból tulajdonképpen a javaslat megvédésére nagyon könnyű, mert mindazon érveket, melyeket felhozhattam volna, elmondani méltóztattak. Csak arra akarok rámutatni, hogy tulajdonképpen Zselénski gróf ur javaslatát olyan, amely kizárta volna a tárgyalhatást és ő exellenciája igazat fog nekem adni, hogy nemcsak Ausztriában van ily vegyes rendszer, mert a francia javaslat is vegyes rendszeren épül fel. Igaz ugyan, hogy a kataszter teljesen elejti. Tehát azt lehet mondani, hogy ez az adórendszer is vegyes, mint az osztrák és a miénk, csak az a különbség, hogy az érdekelteknek nagyobb befolyása teljes mértékben biztosítva van. Hammersberg tagtárs megjegyzéseire elnök ur ő exellenciája már kijelentette, hogy a jövedelmi és kereseti adó kontingentálásának elhagyására vonatkozó kívánást honoráljuk, hiszen az összes tárgyalások folyamán és határozati javaslaton vörös fonálként húzódott ez végig; ez magától érthető kívánás, amit bevezünk a felterjesztésbe.

A földterhermentesítési járulékra vonatkozólag annak idején követjük el a hibát, mikor nem követeltük a járulék elkülönítését, amely tulajdonképpen az 1888. évi törvény alapján 1958-ban fog lejárni és amelyet most a miniszter, miután a földadóval egyesíteni akarja, perpetuálni fog.

Azt akarom még fölemlíteni, hogy a cukoradó e javaslatból kimaradt, mert ez a javaslat az egyenes adóreformról szól s nem a fogyasztási adóról. Igaza van Tallián ő exellenciájának, hogy a cukoradó-leszállítás fontos és azzal foglalkozni kell s megérdemli azt, hogy külön felterjesztésben hívjuk fel a miniszter figyelmét. Végül Pallavicini Ede őnagyméltósága által felemlített nehézményre kívánok felvilágosítást adni. Ő kifogásolja a jövedelmi adó alapjának 10 évről 10 évre való megszabását. A szakosztályban az az aggodalom merült fel, hogyha a jövedelemadóról szóló törvényjavaslatban megállapított adóküpuhatolási eljárás végrehajtatik, akkor a gazdák oly zaklatásnak lesznek kitéve, amit alig fognak elbirni. Hogy e zaklatás kikerültesék, a szakosztályban felmerült a nézet, hogy 10 évre állapítsák meg az a jövedelem, amely jövedelmi adó alapjául vehető és ez a jövedelem ne lehessen nagyobb, mint a

mostani kataszteri tiszta jövedelemnek kétszerese. Ilymódon két biztosíték lett volna arra, hogy a gazdák a zaklatástól megkíméltesse és hogy a jövedelmi adó alapja végletekig ne fokoztassék. Ajánlja a szakosztályi javaslat elfogadását azzal a hozzáadással, hogy az itt elhangzott megjegyzések és kívánások, melyek a javaslatban nem foglaltatnak, a kormányhoz intézendő felterjesztésbe bevéssenek.

Pallavicini Ede őgróf azt kívánja a felterjesztésben hangsúlyozni, hogy a tíz évre való megállapításnál a rossz termésű évek figyelembe véssenek.

Szilassy Zoltán előadó nem ellenzi, hogy ez bevéssék a javaslatba, mert tíz évről tíz évre megállapítani a jövedelmet csakis az előző tíz év átlaga alatt lehetséges.

Sierbán János: Fix-percentben kívánja megállapítani a kat. tiszta jövedelem alapján azt a jövedelmet, amely jövedelmi adóval terheltetik. Az egész adóreform célja az, hogy a tényleges jövedelmek megadóztassanak, a pénzügyminiszter nem fog belemenni abba, hogy 2% legyen a maximum, mert akkor elesik az ő általános elve, hogy a tényleges jövedelem adóztassék meg. Szóló abban a véleményben van, hogy ne tíz évről tíz évre állapítsák meg a tiszta jövedelem, hanem a kataszterben megállapított jövedelem kétszeresét akarja adóalapul venni, hogy így a felesleges zaklatásnak eleje véssék.

Szilassy Zoltán és **Bartal Béla** felszólalása után **Rubinek Gyula** megjegyzi, hogy Sierbán álláspontja az egész törvényjavaslat szellemével ellenkezik és keresztülvihetetlen is, miután a törvényjavaslat a személyi jövedelmet akarja megadóztatni s azt előre fixirozni lehetetlen. Mi mégis maximális határt óhajtottunk megállapítani és tettük ezt azért, hogy a pénzügyminiszter az utasításban bizonyos szabályokat fog megállapítani, tehát a kisbirtokos érdekeit védelmeztük meg, aki nem tudja úgy megvédeni az érdekeit, mint a közép- vagy a nagybirtokos, azért követeltük a maximális határát a tiszta jövedelemnek megvonni a két %-ban.

Többek felszólalása után **Desseuffy Aurél** gróf elnök kimondja a végrehajtó-bizottság határozataként, hogy a közgazdasági szakosztály határozati javaslatát elfogadjatik azzal, hogy a javaslat szellemével kongruens indítványok is felvéssenek a miniszterhez intézendő felterjesztésbe.

A napirend többi tárgyának elintézése végett a választmány d. u. 4 órakor folytatólag ülést tart.

Délutáni ülés.

Desseuffy Aurél gróf elnök a folytatólagos ülést megnyitja.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti, hogy a kereskedelemügyi miniszter az egyesület felterjesztésére a vagonhiány és vasuti forgalmi zavarok megszüntetése ügyében leiratot intézett egyesületünkhez, melyben ismerteti a forgalmi zavarok elhárítására eddig tett intézkedéseit és igéri, hogy a beruházásoknak fokozatos fogamatossításával a gazdaközönség méltányos igényeit lehetőleg rövid időn belül igyekezni fog kielégíteni.

Az egyesületi tanács javasolja, hogy a miniszter leiratát a végrehajtó-bizottság tárgyalás végett a közgazdasági szakosztályhoz utalja.

Bartal Béla hozzájárul ahhoz, hogy a kérdés a szakosztályhoz utaltassék. Megnyugvással konstataálja, hogy a kereskedelemügyi miniszter a gazdaközönséget érdeklő 200 millió befektetésre nézve a terveket már készítetti. A baja-báta-

széki vasuti hid május vagy június hó folyamán már a forgalomnak át fog adni, ezenkívül a kormány a forgalom decentralizálása tekintetében további lépéseket is tesz, amennyiben a komáromi vasuti hid megépítésére megtette a szükséges lépéseket. Kéri az egyesületet, hogy a vácz-aszódi vasutvonal kiépítésére vonatkozólag is tegyen előterjesztést a kormányának.

A végrehajtó-bizottság a miniszteri leiratot a közgazdasági szakosztályhoz utalja.

Szerb huszbehozatal engedélyezése.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti, hogy a hazai állattenyésztés megvédése érdekében ismeretes a gazdák azon álláspontja, hogy a Balkán-államokból az élőállatok és állati termékek behozatalának lehetetlenné tételét követelik. Agitáczióknak eredménye az, hogy egy a miniszterelnök, mint a földmívelési miniszter kijelentése szerint a Szerbiával kötendő szerződésben élőállatok behozatalára nem fognak engedélyt adni, de a tekintetben nem nyilatkoztak, hogy az állati termékek behozatalát illetően is ugyanezt az álláspontot fogják-e elfoglalni. Most nyilvánosságra jutott, hogy a kormány hajlandó engedélyt tenni Szerbiának állati termékek behozatalára. Ez ellen egyesületünk azonnal erőlyesen állást foglalt s felkérte a földmívelésügyi kormányt, hogy a szerb állati termékek behozatalának engedélyezése ellen a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék. Ugyanezt tették az osztrák agráriusok is. Mint értesülünk, a kötendő szerződésben 35,000 vágott szarvasmarhára és 70,000 darab sertés behozatalára fog a magyar és osztrák kormány engedélyt adni Szerbiának. Ez az engedélyt fele az azelőtti élőállatbehozatalnak, voltaképpen azonban többre fog rugni, mert Szerbiából eddig csak sovány állatokat hoztak be, most azonban majd kihizlalt állatokat fognak leválni és így a behozandó husmennyiség sokkal többet fog reprezentálni. Ugy értesülünk, hogy a külügyminiszter állítólag Romániának és Bulgáriának is koncessziót szándékozik adni az állati termékek behozatalára, ami azért volna igen nagy baj, mert ezáltal annak a veszélynek volnánk kitéve, hogy Török- és Oroszországból csempészet útján fognának állati termékek hozzánk bekerülni s ha netalán valamely járvány vagy állati betegség behurcoltatnék, ki volnánk téve annak, hogy Németország el fogja zárni előlünk az állatbevitelt. Minthogy a kormányok a kereskedelmi szerződés megkötése tekintetében már végleg megállapodtak s tiltakozó felterjesztésünket figyelembe nem vették, nem marad más hátra, minthogy a gazdaközönség érdekeinek megvédése végett a törvényhozáshoz forduljunk felirattal oly értelemben, hogy tagadja meg a szerb kereskedelmi szerződés jóváhagyását, illetve annak az állati termékek behozatalára vonatkozó részét. (Helyeslés.)

Bartal Béla szintén ez irányban szerzett információkat a szerb kereskedelmi szerződéses tárgyalásokról. Ami az osztrák agráriusok álláspontját illeti, úgy tudja szóló, hogy az osztrák parlamentben 240 képviselő fog a szerb szerződés megkötése ellen szavazni, ezek számát szaporítani fogják a cukorgyárosok is. Ausztriában tehát a szerződés megkötése nagy ellenállásra fog találni s a szerződés megkötésének megakadályozása attól függ, hogy a városok és a szociáldemokrata párt milyen álláspontot foglalnak el. Indítványozza szóló, hogy az egyesület kérje fel a kormányt a szerb szerződés szövegének közlésére.

HEUCKE A.

Hausnoldorfli gőzeke-gyár
kötő rendszerű

gőzeke-készleteit

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban

Zselénski Róbert gróf teljesen hozzájárul Bartal Béla fejtegetéséhez, csak azt akarja még hozzátenni, hogy e kérdésben a magyar gazdaközönység mindig azon katározott álláspontot foglalt el, hogy sem élő, sem levágott állapotban az állatbehozatal meg ne engedtesse s ez álláspontjától az egyesület el nem térhet. A vágott husimporthoz kérdése a magyar gazdára épp oly fontos, mint az olasz borbehozatal volt. A Széll-kormány idejében ugyanis azzal akarták a magyar szőlősgazdákat kielégíteni, hogy kontingentálni fogják a behozandó olasz bormennyiséget. A magyar szőlősgazdák erélyes akciója folytán sikerült Olaszországot a borimportról való lemondásra bírni. A szerb állatbehozatal kérdésében szintén ilyen erélyes akciókat kellene indítani, mert úgy látszik, hogy a gazdaközönység érdekei a szerb szerződés kötésénél figyelembe véve nem lettek.

Lóherer Andor abban látja a hibát, hogy a magyar érdekeket Bécsben a külügyminiszter képviseli. Helyesli Zselénski azon nézetét, hogy életerős agitáció fejtesse ki. Szerinte felkérnők az OMGE. országgyűlési képviselő tagjai, hogy a szerb szerződés megkötése ellen állást foglaljanak.

Rubinek Gyula igazgató megjegyzi, hogy az egyesület vezetősége mindent elkövet ebben az ügyben és talán sikerülni fog az egyesülettel kontaktusban levő agrárius képviselők révén tekintélyes ellenállást kifejteni. Az egyesület egyébként felhívhatná a megyei gazdasági egyesületeket is, hogy a kerületük országgyűlési képviselőit hívják fel arra, hogy a szerb szerződés esetén megkötése ellen tiltakozzanak.

A végrehajtó-bizottság elhatározza, hogy a szerb szerződésnek oly értelmű megkötése ellen, hogy a szerb állati termékek behozatala megengedtesse, tiltakozó feliratot intéz a képviselőházhoz és egyúttal felkéri a vidéki gazdasági egyesületeket is, hogy kerületük országgyűlési képviselőit a szerződés esetén megkötése elleni állásfoglalásra bírják.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatai.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti a fríz juh köztenyésztésbe vétele ügyében az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatait. (A szakosztály javaslatai a „Köztelek” 11. számában voltak közzételve.) Egyúttal előterjeszti Pirkner János igazgató-választmányi tagnak a szakosztályi javaslattal szemben írásban benyújtott különvéleményét.

Hosszabb vita után, melyben Rodiczky Jenő dr., Lóherer Andor, Hammersberg Jenő, Kodolányi Antal, Rubinek Gyula és előadó vettek részt, a végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslatait nagy szavazattöbbséggel elfogadta.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjesztette ezután az átvészelt sertések immunitása, a Sarin sertésvészellenes szer kipróbáltatása és a lépfene elleni kötelező ojtás ügyében az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatait. (A szakosztály javaslatai a „Köztelek” 11-ik számában közzétettek.)

A végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslataihoz hozzájárul.

Jelentés a tenyészállatvásár rendezéséről.

A végrehajtó-bizottság tudomásul vette ügyvezető-titkárnak azon jelentését, hogy az egyesület az idei tenyészállatvásárt márczius 7-8-án fogja rendezni. A vásárra óriási felhajtás van, amennyiben 500 darabmal haladja túl a bejelentett állatok száma a múlt évi bejelentést. A vásárra a földmivelésügyi miniszter 16,800 koronát míg a főváros 1000 koronát adományozott állatok díjazására. Tudomásul szolgál.

Földmivelési és növénytermesztési szakosztály javaslatai.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti a földmivelési és növénytermesztési szakosztály javaslatait a kendermagtermesztés előmozdítása ügyében. (A szakosztály javaslata a „Köztelek” múlt évi 99-ik számában volt közzételve.)

A végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslatait elfogadta.

Irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai.

Mutschbacher Emil dr. segédtitkár bejelenti, hogy az irodalmi és tanügyi szakosztály legutóbbi ülésén újraalakult s elnökül Kodolányi Antalt, alelnökkül pedig Bernát Istvánt és Rodiczky Jenő tagokat választotta meg.

A szakosztály legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a folyó év folyamán az ország négy vidékén, Temesvárt, Szatmárt, Sopronban és Nagykanizsán tart gazdasági előadásokat. Az előadásokra a földmivelési miniszter 4000 korona államsegélyt engedélyezett.

A vidéki gazdasági előadások egyöntetű szervezése tekintetében a szakosztály a Somssich Géza gróf által beterjesztett javaslatokat pártolólágot vette tudomásul és ajánlotta a vidéki gazdasági egyesületeknek, hogy a jövőben ily előadásokat rendezzenek.

A gazdasági megbeszélések a „Köztelek” február hó 22., 23. és 24-én tartottak meg mintegy 150 gazda részvételével, szép sikerrel, ami kívánatosá teszi ezen megbeszélések újból való rendszeresítését.

A végrehajtó-bizottság az irodalmi szakosztály javaslatait, illetve bejelentéseit elfogadta.

Műszaki bizottság javaslatai.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti a műszaki bizottság javaslatait a felvidéki aratógépbeállítás rendezése, a motoros szántógépverseny és tanulmányi kirándulás rendezése ügyében. (A javaslata a „Köztelek” 13. számában közzétettek.)

A végrehajtó-bizottság a műszaki bizottsági javaslataihoz hozzájárul.

Tejgazdasági bizottság javaslatai.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti a tejgazdasági bizottság javaslatait a nemzetközi tejgazdasági kongresszusra és a bizottság működésének kiterjesztésére vonatkozólag. (A javaslata a „Köztelek” 15. számában közzétettek.)

A végrehajtó-bizottság a javaslatakat elfogadta.

Tudomásul veendő tárgyak.

A végrehajtó-bizottság tudomásul vette az alábbi beérkezett tárgyakat:

Földmivelésügyi miniszter az Országos Törzskönyv költségeinek fedezésére 2000 K-t engedélyez.

Földmivelésügyi miniszter a cserebogarak irtása tárgyában a törvényhatóságokhoz intézett rendelkezését küldi.

Földmivelésügyi miniszter értesít, hogy a kereskedelmi miniszter a komló kedvezményes szállítására irányuló kérelmet nem teljesíti.

Kereskedelemügyi miniszter a korpa deklaszifikálására irányuló kérelmet nem teljesítheti. Kereskedelemügyi miniszter a moslák és szörplé takarmányokra szállítási díjkezdvezményt nem engedélyez.

Kereskedelemügyi miniszter a Központi Tejcsarnok részére szállított tejküldeményekre szállítási díjkezdvezményt nem engedélyez.

Kereskedelemügyi miniszter a vetőmagra általános szállítási díjkezdvezményt nem engedélyez.

Oszták-Magyar Bank a kinevezett váltóbirálóról értesít.

Oszták-Magyar Bank rendes évi közgyűlésére meghívót küld.

Pécsi kiállítás végrehajtó bizottsága a kiállításon való közreműködéséért az egyesületnek köszönetét fejezi ki.

Bund der Landwirte köszönetet mond az egyesületi évkönyv megküldéséért.

A bécsi Landwirtschafts-Gesellschaft köszönetet mond a 100 éves jubileumán Rodiczky Jenő dr. utján történt képviseltesítésért és megküldi az egyesület történetét.

Meghívó a folyó évi május havában Rómá-

ban rendezendő nemzetközi élelmiszeikk-csomagolási kiállításra.

A németországi tanulmányutról kiadott könyv Németországba küldött tiszteletpéldányaiért beérkezett köszönőlevelek.

Az OMGE. belügyei.

Segédtitkár bemutatja a múlt igazgató-választmányi ülésről felvett, az elnök és két hitelesítő által aláírt jegyzőkönyvet, mely a Köztelekben is egész terjedelmében közzé volt téve. Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére az igazgató-választmány elnök ajánlata Kodolányi Antalt és Reusz Henriket kérte fel.

Új tagok felvétele.

Segédtitkár bejelenti, hogy az egyesület által megindított taggyűjtési akció szép sikerrel járt, amennyiben 207 új tag jelentkezett. Az 1907 december 19-iki választmányi ülés óta alapító tagokul jelentkeztek, akiket a tanács fölvételre ajánl: Gömör vármegye törvényhatósága 400 kor., Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye törvényhatósága 400 kor., Kohner Adolf dr. 1000 kor., Lónyay Sándor (átruházva Jánosról, 420 kor.), Propper Samu 1000 kor.

Évadjas tagokul jelentkeztek:

a) 20 korona kötelezettséggel: Ábrahám Lajos, Babes Izaiás, Benkő Elek, Debreczeni g. akad., képvis. Sztankovics János igazg., Faber Tódor, Fekete Mór, Fenvenyesi Kornél, Fetter Béla, Friedmann Miksa, Gass Gyula, Geiger Jenő, Glöckner Viktor, Gratz Ottó, Halatschka Rezső, ifj. Haraszy Tivadar, Hegyi Zsigmond, Joó Sándor, Kálmán Gyula, Kálmán Mór, Kedl László, Kemény József, Kelen Menyhért, Lassovszky György, Madách Emánuel, Manasz Barcó György báró, Munk István dr., Rainprecht Antal dr., Reviczky Tibor, Saád Gyula, Soltész Miklós, Schmirmond Kornél, Thassy Kálmán, Ungváry László, Wuest Jenő.

b) 24 korona kötelezettséggel tagokul jelentkeztek: Adai földmivesiskola, képviselő Franke Bódog igazgató, Algyógyi földmivesiskola, képviselő Gáspár József igazgató, A magyar kegyes tanítórend urad. jószágkormányzósága, képviselő Vámos Károly dr., Auspitz György, Adler Jakab, Adám Sándor dr., Baghy István, Bagolaszenci gazd. szöv., képviselő Hany János elnök, ifj. Balogh K. Ferencz, Balogi Soma, Berek István, Bánfilyhunyadi gazdakör, képviselő Szikszay Ferencz elnök, Beniczky György, Berger Mór, Betegh Miklós, Bettlheim Győző, Békéscsabai földmivesisk., képviselő Kállay Ödön igazgató, Birkisi urad. tisztartóság, képvis. Muzsnay Ferencz, Biró Kálmán, Blauer István, Blauer Jenő, Blum Sándor, Boróczy László, Brasch Simon, Choma Ödön, Christ György, Csákovári m. kir. földmivesisk., képvis. Juhász Vilmos ig., Csávossy Gyula báró, Csikszeredai földmivesisk., képvis. Szigetváry László igazg., Csilléry Sándor, Csorvássy Miklós, Deák Gyula, Des Echerolles Kruspér Gilbert dr., Deutsch Jenő, Dombóvár és vidéki gazdakör, képvis. Paál József elnök, ifj. Döry Miklós, Draskóczy Márton, Egán Imre, Ercsey Károly dr., Eltető Albert, Fittler Dezső dr., ifj. Flaschits József, Fodor Béla, Fodor Gyula, Fridrik Géza, Fuchs Miksa, Gajdoss Gyula, Gaszner József, Geneszy Ferencz, Gerő József, Gerzon Kázmér, Gidófalvi gazdakör, képvis. Koleza Sándor elnök, Giesswein Sándor dr., Gosztöny István, Gräber Gyula, Grünfeld Pál, Gyarmathy Gyula, Györfly Károly, György Samu, Hartányi Imre dr., Hartányi Imre, Hefty Frigyes dr., Hegyi Zsigmond, Hódmezővásárhelyi földmivesisk., képvis. Szeles János igazg., Hofer József dr., Horváth István, Huber Kornél, Hufnagel Ernő, Isépy Viktor dr., Istvánffy Béla, Jászberényi földmiv.-iskola, képvis. Venits Gyula helyettes igazgató, Jenovay Zoltán, Juhász Bálint, Kacskovits Antal, Karczagi földmiv.-iskola képvis.

Ludány
képv. Z
Keszthe
Béla ig
Gergely
Rezső,
Károly
Niklós,
Lamm
id. Lón
földmiv
Géza, M
Meiszne
Mudron
Nagyka
viselő C
korgyár
dasdy
drovics
kisbirto
János e
Ragány
földmiv
Perczel
Géza,
Sándor
berg
Elemér
tornya
dár dr.
rencz, S
Szabó
talan,
Gyula,
Dezső
Szilárd
gróf, T
halóság
Tuss
Veinric
Vilmos
Zabó
gazdák
Népkör
Verzár
Gottes
Az
kezette

A m
Nádast
tovább
Gere
Ferenc
Gyula,
Mór, G
Kósa
Henrik
Varga
Az
különb
Sándor
elhuny
vétét.
Tag
Bászel
mer M
Endre,
Ala
per Sa
A t
lendők
Zoltán
Munká
Kovács
rencz,
János,

Ludányi Béla ig., Kassai m. kir. gazd. akadémia képv. Zalka Zsigmond h. igazg., Katona István, Keszthelyi m. kir. gazd. akadémia képv. Czako Béla igazgató, Kimpel Antal, ifj. Kirchmayer Gergely, Klein Henrik, Klein Sándor, Kuma Rezső, Komáromi földmiv.-iskola képv. Ferenczy Károly ig., Korda János. Kovács Géza, ifj. Kovácsy Miklós, Kukuljevic József dr., Kürti Emil, Lamm Tibor, Lichtmann Mór, Lippach Brunó, id. Lónyay Gábor gróf, Lövy Karoly, Lugosi földmiv.-isk. képv. Nagy Károly igazg., Maffei Géza, Mantuanó Ernő, Márk Béla, Márk Gyula, Meiszner József, Mester Árpád, Mezőssy László, Mudrony Jenő, Nadányi Károly, Nagy Emil, Nagykanizsa város és járási gazdakör, képviselő Gallubich Lajos elnök, Nagyezenki ezüstkörgrárak r.-t., képviselő Lidlin Árpád, Nádasdy Tamás gróf, Nemes Soma, ifj. Nozdovicszy Miklós, Orbán György, Orosházai kisbirtokosok szövetsége, képviselő Horváth János elnök, Ortutay Gyula, Ováry Ferencz, Papp Ragány István dr., Paukovic Ernő dr., Pápai földmiv.-iskola képv. Tar Gyula igazgató, Perczel Tibor dr., Plichál Viktor dr., Polatschik Géza, Pósch Gyula dr., Prónay József, Rádli Sándor, Radványi Imre, Rausch Alfréd, Rosenberg Emil, Rónay Jenő, Roykó Izsó, Sajó Elemér, Sebestyén Gábor, Simak Ferencz, Simon-tornyai uradalom képv. Kemptner Ernő, Sipos Aladár dr., Somogyi Béla, Spitz Géza, Sprinzi Ferencz, Stranzky Imre, Luter Ede, Szabó Gyula, V. Szabó Lajos dr., Szabados Gáspár, Szalánczy Bertalan, Szalántzy Jenő, Szántó Géza, ifj. Szemző Gyula, Szentimrei földmiv.-iskola képv. Bolgár Dezső igazg., Szentkirályi Béla, Szilassy Ottó, Szilárd Gyula, Szokoly Alajos, dr. Teleki Domokos gróf, Téglássy Endre, Trencsén vármegye törvényhatósági bizottsága képv. Rudnay István főjegyző, Tuss Miklós, Vaszary Dezső, Vay Imre báró, Veinrich Lajos, Vezian Kálmán, Wagner Vilmos dr., Weress Sándor, Winter Bernát, Zabó Gyula, Zsarkó Imre, Kisváci telkesgazdák köre képv. Cserekye János, Czeglédi Népkör-Egyet Gazdaköre képv. Süli János, Verzár Sándor, Keryeasai Jagodics Bogumil, Gottescha Béla.

Az igazgató-választmány az újonnan jelentkezteteket a tagok sorába felvette.

Elhunyt és kilépett tagok.

A múlt ülés óta elhunytak a tagok sorából: *Nádasdy* Ferencz és *Gaál* Dénes alapító tagok, továbbá az alábbi évdíjas tagok:

Géresi Balogh Vilmos, Baliagi Géza Bp., Bathó Ferencz, Betegh Imre, Biró Kálmán, Czobor Gyula, Domahidy Sándor, Dravetzky Béla, Fuchs Mór, Grósz Lipót, ifj. Hedry Ernő, Kégl György, Kósa Miklós, Lassovszky János, Rothenthal Henrik báró, Réh Mór, Suhayda István dr., Varga Károly, Sváb Lajos.

Az igazgató-választmány a tagok elhunytá, különösen Géresi Balogh Vilmos, Domahidy Sándor, Czobor Gyula és Suhayda István dr. elhunytá felett jegyzőkönyvileg fejezte ki részvételt.

Tagsági kötelezettségük lejárt s kilépnék: Bászál Elek, Fritz Antal, Kasztl László, Krammer Mór, Lövy Adolf, Sváb Károly, Szodfried Endre, Ugron János, Vermes Gusztáv.

Alapító tagok lettek: Kohner Adolf dr., Propper Samu.

A tanács illetve az ügyész javaslatára *tör-lendők a tagok sorából*: Beller János, Belcsák Zoltán, Gaál Lajos, Gruner Lajos, Gazdakör és Munkásotthon, Kazinczy-Kör, Kopstein Ignác, Kovács Aladár, Leopold Mihály, Rezucek Ferencz, Schwarcz Béla, Szarka Mihály, ifj. Tarlós János, Varga H. Gyula.

Az igazgató-választmány a tagok törlésére és a kilépésekre vonatkozó előterjesztéseket elfogadta s egyuttal örvendetes tudomásul vette azt, hogy a jelenlegi taglétszám 362 alapító 3932 évdíjas, *összesen 4294 tag.*

A módosított ügyrend előterjesztése.

Rubinek Gyula igazgató: A módosított ügyrend a meghívóval együtt szétküldetett a választmányi tagoknak. Az ügyrend módosítása az alapszabálymódosítás folytán, továbbá azért vált szükségessé, mert az ipari és kereskedelmi szakosztály újraszerveztetik s mint rendes szakosztály illetetik az egyesületi működés keretébe.

Az ügyrend 7-ik lapján foglaltatnak a módosítások, melyek lényege az, hogy a szakosztály ezime mezőgazdasági, ipari, műszaki és üzemi szakosztály lesz s a műszaki bizottság a növénytermesztési szakosztályból átvétetik s e szakosztályba soroztatik be.

Ajánlja az ügyrendmódosításokat a választmányoknak elfogadásra.

Az igazgató-választmány az ügyrenden eszközölt módosításokat elfogadta *Kodolányi* Antal felszólalására azzal a változtatással, hogy a 77-ik szakasz régi szövegében tartatik fenn.

Jelentés az amerikai tanulmányutról.

Igazgató előterjeszti, hogy a másfél év óta huzódó amerikai tanulmányút ügye már perktuálva van s az egyesületi tanács a tanulmány-uttra *Szandtner* Henriknek megbízást adott, aki már el is utazott és jövő évi szeptember haváig marad Amerikában, hol ilyképp két gazdasági idényt figyel meg. Az egyesületi tanács 10,000 koronát utalványozott az illetőnek, aki köteles tanulmányúti tapasztalatairól jelentést betejeszteni és az esetleg kiutazó magyar gazdaknak utbaigazítást adni.

A választmány a tanács intézkedését jóváhagyólag veszi tudomásul.

Szakosztályi tagok megválasztása.

Segédtitkár előterjesztésére a tanács javaslatára a választmány az egyes szakosztályok tagjait a következőkben választotta meg:

A közzgazdasági szakosztály állandó tagjai:

Dessewffy Aurél gróf, Bujanovics Sándor, Pallavicini Ede őrgóf, Zselénski Róbert gróf. Bacher Emil, Baross János dr., Bartal Béla, Bartók József dr., Bernát István, Bethlen István gróf, Bujanovics Gyula, Dessewffy Emil gróf, Emödy József, Esterházy Móricz gróf, Farkas Geiza dr., Gaál Jenő dr., Györy Lóránt dr., Hammersberg Jenő, Hertelendy Ferencz, Hutyra Ferencz dr., Károlyi Mihály gr., Keglevich Gábor gróf, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Koller Pál, Kvassay Jenő, Laehne Hugó, Lázár Pál, Lestyánszky Sándor, Löherer Andor, Mailáth József gróf, Makfalvay Géza, Manassy-Barco György báró, Matta Árpád dr., Meskó Pál, Mezey Gyula, Mérey Lajos, Miklós Ödön, Nagy Emil, Nagy Ferencz, Orczy Andor báró, Oultik Iván, Paikert Alajos, Perczel Ferencz, Propper Samu, Reusz Henrik, Sággy Gyula, Sierbán János, Szalay Géza dr., Szemere Huba, Szomjas Lajos, Sztáray Sándor gróf, Teleki Arvéd gróf, Ugron Zoltán, Vásárhelyi József.

Állattenyésztési szakosztály állandó tagjai:

Blantz Jenő, Berzeviczy Zsigmond, Bujanovics Gyula, Csabay Béla, Elek Ernő, Emödy József, Fokányi László, Hoyos Miksa gróf, Hutyra Ferencz dr., Inkey Pál báró, Károly Rezső dr., Kodolányi Antal, Kovács Sebestyén Endre, Kovácsy Béla, Koppély Géza, Koerfer István dr.,

Küszler Henrik, Lestyánszky Sándor, Libits Adolf, Lossonczy Mihály, Löherer Andor, Matta Árpád, Mayer Pál, Meily Béla, Meskó Pál, Nagy György, Nick Ede, Perczel Ferencz, Pirkner János, Propper Samu, Rátz István dr., Renner Gusztáv, Reusz Henrik, Rodiczky Jenő dr., Ruffy Pál, Salgó József dr., Sierbán János, Serfőző Géza, Szemere Huba, Szily Tamás, Teleki Arvéd gróf, Tolnay Pál, Ugron Zoltán, Ujhely Imre, Wittmann János.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály állandó tagjai:

Bálint Béla, Berger Károly Lajos, Bernát István, Cselkó István, Cserhádi Sándor, Dégen Árpád, Dubravszky Róbert min. oszt. tan., Elek Emil, Forster Kálmán, Gaál Jenő, Janesó Dezső, Károly Rezső dr., Keller Gyula, Kerpely Kálmán, Kodolányi Antal, Koritsánszky János, Kosutány Tamás, Kovácsy Béla, Krolopp Alfréd, Löherer Andor, Mailáth József gróf, Nagy György kir. tanácsos, Paikert Alajos, Rázsó Imre, Rodiczky Jenő dr., Sporzon Pál, Szentkirályi Ákos, Sztankovics János, Szojanovics Iván báró, Tóth Jenő, Thaisz Lajos, Türr István tábornok, Vigyázó Ferencz gróf.

A földmívelési és növénytermesztési szakosztály állandó tagjai:

Angyal Dezső, Beliczey Géza, Bolla Mihály, Cserhádi Sándor, Csitáry Béla, Dessewffy Emil gróf, Dégen Árpád dr., Drucker Jenő dr., Emödy József, Engel Henrik, Erős Rezső, Farkas Géza, Förster Lajos, Gyárfás József, Hatvany Deutsch József, Juhász Árpád, Kerpely Kálmán, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Lederer Arthur, Löherer Andor, Lövy Róbert, Marton Andor, Matta Árpád, Meskó Pál, Molnár István, Nagy György, Nick Ede, Perczel Ferencz, Propper Samu, Rainprecht Antal, Rázsó Imre, Renner Gusztáv, Reusz Henrik, Riedl Kálmán, Somssich Géza gróf, Thaisz Lajos.

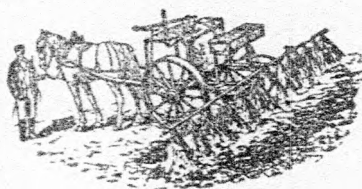
Ipari és kereskedelmi szakosztályi állandó tagok:

Bacher Emil, Batthyány Tivadar gróf, Beck Károly, Bernát István, Bogdányi Mór, Bolla Mihály, Bujanovics Gyula, Cserhádi Sándor, Csitáry Béla, Dessewffy Emil gróf, Emödy József, Fenyvessy Adolf, Frankl Ede, Gelléri Mór, Harsányi Oszkár, Hatvany-Deutsch József, Hegyeshalmi Lajos dr., Hérics-Tóth Jenő, Horváth János dr., Karkoványi Ákos, Károly Rezső, Keller Gyula, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Kosutány Tamás dr., Krolopp Hugó, Kühne Károly, Lázár Pál, Lintner Sándor, Loósi Adolf dr., Löherer Andor, Meskó Pál, Miklós Ödön, Nick Ede, Országh Róbert, Perczel Ferencz, Propper Samu, Rainer Kálmán, Reusz Henrik, Rodiczky Jenő dr., ifj. Sporzon Pál, Széchenyi Aladár gróf, Széchenyi Géza gróf, Szilágyi Gyula dr., Szomjas Lajos dr., Sztérenyi József dr., Szüry János dr., Tallián Béla, Zichy Rezső Béla gróf, Zselénski Róbert gróf.

Kereskedelmi miniszteri leirat az ipari és kereskedelmi szakosztály támogatása ügyében.

Igazgató bejeleti, hogy a kereskedelmi miniszter felterjesztésünk folytán egyelőre 5 évre biztosítja a szakosztály évi 8000 korona államségélyét, nem zárkózik el azonban attól, hogy továbbra is meg fogja adni az államségélyt, miután a szakosztály működésére nagy sulyt helyez.

A szakosztály szellemi vezetésére vonatkozólag bejeleti, hogy az eddigi titkár állásáról lemondott s folyó évi június hó elsején fog állásától megválni. Végkielégítésül 4400 korona

Önműködő —
kocsira szerelt

a vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására vasgálicz által, valamint répa- és burgonyapermetezőt szállít

IG. HELLER, BÉCS, II., Praterstrasse 49.

Ujdonság: Új készlet mezei egerek kiirtására
szénkéneg által!

342

Kérjenek árjegyzéket
és használati utasítást.

kiutalványozását kéri. Méltóztassék a lemondást a jelenlegi titkár buzgó működésének elismerése mellett tudomásul venni, a végkielégítés iránti kérelmét pedig az egyesületi tanácshoz utalni elintézés végett. A választmánytól nyert megbízás alapján az egyesületi tanács javasolja, hogy a szakosztály vezetésére egy első osztályú titkári állás szerveztessék 6000 korona évi fizetéssel és természetbeni lakással és ez állásra egy megfelelő gyakorlati és elméleti szakképzettségű egyén alkalmaztassék. Ha az igazgató-választmány a tanács javaslatát elfogadja, akkor az elnök ur az alapszabályok 66. §-a alapján az állás betöltésére nézve is javaslatot terjeszt elő. (Elfogadjuk.)

Dezseffy Aurél gróf elnök kimondja a választmány határozataként, hogy Zórád István titkár lemondását buzgó működésének teljes elismerése mellett tudomásul veszi s egyúttal az újjászervezett szakosztály vezetésére egy első osztályú titkári állás szerveztetik 6000 korona évi fizetés és természetbeni lakás élvezete mellett.

Elnök az alapszabályok adta jogánál fogva az újonnan szervezett titkári állásra *Krolyp Hugó* gazd. akad. tanárt ajánlja április 16. elsőjétől kezdődő hatályljal megválasztani olyképp, hogy a választmány az egy évi próbaszolgálat teljesítése alól felmenti.

Választmány elnök előterjesztéséhez hozzájárul.

Könyvtárrendezési munkálatok.

Igazgató jelenti, hogy rendezette a könyvtár ügyeit. A megejtett vizsgálat alapján kiderült, hogy a könyvtárból sok munka hiányzik. A könyvtárrendezés során tapasztalta, hogy sok, szakkönyvtárba nem illő munka van a könyvtárban, melyeket kielejtezett, miután személyesen győződött meg azok hasznavehetetlenségéről. Ily könyv van 1041 mű 1506 kötetben és 194 hiányos folyóirat. A könyvtári átlagból mint hiányzó leirandó 419 mű 465 kötetben.

Igazgató indítványára elhatározta az igazgató-választmány, hogy a tagoknál kint levő könyvek peres úton szereztessenek be, az igazgató előterjesztését a kielejtezésre vonatkozólag helyesléssel veszi tudomásul és egy egységes új katalógus készítését elrendeli.

Nemzetközi gabonaárfolyam ellenőrző bizottság értekezlete.

Segédtitkár bemutatja a nemzetközi gabonaárfolyam ellenőrző bizottság elnökének: Schönai Caroláth György hercegnek átiratát, melyben tudatja az OMGE.-vel, mint nevezett bizottság magyarországi szakosztályával, hogy április 4-én értekezletet szándékozik a bizottság Budapesten tartani, amelyen a bizottság német tagjai: *Rukland* és *Dade* tanárok tartanak előadást és esetleg az Osztrák Centralstelle részéről is fog egy kiküldött az ausztriai gabonakészletekről és terméskilátásokról értekezni. A tanács határozata folytán már tudatta az elnökség a nemzetközi bizottság központjával, hogy az értekezlet tervét a bizottság javasolta napirenddel örömmel üdvözlö és a jelentkező urakat Budapesten szívesen látja. *Előadó* javasolja, hogy az igazgató-választmány e bejelentéshez és az értekezlet megtartására a maga részéről is hozzájáruljon azzal, hogy az OMGE. gabonaárjegyző irodája részéről is tartassék egy előadás, továbbá hogy a földművelésügyi miniszter is felkérésék az ő hirscholgalatának egy kiküldendő előadó útján való ismertetésére.

A választmány ezen előterjesztésekhez hozzájárul.

Jelölés a Csáky Petronella-féle ösztöndíjra.

Segédtitkár a tanács határozata alapján javasolja, hogy a néhai Csáky Petronella grófnő által alapított 600 koronás ösztöndíjas helyek közül megüresedett két helyre Zsivanovics Béla magyaróvári gazdasági akadémiai másodikéves és Süttő Béla debreczeni gazdasági akadémiai

harmadéves hallgatók terjesztessenek fel a földművelésügyi miniszterhez, amihez a választmány hozzájárul.

Kiküldetés az állandó országos kiállítási központba.

Segédtitkár bemutatja az Országos Iparegyesület átiratát, melyben a létesítendő országos magyar kiállítási központi szervezetbe 3 évi időtartamra az OMGE. részéről három megbízott megnevezését kéri és jelenti, hogy az egyesületi tanács a nevezett központba *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár, *Szilassy Zoltán* szövetségi titkár és ifj. *Sporzon Pál* gazdasági akadémiai tanárt küldötte ki. Jelenti továbbá, hogy a központ már megalakult és jóváhagyott alapszabályainak 11. §-a értelmében a központhoz csatlakozott egyesületek és testületek anyagi hozzájárulásának kulcsa is megállapított három évre. Eszerint az OMGE.-re évi 300 kor. tegdíj esik, amely összegnek a kiállítási központ nagy gazdasági jelentőségére való tekintet elkiutalását javasolja.

Az igazgató választmány a bejelentést tudomásul veszi és a 300 kor. hozzájárulást megszavazza.

Segédtitkár bemutatja a földművelésügyi miniszter leiratát, melyben a kísérletügyi központi bizottságba egy kiküldött kijelölését kéri s az egyesületi tanács javaslata alapján *Szilassy Zoltán* szövetségi titkár kiküldését ajánlja, amihez a választmány hozzájárul.

Ezzel az ülés véget ért.

Tanácskozás a drágaságról.

A pénzügyminiszter e hó harmadikára szaktanácskozmányt hívott egybe a drágaság kérdésében. A meghívottak számát tekintve, rengeteg nagy ankét lesz ez, el tart talán hat napig is. Reméljük nem fog ártani senkinek.

A drágaság miatt többek között a termelő osztályok önzését szokták felelőssé tenni. Ki ne hallaná napról-napra azt a siralmas nótát, hogy az agrárérdekek dédelgetése miatt drága a kenyér, a hus, a bor? Ha nem csalódnunk, most egy egész zenekar fogja ezt a nótát játszani.

Szertelen ostobaságot hallunk beszélni, különösen az élelmiszerek drágaságával kapcsolatban, ami leggyakoribb tárgya a panasznak. Azt szeretnék, ha a gabonát, az állati húst a harmincz év előtt való árban lehetne ma is megkapni. Nem gondolják meg, hogy élelmi czikkeért és idetartozó termékekért évente mintegy ezer millió koronát kapunk a külföldtől; az élelmiszer a mi cseretárgyunk, a mi fizető eszközünk, mint a fidsi-i sziget lakóinak a gyöngykagyló. Az élelmiszereknek a kivitelben érvényesülő áremelkedése tehát fizetőképességünk emelkedését, vásárló erőnk fokozódását, nemzeti gazdagságunk gyarapodását jelenti. Befelé pedig az élelmiszerek áremelkedésének az a jelentősége, hogy a gazda csak ezen a téren hozhatja be a termelés növekedő költségeit. A drágasággal tehát bizonyos fokig nem úgy kell számolni, mint országos veszedelemmel; sőt erre szükség is van.

Ámde az élelmiszerek egyáltalán nem drágultak, ha tekintetbe vesszük az előállítási költségek emelkedését. Nem nőtt a termelők haszna, kiknek maguknak is az általános áremelkedéssel kellett megküzdeniök. Sokkal nagyobb volt az iparcikkek értékelkedése, ami természetes

is, mert a gazdák nem állhatnak kartellbe, mint az iparosok teszik. A gazdák nem hogy kizsákmányoló szervezkedésre képesek volnának, de még az ellen a kényszer ellen se tudnak védekezni, hogy ne egy időben vessék piacra árujukat, amikor abból a legtöbb van és így a dolgok természet szerint legolcsóbb. Ilyenkor ad tul a gazdák tömege a produktumokon, az alkalmak és a helyzetek kihasználásának összes előnyét es hasznát pedig a spekuláció veszi át.

Mire aztán az áru a detail kereskedelem útján a fogyasztóhoz jut, szörnyen megdrágul, kivált a városokban, ahol a fogyasztó legmesszebb esik a termelőtől. Onnan van a panasz és a baj a városok ellátásában, hogy a közvetítés képtelen drágaságot okoz. Így például az élőhúsárakban a szerb állatok felpanaszolt elmaradása miatt alig négy fillért tett ki a mult évi kilogrammonkénti áremelkedés, amit már a magyar marha jobb minősége is megindokol. Ezt szó nélkül elbirná a fogyasztó. Ámde a fővárosban 80,000 marhát 630 mézárós vág le, egyre tehát 120 marha esik. Annyi rezi költség terheli ennél fogva a vágott húst, amit a fogyasztó már jajgatva visel és koplalással parriroz.

A helyzet az, hogy míg a termelő gazdák az általános áremelkedést a jogosult mértékig se tudják kihasználni a maguk javára, addig a kicsiben fogyasztókat valósággal kiuzsorázzák. Orvoslás czéljából a gazdaságosabb kereskedelmi szervezkedést kellene tehát elősegíteni, hogy a falu közvetlenebbül és olcsóbban juthasson a város fogyasztóihoz és a város egyszerűbben hozzájuthasson a falu fogyasztóihoz. Ilyen önvédő szervezkedésre a külföldön kitünően beváltak a szövetkezetek. Ezt jól tudják nálunk is, de mégis kínos aggodalommal azon török a fejüket, miként lehetne szabályozni a szövetkezeti életet úgy, hogy a közvetítés mai rendszere ne panaszodjék. Olyan ez, mintha a gyógyításhoz a betegséget okozó baktériumok kegyes engedelmet kérnének ki.

A tultengő spekulációtól és a tuldrága közvetítéstől való függetlenítéssel kellene küzdenünk a drágaság ellen. De figyelmeztetheti-e erre a kormányt hatásosabban egy szakértekezlet, mint maga a küzdő társadalom figyelmezteti?

És az ankét által akar-e szívére beszéltetni az állam, hogy a nevében üzött ok-talan rablógazdálkodást megszüntesse? A vasuti tarifapolitika bűneit és a fogyasztási adó rendszerének kiáltó igazságtalanságait éppen Wekerle ne ismerné! Ne tudná azt, hogy a közélettel szemben első sorban a fogyasztási adópolitikán követel operációt, a hústól a cukorig?!

A tapasztalatok tanulságai alapján bizonyára lehetett volna már cselekedni anélkül is. Felderítő szolgálatot aligha várhatunk tőle, azonban csak hadd játszsza ki magát, mert a szöözön vám- és adómentes lévén, aránylag igen olcsón kapható portéka.

Az váda adór akár mint hárt birtok lyok ipar alkal meg azon 21-ik amid adók az é mind Midő delm ezikk katas veszi tényl ilyen ágak ságos tás e idéze

Az szágo kozvá titkár előad állapí lehet konti más

Ho jukba feleln köztvé nyilvá orszá löző földac melle adót, követ nem keves esen egym ezért közeln egy i egysz a dolo vajmi

Ez gyon adóna talan, goru s

Ia.

Katas tiszta vedé

Kor.

2,00
4,00
10,00
20,00
50,00
100,00

A földbirtok adója.

Az adóreform tárgyalása alkalmával olyan vádak merülnek föl, mintha a földbirtokosok adóterhelhetése sokkal kedvezőbb lenne, mint akár az iparé, akár pedig a kereskedelemé s mintha az adóreformban bizonyos olyan áthárítási törekvés érvényesülne, mely a földbirtokosok vállairól leemelt terheket más osztályok nyakába akarná varrni. Legutóbb az építőiparosoknak az adóreformjavaslat tárgyalása alkalmával tartott ülésén hangzott el egy ily meggyanúsításnak nevezhető felszólalás, amelyre azonban a méltó választ a *Pesti Hírlap* múlt hó 21-iki számában megjelent cikk adja meg, amidőn statisztikai adatokkal, a régi és új adókules összehasonlításával is kimutatja, hogy az építőiparosok ülésén elhangzott támadás minden alapot nélkülöző, tendenciózus ráfogás. Midőn az említett cikket alább egész terjedelmében közzevetnénk, megjegyezzük, hogy a cikk a földbirtok adóterhe kiszámításánál a kataszteri birtokivben felvett tiszta jövedelmet veszi alapul. Ez kétségtelenül alul marad a tényleges tiszta jövedelemen, ámde legalább ilyen mértékben a hasznahajtó foglalkozási ágak bevallott jövedelme is alatta áll a valószínű jövedelemnek; így tehát az összehasonlítás elég reális alapon mozog. A *Pesti Hírlap* idézett cikke a következő:

Az építőiparosok országos gyűlése és az adóreform.

Az építőiparosoknak f. hó 15-én tartott országos gyűlése az adóreform-javaslatokkal foglalkozván, ezeket Zima Tivadar, az aradi kamara titkárja, ismertette és a *Pesti Hírlapban* ezen előadóról hozott értesítés szerint az előadó megállapította, hogy azok sok tekintetben károsak lehetnek az iparosokra, nevezetesen „a földadó kontingentálása a leszállított adókules mellett más adófizetők nyakába fog több adót szólni“.

Hogy az adóreform javaslatok jelenlegi alakjukban az ország jogos érdekeinek meg nem felelnek, ezt körülbelül megállapította már a közvélemény, de hogy egy kamarai titkár egy nyilvános ülésen, még pedig az építőiparosok országos ülésén, egy minden igaz alapot nélkülöző oly állítást merjen kockáztatni, hogy a földadó kontingentálása a leszállított adókules mellett más adózók nyakába szózza a nagyobb adót, az olyan állítás, mely csak arra enged következtetni, hogy az igen tisztelt előadó ur nem ismeri a jelenlegi adótörvényeket, de még kevésbé a reformjavaslatokat s különösen nincsen tisztában azzal, hogy mily arányban áll egymással szemben a föld- és a kereseti adó s ezért ilyen szakemberekre jogosan mondta a közelmúltban Wekerle Sándor miniszterelnök egy interpellációra adott válaszában, „hogy egyszerre keletkezett egy csomó adótudós, kik a dologhoz mitsem értenek s ezért azok érvelése vajmi keveset ér“.

Ez esetben tehát a miniszterelnök urnak nagyon is igaza van, de hogy az említett több adónak más nyakába való szószása mily alaptalan, ezt a következő táblázatok, melyek szigorú számításon alapszanak, nagyon is igazolják:

Ia. A földbirtok jelenlegi adóterhe.

Kataszt. tiszta jövedelem	Földadó 2 1/2%		Ált. jövedelmi pótdadó 3%		Községi adó 25%		Utadó 1 1/2%		Betegáp. pótdadó 5%		Összesen	Hány %-a a tiszta jövedelemnek
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.		
2,000	510	—	153	—	127	50	7	65	25	50	823	65
4,000	1,020	—	306	—	255	—	15	30	51	—	1647	30
10,000	2,550	—	765	—	612	50	38	25	127	50	4093	25
20,000	5,100	—	1530	—	1275	—	76	50	255	—	8236	50
50,000	12,750	—	3825	—	3187	50	191	25	637	50	20,591	25
100,000	25,500	—	7650	—	6375	—	382	5	1275	—	41,182	50

Ib. A hasznahajtó foglalkozások jelenlegi III. oszt. kereseti adója.

Tiszta jövedelem	III. oszt. ker. adó 10%		Ált. jövedelmi pótdadó 3%		Községi adó 25%		Utadó 1 1/2%		Keresk. és ipark. illeték 1 1/2%		Betegáp. pótdadó 5%		Összesen	Hány %-a a tiszta jövedelemnek
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.		
2,000	200	—	70	—	50	—	3	—	3	—	10	—	336	—
4,000	400	—	140	—	100	—	6	—	6	—	20	—	672	—
10,000	1,000	—	350	—	250	—	15	—	15	—	50	—	1,680	—
20,000	2,000	—	700	—	500	—	30	—	30	—	100	—	3,360	—
50,000	5,000	—	1750	—	1250	—	75	—	75	—	250	—	8,400	—
100,000	10,000	—	3500	—	2500	—	150	—	150	—	500	—	16,800	—

Iia. A földbirtok adóterhe a reformjavaslat alapján.

Kataszt. tiszta jövedelem	Földadó 2%		Jövedelemadó a kat. tiszta jövedelem 2 1/2-szeres összegére után		Községi adó 25%		Utadó 1 1/2%		Betegáp. pótdadó 5%		Összesen	Hány %-a a tiszta jövedelemnek
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.		
2,000	400	—	112	—	100	—	6	—	20	—	638	32%
4,000	800	—	316	—	200	—	12	—	40	—	1,368	34%
10,000	2,000	—	1,000	—	500	—	30	—	100	—	3,630	36%
20,000	4,000	—	2,200	—	1,000	—	60	—	200	—	7,460	37%
50,000	10,000	—	6,000	—	2,500	—	150	—	500	—	19,150	38%
100,000	20,000	—	12,500	—	5,000	—	300	—	1000	—	38,800	39%

Iib. A hasznahajtó foglalkozások általános kereseti adója a reformjavaslatok alapján.

Tiszta jövedelem	Általános kereseti adó 5%		Jövedelemadó az egész tiszta jövedelemet véve alapul		Községi adó 25%		Utadó 1 1/2%		Keresk. és ipark. illeték 1 1/2%		Betegáp. pótdadó 5%		Összesen	Hány %-a a tiszta jövedelemnek
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.		
2,000	100	—	22	—	25	—	1	50	1	50	5	—	155	8%
4,000	200	—	74	—	10	—	3	—	3	—	10	—	240	9%
10,000	500	—	316	—	125	—	7	50	7	50	25	—	931	10%
20,000	1,000	—	750	—	250	—	15	—	15	—	50	—	2,080	10 1/2%
50,000	2,500	—	2,200	—	625	—	37	50	37	50	125	—	5,525	11%
100,000	5,000	—	4,600	—	1250	—	75	—	75	—	250	—	11,250	11 1/4%

Ezen számítások alapjául vettem a székesfővárosi községi pótdadókat, tehát a lehető enyhéket s így a tényleges teher a vidéki földbirtokosoknál a nagyobb községi pótdadók folytán még sokkal nagyobb, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a földbirtokok nagyobb részét terhelő vízszabályozási járulékok (mely némely helyen az összes állami és községi adók összegét túlhaladja), megyei pótdadók, iskolafenntartási költségek ezen táblázatba felvéve nincsenek.

Az Ia) és Ib) táblázatból tehát kitűnik, hogy míg a jelenlegi törvények szerint a földbirtok adóterhe 41 százaléka a tiszta jövedelemnek, addig a hasznahajtó foglalkozások adóterhe csak 16-8 százalékot tesz ki.

A Iia) és Iib) táblázatból pedig kitűnik, hogy a reformjavaslatok szerint a például felhozott jövedelemnél a földbirtok terhe 32-39 százalékig terjed, míg a hasznahajtó foglalkozásoknál

az adóterhek a tiszta jövedelemnek csak 8-11-25 százalékig terjed.

De még rikitóbban, illetve tisztábban tünik ki a valódi helyzet a következő táblázatokból: (Lásd a tuloldalón lévő táblázatot.)

Ezen utóbbi két táblázatból tehát kitűnik, hogy a földbirtok a tiszta jövedelem után a jelenlegi törvények szerint 24.2 százaléka, a reformjavaslatok alapján pedig a felhozott példák szerint 24-27.75 százalékkal több adóterhet visel, mint a hasznahajtó foglalkozások, de egymásközi viszonylatban a földbirtok jelenleg 145 százalékkal, a reformjavaslatok szerint pedig a felhozott példákna 301-245 százalékig hanyatló több terhet visel, mint a hasznahajtó foglalkozások.

Ezen rikitó különbözetekekből egy árva fillért letagadni nem lehet, hogy lehetett tehát egy országos kongresszuson az igen tisztelt előadó urnak előállni azon vakmerő állítással, hogy a földadó kontingentálása a leszállított adókules mellett más adófizetők nyakába fog több adót szólni“.

Ezen állítást tehát csak legszerűbben könnyelműnek és a törvények nem kellő ismeretéből kifolyónak lehet nevezni, amely inkább reklámhajsának, de nem komoly bírálatnak mondható.

De ezen szomorú számszerű adatokból a tisztelt előadó ur két dologra következtethet és pedig:

1. A földbirtok ezen iszonyatos adóterhe okozta hazánkban a kis- és középbirtok pusztulásait és ebből kifolyólag százezreknek Amerikába való kivándorlását.

Összehasonlító táblázat a földbirtokot és a haszonhajtó foglalkozásokat terhelő adósságok között.
IIIa. A jelenlegi törvények alapján.

Tiszta jövedelem	Földbirtok adóterhe Ia. táblázat szerint		Hány 0/0-a a tiszta jövedelemnek	Haszonhajtó foglalkozások adóterhe az Ib. táblázat szerint		Hány 0/0-a a tiszta jövedelemnek	Tehát nagyobb teher a földbirtok terhére pénzben		0/0-ban	Egymásközi arányban több teher a földbirtokra 0/0-ban
	Korona	Kor.		f.	Kor.		f.	Kor.		
2,000	823	85	41 1/2	336	—	16 8/10	487	65	24 2/10	45 0/0
4,000	1,647	30		672	—		981	30		
10,000	4,093	25		1,780	—		2,413	25		
20,000	8,236	5		3,360	—		4,876	50		
50,000	20,591	25		9,400	—		12,191	25		
100,000	41,182	50	18,800	—	34,382	50				

IIIb. Összehasonlítás a reformjavaslat alapján.

Tiszta jövedelem	Földbirtok adóterhe IIa. táblázat szerint		Hány 0/0-a a tiszta jövedelemnek	Haszonhajtó foglalkozások adóterhe az IIb. táblázat szerint		Hány 0/0-a a tiszta jövedelemnek	Tehát nagyobb teher a földbirtok terhére pénzben		0/0-ban	Egymásközi arányban több teher a földbirtokra 0/0-ban
	Korona	Kor.		f.	Kor.		f.	Kor.		
2,000	638	—	32 1/2	155	—	8 0/0	483	—	24 0/0	301 1/2
4,000	1,338	—	34 0/0	340	—	9 0/0	1,028	—	25 0/0	300 0/0
10,000	3,630	—	36 0/0	981	50	10 0/0	2,649	—	26 0/0	270 0/0
25,000	7,460	—	37 0/0	2,080	—	10 1/2 0/0	5,380	—	26 1/2 0/0	258 0/0
50,000	19,150	—	38 0/0	5,525	—	11 0/0	13,625	—	27 0/0	249 0/0
100,000	38,800	—	39 0/0	11,250	—	11 1/4 0/0	27,550	—	27 3/4 0/0	245 0/0

2. Magyarország mindenekelőtt agrárállam, tehát legnagyobb részét a földbirtok jövedelmére van utalva, amit legjobban bizonyít az, hogy egyetlen egy rossz termés megbolygatja már az ipart és kereskedelmet és óriási drágaságot idéz elő.

A földbirtok adóterhén kell tehát legelső sorban lényegesen segíteni s akkor van mit áldozni az ipar és kereskedelem fejlesztésére, ne keresse tehát a tisztelt előadó ur a gáncot a földbirtoknál látszólag nyújtott 55 százalékos leszállításnál, mely amugy is elenyészik a földbirtoknál fölvetett jövedelemadónál, ahol a pénzügyminiszter ur a jövedelemadó alapjának minimális összegét a kataszteri tiszta jövedelemnek két és félszeres összegével veszi fel, ami a kereseti adó alá tartozóknál azon bizonyos adómorál, de a kivétségi kulesnak még öt százalékra való leszállításával is elérhető soha nem lesz, ha tehát a többadónak valamely jövedelmi ágazatról egy másikra való áthárításáról egyáltalán szó lehet, akkor ezt bizonyára csak a földbirtok fogja elszervezni, mert földbirtokát el nem titkolhatja, tehát az adóterhert teljes mérvével nehezedik rá, amit eddig ama bizonyos adómorál a haszonhajtó foglalkozásoknál eddig lehetetlenné tett s mely utóbbi körülmény egyik legfőbb indoka, illetve követelménye a reformjavaslatoknak.

Hanem igenis, helyesen tenné, ha megjelölné azon fő sérelmeket, melyeket különben ugy a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az Országos Iparegyesület a Gyáriparosok Országos Szövetsége, különösen az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és még több mérvadó egyesületek már megjelöltek s melyek orvoslása nélkül egy a jelenlegi szomorú viszonyoknak megfelelő adóreformot elgondolni nem lehet.

Ez alkalommal fel kell említenem még egy más ilyen adótudós hírlapi cikkezését, aki a „Magyarország”-ban folyó hó 2-án az adóreformról dícsimuszokat zengedezett, de ezen zengedezés itt már komolyabb beszámítás alá kerül, mert Moldován Gyula ur m. kir. pénzügyi tisztviselő s így a törvényeket alaposan kellene ösmernie. Ugyanis előbb jelzett cikkében többek között ezeket mondja: „Az adóreformok bevalloitt célja: az igazi cél, a kisemberek segítése; hogy csak 3 esetet említsünk meg: a mészáros ezután egy darab szarvas-

marha után 10 korona helyett 1 koronát fog fizetni, stb.”

Hát bocsnatot kérek, ha ezt a mélyen tisztelt mészáros iparosaink olvasnák, akkor a tisztelt cikkirő bizonyára még ezüst babékoszorra tarthatna igényt, csak hogy egy kis bibi van a kréta körül, mert az 1875. XXIX. t. cikk értelmében (lásd az egyenes adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának a III. oszt. ker. adóra vonatkozó részének 92. szakaszának első bekezdését) az adóalap egy szarvasmarha után volt 10 korona s ennek 10 százaléka, tehát egy korona képezi a jelenlegi adót, a reformjavaslat szerint pedig egy korona s így ezeken a szegény (?) mészáros iparosokon a reformjavaslat bizony mitsem segít.

Erre a kebelbeli adótudósra aztán mondhatja Wekerle Sándor miniszterelnök és pénzügyminiszter ur ő nagyméltósága: Ments meg Isten a barátaitól — az ellenségeim ellen majd csak védekezem.

Vidor Ede,
nyug. számellenőr.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

* Manitoba mezőgazdasági termelése. Kanada összes tartományai közül Manitoba aránylag legközelebb áll Magyarország klímájához és földrajzi viszonyaihoz. A legtöbb kanadai magyar telep tényleg Manitobában, valamint az avval határos Assiniboia tartományban található. Majdnem teljesen sík terület, termékeny fekete földdel, ahol daczára a hideg és hosszú télnek, a magyaron kívül a világ legjobb búzája terem. Fővárosa Winnipeg, egész Kanadának talán leggyorsabban fejlődő városa, teljesen modern amerikai emporium, villamos vasutakkal, villamos világítással, egyetemmel, parlamenttel stb. Manitoba főterménye a buza, ezenkívül zab, árpa, len, burgonya, rozs és borsó.

Az összes szántóföld 4.834,817 acre, vagyis körülbelül annyi magyar hold. Ebből gabonára esik 4.707,483 acre, tehát majdnem az egész szántott terület. Manitoba tartomány gabona-termesztése 1907-ben volt:

	bevetett terület acre	termés bushel
Buza	2.789,553	39,688,266
Zab	1.213,596	42.140,744
Árpa	649,570	16.752,724

(Egy bushel körülbelül 35 liter.)

Tengerit már nem lehet Manitobában termesztetni, sem dinnyét, sem szőlőt, sem őszi barackot. A tél igen hosszú és a kései fagyok gyakoriak. Némely vidéke Manitobának ködös, vadvízes, mocsaras, más része pedig termékeny alföld, ringó buzatáblakkal, amerre a szem ellát. 1906-ban 2133 cséplő garnitúra működött a tartományban. Ezeknek nagy része „blower”-rel van ellátva, vagyis „fuvó”-val, melyek a mi elevátoraink helyett a töreket kifújják a törekkazalra.

Az állattenyésztés szintén igen figyelemreméltó Manitobában. Természetszerűleg a tejgazdasági termelés is, mely 1907-ben némi csökkenést mutatott az előző évhez képest, ami a rendkívül szigorú és hosszú télnek betudható, mely alatt a takarmány egészen elfogyott. Ezt száraz és hideg tavasz követte, úgy, hogy friss fű csak június közepén nőhetett. A tartomány mindazonáltal 1907-ben 1.048,538 dollár, vagyis több mint öt millió korona értékű vaját és 168,997 dollár, azaz 840,000 korona értékű sajtot termelt, mely összegben csak a piacra hozott vaj és sajt foglaltatik.

* Az amerikai durumbuza, melynek az Egyesült-Államokba való honosításáról egyik előző közleményünkben szóltunk, ott most már annyira elterjedt és annyira bevált, hogy az elmúlt 1906/07. évben csak a kivitel Amerikából 19.640,673 bushelt tett ki. Ebből Olaszország 7.840,357 bushelt vett makkaróni gyártása részére; szintén erős vevője volt a buza-fajnak Franciaország és Németország. Az amerikai földművelési miniszteriumnak ez a sikerült és igen rövid idő alatt népszerűvé vált honosítása gazdáinkat is hasonló kísérletekre ösztönözhetné.

* Az amerikai gyapjutermezők szövetsége január hó 14—26-án tartotta idei közgyűlését Helenában, Montana állam fővárosában. Ez alkalommal az Unió legnevezetesebb juhtenyésztői, különösen a nyugati óriási juhnyájutalajdonosai, valamint a most Amerikában igen divatos angora kecske tenyésztői nagyszámban gyűltek össze. Ugyanakkor juh- és kecskekiállítás is rendeztek értékes díjakkal. Az amerikai belügyminiszter és a földművelésügyi minisztérium egyes osztályvezetői nagy tetszéssel fogadták előadásokat tartottak. Montana államot azonban újabb Wyoming állam tulszárnyalta a juhtenyésztés terén. Wyoming 1907. évi gyapjuterme 7.811,773 dollárt (közel 40 millió K.-t) tett ki, Montanának pedig 7.640,278 dollárt. Mindazonáltal a juhok száma mindkét államban erősen csökken. Montana egyharmad milliót veszített, Wyoming pedig közel 100,000-et. Montana gyapjuterme 5 milliót, Wyomingé 4 milliót fonttal emelkedett és így e két legeltető állam helyet cserélt. Wyoming állam juhállománya a „Breeders Gazette” szerint 1908 január 1-én volt 4.522,278, melynek értéke 20.350,301 dollár (több mint 100 millió K.), az elmúlt évben Wyoming államnak juhnyájából 14.303,591 dollár, azaz több mint 70 millió korona bevétel volt.

* Mezőgazdasági motorok nemzetközi kiállítása. Velencei konzulátusunk jelentése szerint Páduában, Olaszországban, az év június havában nemzetközi mezőgazdasági motorkiállítást tartanak. A kiállítás hat osztályra oszlik. 1. Gőzgépek (uti és mezői lokomobilok). 2. Világítógáz, vízgáz, benzín- és petróleummotorok (husz lóerőn alól). 3. Villamos motorok. 4. Szélmotorok. 5. Állati erővel hajtott motorok. 6. Víz erővel hajtott motorok. Czélszerű volna, ha e kiállításon egyrészt a magyar ipar is részt venne, másrészt pedig, ha szakembereink oda kiküldetnének és az érdemes újdonságokról jelentésben beszámolnának.

* Ve
ban ig
ting th
forgale
haszná
értelme
a törve
előford
hanem
a törve
arra, h
tárba
talált
Gyomr
abban
kon j
meztel
is alka
△
emléke
mult e
pesti
százai
mutatá
ráfogá
kat fel
hogy
teteme
Francz
Francz
A fog
ság és
tonos
drágá
takarn
rég
a dol
ára 2
terme
a fra
legke
is leg
terme
erven
feltétl
most
érdek
mellet
jöved
mélí
tás u
don,
sebb
reség
venné
amit
az, h
czélsz
melőb
távols
nehéz
△
legutó
a né
idejü
kapcs
évi
Deuts
szako
tartot
s eze
jófor
mező
évi j
jának
melé
tőség
és sz
valan
osztá
egy
szoro
szako
jűk
sáról
refor

* Vetőmagellenőrző törvény. Kanada újban igen szigorú törvényt hozott (Act respecting the inspection and sale of seeds), hogy a forgalomba kerülő vetőmagvak tisztaságát és használati értékét biztosítsa. Az új törvény értelmében tilos oly vetőmagot eladni, melyben a törvényben névszerint elősorolt gyommagvak előfordulnak, de nemcsak tilos annak eladása, hanem még raktárban sem szabad tartani, sőt a törvény bizonyos személyiségeket felhatalmaz arra, hogy minden előttük gyanus boltba, raktárba stb. bemehetnek, ott megvizsgálhatják a talált magvakat és mintákat vehetnek azokból. Gyommagvakat tartalmazó vetőmagvak csak abban az esetben adhatók el ha az illető zsákon jól olvasható, eltörölhetetlen felírással figyelmeztet arra. A kanadai törvény sok új és nálunk is alkalmazható intézkedést tartalmaz.

△ Francia tejtermelők panasza. Talán emlékeztetés még olvasóink előtt, hogy amidőn múlt év november havában felemelték a budapesti tejkereskedők a tejárakat, a tejtermelők százaiktól beszerzett pontos adatok alapján kimutatást tettünk közzé arról, mily alaptalan ráfogás az áremelkedés okozói gyanánt a gazdákat feltüntetni, holott valójában megokolt volna, hogy a gazdák is emeljék az árakat, tekintettel tetemesen megnövekedett termelési költségeikre. Francia lapokból most értesülünk róla, hogy Franciaországban is tout comme chez nous. A fogyasztók panaszkodnak a túrhetetlen drágaság és kivált a nagyvárosokban a tejárak folytonos emelkedése miatt, viszont a termelő, aki drágább munkabérékkel, magasabb állat- és takarmányárakkal dolgozik, nem tud többé a régi eladási ár mellett boldogulni. Ma úgy áll a dolog, hogy a városokban a tej literjének ára 20—30 centime között váltakozik, de a termelő csak 9—14 centimet kap érte, holott a francia gazdák számításai szerint még a legkedvezőbb helyzetben levő tejgazdaságokban is legalább 13—14 centime literenként a tejtermelés önköltsége, feltéve, hogy egy-egy tehén évenként 2700 liter tejet ad, ami utóvégre nem feltétlenül bizonyos. A francia tejtermelő gazdák most 18 centime minimális eladási ár kivívása érdekében szervezkednek, mert csak ily ár mellett lehet tejgazdaságuknak némi szerény jövedelmezőséget biztosítani. A gazdák remélik, hogy e kedvezőbb árat sikerül a fogyasztás újabb megterhelése nélkül elérniük oly módon, hogy a közvetítő kereskedelem beéri kisebb — bár még mindig eléggé szép — nyereséggel, vagy ha nem, úgy maguk a gazdák vennék a kezükbe az értékesítés szervezését, amit Franciaországban nagyon megkönnyítene az, hogy alkalmas vasuti szállítási eszközök, czélszerű hűtőberendezések állanak a tejtermelők rendelkezésére s így a tejnek nagyobb távolságról való szállítása sem ütközik különös nehézségbe.

△ Német gazdák nagyhete. Lapunk egyik legutóbbi számának vezetőhelyén méltattuk már a német birodalom számos gazdatestülete egyidejű berlini ülésének jelentőségét s ennek kapcsán megemlékeztünk a Bund der Landwirte évi jelentésének kiemelkedő részleteiről. A Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft különféle szakosztályai ugyancsak népes értekezleteket tartottak a mezőgazdasági nagyhét folyamán s ezeken az üléseken beható megvitatásra került jóformán minden aktuális kérdése a német mezőgazdaságnak. Valamennyi szakosztály múlt évi jelentésének és folyó évi munkaprogramjának letárgyalásán kívül különös figyelmet érdemelnek és gyakorlati szempontból is nagy jelentőségűek a trágyázási, állattenyésztési, gyümölcs- és szőlőtermelési, földmívelési, magtermesztési, valamint az üzemi szakosztálynak és a géposztálynak tanácskozásai, amelyeken kívül mintegy husz bizottsági ülés foglalkozott egyes szoros értelemben vett részletkérdésekkel. A szakosztályokon tartott előadások közül kiemeljük Vibrans felolvasását a burgonya trágyázásáról, Thiel dr. előadását a hizómarhakiállítások reformjáról, Lehmann tanár értekezését az állat-

tenyésztés népszerűsítéséről, Kanig fejtegetéseit a gyümölcsértékesítésről. Mankiewicz felolvasását a gőzeke fontosságáról, Werner tanár szép tanulmányát a munkáshány folytán szükségesnek mutatózó üzemváltoztatásokról, Appel dr. fejtegetéseit a burgonyatermesztést fenyegető veszedeletről, Giersberg dr. javaslatát gazdasági gépeknek szövetkezeti alapon való forgalomba hozatala érdekében stb. stb. Az egyesület központi választmánya nagy örömmel vette tudomásul a kedvező anyagi helyzetről és az egyesület jelentékeny fejlődéséről szóló jelentést. Eszerint az egyesület összes tagjainak száma 16,054, ami 301 főnyi szaporulatot jelent az előző évhez képest. Igen kedvező a DLG. vagyoni helyzete is, amennyiben a törzsvagyon fokozatosan emelkedik és az előző évről is tetemes bevételi felesleg maradt. Részletesen emlékezik meg a jelentés a nagyszámu szakosztály, bizottság és albizottság múlt évi buzgó működéséről s jogos önértéssel mutathat rá a minden téren elért szép eredményekre. A gazdanagyhét folyamán az idei stuttgarti vándorkiállítás előkészületeiről is beszámolt a DLG. kiállítási bizottsága s a bemutatott részletes tervek arról tanuskodnak, hogy ez az idei vándorkiállítás is méltóképpen fog fényes sikerü elődeihez sorakozni.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Az Abauj-Tornavármegyei Gazdasági Egyesület febr. hó 8-án igazgatóválasztmányi ülést tartott Schell Gyula báró elnöke alatt. Az ülés elején elnök üdvözölte Fiedler Károly alelnököt abból az alkalomból, hogy ő felsége királyi tanácsossá nevezte ki. Napirendre térve a választmány elhatározta, hogy a kassai katonai élelmezési raktártól átveendő *korpa árának leszállítása* iránt feliratot intéz a földmívelésügyi miniszterhez. A kassai, füzéri és szikszói járások községi és közbirtokossági legelőinek rendtartása tárgyalásával kapcsolatban a választmány véleményezte, hogy a *legeltetés május hó 1-nél hamarabb egy községben sem vehesse kezdetét*, valamint hogy ott, ahol a község tényleges marhaállománya a községi legelőterülettel arányban áll és az egyesület által szerkesztett kimutatásban feltüntetett számmal egyezik, a legelőrendtartás javíttassék ki. A Temesmegyei Gazd. Egyesületnek a *birtokossági közlegelők kisajátítása* tárgyában a m. kir. kormányhoz és a képviselőházhoz intézett felirata fölött a választmány napirendre tért. Elfogadta azután a választmány a Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank ajánlatát a *tenyésztésben beszerzéséhez* szükséges folyószámlahitelre vonatkozólag.

A Bácsmegyei Gazdasági Egyesület február hó 19-én tartotta rendkívüli közgyűlését Labinovics Pál elnöke alatt, melynek egyik főfontosságú tárgyát Günther Ferenc vezérigazgató véglegesítése képezte. Günther igazgató ugyan három évi próbaidőre lett szerződötve, minthogy azonban egy év alatt is bebizonyította a felelősséggel teljes hivatal betöltésére való képességét, az igazgató-választmány elé a végrehajtó-bizottság Falczione Árpád dr. által készített előterjesztést intézte, amelyben Günther igazgató véglegesítését ajánlja. Az igazgató-választmány teljes mértékben hozzájárult a végrehajtó-bizottság előterjesztéséhez. A választmány határozatát az összehívott közgyűlés is egyhangulag tudomásul vette, valamint megszavazta Günther Ferenc igazgató és Imhoff József titkár drágasági pótlékát. Günther igazgatónak az elnök üdvözlő szavaira adott köszönő válasza után a tárgysorozat többi pontja fogadtatott el észrevétel nélkül. Elhatározatokat építkezés czéljaira egy 10,000 koronás kölcsön felvétele a zombori agrár-takarékpénztártól, a petrózei komlóegyesületnek a Bácsmegyei G. E.-be való beolvasztása, mely czélból külön szakosztály szerveztetik s melynek elnökévé Pertschy Ferenc dr. választott meg.

A Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyei Gazdasági egyesület f. hó 5-én tartja Szolnokon *rendes közgyűlését*. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés az egyesület 1907. évi működéséről és az 1908. évi munkatervezet előterjesztése. 2. Számvizsgálóbizottsági jelentés. 3. 1908. évi költségeloirányzat megállapítása. 4. Jelentés az egyesület 50 éves jubileuma alkalmával rendezett ünnepekről. 5. Indítványok.

Közgazdasági kiállítás Hontmegyében. A folyó év őszi Ipolyságon rendezendő általános közgazdasági megyei kiállítás rendezésének munkálatai a legszeleesebb mederben folynak. A rendező-bizottság kinyomatta a kiállítás tervezetét és szabályzatát, amely kimerítő felvilágosítással szolgál a kiállítást érintő összes tudnivalókra. A kiállítás a következő főcsoportokra oszlik: 1. Élő állatok. 2. Mezőgazdasági termények. 3. Szőlészet, borászat és kertészet. 4. Háztartási csoport. 5. Erdészet, vadászat, halászat. 6. Házipar. 7. Kézmű- és gyáripari csoport. 8. Ásványtermékek és ásványvizek. 9. Néprajztanügy és egészségügy. 10. Mezőgazdasági gépcsoport. 11. Építészet és kereskedelem. Minden egyes csoport alcsoportokra oszlik és az alcsoportok is külön elnök és bizottsági tagok felügyelete alatt állanak. A kiállítás arányairól tájékoztat benünket már előzetesen is ez a hatalmas rendező-bizottság, amely e rendezés munkálatait végzi és amelynek segítségével még minden egyes községben külön kiállítási biztosok is állanak rendelkezésére. A kiállítás bejelentési határideje aug. 1-seje. Mindennemű megkeresés a „kiállítási igazgatóság” címére Ipolyságra küldendő.

Mezőgazdasági téli tanfolyam Nagy-gencsen. A Vasvármegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter támogatása mellett folyó évi január hó 1-étől február 22-éig terjedő időben Nagy-gencsen mezőgazdasági és háziipar tanfolyamot rendezett. E tanfolyamnak állandóan 25 kiscsorda hallgatója volt, akik értelmi és felfogási képességükhöz mért terjedelemben oktatásban részesültek s azonkívül különféle háziipari czikkeket készítettek. A folyó hó 22-én megtartott záróvizsgán, melyen a földmívelésügyi miniszter képviselőjében jelen volt Keller Gyula akadémiai tanár, továbbá Ernuszt Kelemen, az egyesület elnöke és nagyszámu gazdaközönség, az ifjak értelmes, szabatos feleleteikkel tanúságot tettek arról, hogy idejüket hasznosan és jól értékesítették és hogy az előadók: Westsik Vilmos, Rösler Károly és Balogh Endre feladatuknak derekasan megfelelték.

Népies gazdasági előadások. A Nyitra-vármegyei Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy vármegye kiscsodái guzdálkodásának belteresebbé tetele és a mezőgazdasági ismeretek terjesztése érdekében e tél folyamán gazdasági előadásokat rendez. Az egyesület ezen elhatározását siker is koronázta, amennyiben az egyesület eme mozgalmát a földmívelésügyi miniszter anyagi, a vármegye közönsége pedig a legmesszebbmenő erkölcsi támogatásában részesítette. Ennek mérvét legjobban bizonyítja az, hogy az egyesület a tél folyamán 93 községben 77 előadó közreműködésével 372 előadást rendez. Ezenkívül pedig a Nyitrán állomásozó 14. m. kir. honvéd gyalogezred legénységének tartatik 8 előadás. Összesen tehát a tél folyamán 380 előadást tart az egyesület. — A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület 15 községben rendezett a tél folyamán népies gazdasági előadásokat. A kiscsodáközönség nagy érdeklődést tanúsított az előadások iránt. Sok helyen oly nagy volt az érdeklődők száma, hogy az iskola vagy község ház termében el se fértek a hallgatók. Az előadások tárgya a növénytermelés, állattenyésztés, szőlő- és gyümölcsstermesztés köréből lett merítve, ezenkívül ismertette lett a gazdakör és szövetkezetek haszna és előnye. Az előadásokat Havas Jakab h főállatorvos, Marton Dénes szőlészeti felügyelő és Kajdacsy Endre titkár végezték.

Tenyészbikavásár Aradon. Mult héten tartotta meg az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* Aradon a VII. tenyészbikavásárt és ezzel kapcsolatosan az I. üszövásárt. A vásárra, amely a honvédszárlaktanya megett barak istállóiban volt rendezve, 65 tenyésztő 170 drb. tenyészbikát és 18 drb. üszőt, összesen 188 drb. jószágot hajtott fel, amelyek fajtánként csoportosítva, az istállóiban nyertek elhelyezést. Résztint községek, részint magántenyésztők összesen 65 drb. tenyészbikát vásároltak átlag 500 korona árban darabonként, úgy hogy az egész vásár pénzforgalma mintegy 30.000 koronát tett ki. A vásárt, amely reggel 8 órakor vette kezdetét és délután 1 óráig tartott, a gazdasági egyesület nevében *Vásárhelyi József* igazgató elnök nyitotta meg igen nagyszámu közönség jelenlétében, melynek sorában ott voltak többek között: *Friebeisz Miklós, Purgly László, Purgly Emil, ifj. Purgly János, Récsy Miklós, Csernovits Diodor dr., Pókay Dezső, lovag Asbóth Béla, Gutjahr Mihály, Háberéger György, Hámorj László dr., Vásárhelyi Dezső, Váradi Török Gyula, Török Géza, Kralovánszky Kálmán, Simay Aladár, Molcsányi Ernő, Bagary Kálmán, Békessy Jenő, Meisner Ernő, Varga Zsigmond, Faragó Gyula, Jakabfy Gyula, ifj. Kristvory János, Keller Iván, Kemény Szilárd és még számosan.*

Munkásügyek. Szociálista mozgalmak.

Szociálisták kudarcza. A földmives-szövetések engedélyezése idején nagy volt a szociálista párt öröme. Új korszak beköszöntését hirdették, amely pozdorjává zuzza a nemzeti társadalmat és meghozza a szociálisták uralmát. Az ipari munkásság mellé most már — hirdették a szociálisták — hozzácsatoljuk a mezői munkásságot is és nincs többé akadály a nagy társadalomellenes rohamnak. És megindult egy nagyarányu mozgalom, amely kiterjedt az egész országra. A párt összes agitátorai vettek benne részt és felzaklatták az Alföldet, Dunántúlt, sőt még Erdélybe is hatoltak. Rövid idő alatt kétezernél több községben indult meg szövetségi csoport alakítására mozgalom. Akik figyelemmel kísérték a Pestről vidékre rándult nagy agitátor-csoportot, azok méltán aggódhattak a termelés biztonsága felett és nem valami biztató reményekkel lehettek a társadalmi béke jövője felett. A nép között sikerült elterjeszteni, hogy a szövetségek új életet jelentenek részére, mely által földhöz, jobb keresethez, nyugdíjhoz, betegséghelyhez jut. A csoportok százával alakultak és alig 3 hónap alatt már 600-nál több ilyen csoport működött. A nép szívesen fizette a reá kiróit illetékeket, mert ezért nagy ellenszolgálatokat várt és különösen a kilitásba helyezett földbérletek lelkesítették.

Az első kudarc a földbérleteknél érte a szociálistákat. A községek ridegen utasították vissza a szociálisták ügynökkösködéseit tiltakoztak az illetéktelen beavatkozás ellen. Úgy a nemzetközies, mint az ujjászervezők (mezőlisták) teljesen kudarcot arattak e téren. A nép csalódottan látta, hogy nem várhat semmit a vezérektől, sőt azok még elmégesítik a helyzetet. De bántotta a népet, hogy a befizetett tagdíjak helyett nem kap semmi ellenszolgálatot és nincs reménye erre a jövőben sem, mert a befizetett pénzt elviszi a központ és nemcsak hogy elkölti, hanem már óriási adósságokat csinál a jövő tagdíjakra. A vidéki csoportok pénztárai üresek voltak és a helyi csoport költségeit sem tudták fedezni. Segélyről, betegpénzről meg szó se volt, hanem kötelező lett a szociálista lap járatása. A vidéki csoportok ezt nem tűrték csendesesen, hanem megszüntették a központtal az összeköttetést, pénzt fel nem küldtek, hanem maguknak tartották a tagdíjakat. A központ ezzel szemben megvonta tőlük a lapot, nem küldött szónokot és kiátkozta őket, esürhének, butának titulálta. Így fejlődött ki a

harcz mind erősebben a központ és csoportok között. Közben a belügyminiszter egy erőlyes rendelete a csoportok szigorubb ellenőrzésére hívta föl a vidéki hatóságokat és a csoportok vezetésében tapasztalt rendtelenségek folytán legtöbbjének a feloszlata vált szükségessé. Sok csoport önmagától szűnt meg és a meglévők sem szorosán mezőgazdasági munkásokból állanak. Inkább hordó, kubikos stb. munkások a tagjai.

A kisgazdáknak a szociálista mozgalomba való bevonása nem járt sikerrel. Pedig ugyancsak csalogatták őket a pártba. Mulatságos pl. az ujjászervezők legujabb fogása, melylyel a kisebb gazdákat szeretnék pártjuknak megnyerni. Lapjukban felhívást intéznek a kisgazdákhöz, hogy a kivetelt adót, ha nem tetszik nekik, fellebbezzék meg és azt a központnak küldjék be, amely díjtalanul eljár érdekükben. Természetes, hogy ezen előnyt csak a pártba belépettek, illetőleg a pártlap előfizetői élvezhetik. Elég ravasz fogás és valószínű, hogy sokan beugranak neki. Szegények nem tudják, hogy az igazságtalanul kivetelt adó ellen rendez uton is lehet fellebbezni és nem szükséges hozzá az ujjászervezők pártfogása. Különb az ujjászervezők nagynehezen meg összetartják a vidéki híveket, de a bomlás ott is már erősen látható.

Egy új, egészen sajátos irány kezd az Alföldön hódítani és ez az *anarchizmus*. A régi szociálista szervezetek és hívek kiábrándultak a szociálistákból. Nem láttak eredményeket és becsapottnak érzik magukat. Amivel a szociálisták még kísérleteztek, mind eredménytelenül végződött. Sajnos, a kiábrándultak nem értik, hogy minden sikertelenség abban rejlik, hogy a szociálisták téves tanok és veszedelmes czélok szolgálatában áll. Ők azt hiszik, hogy még mindig nem elég radikálisak, nem elég vakmerők és ezért most az anarchizmust követik, melyet különösen Schmidt Jenő író sok ideig terjesztett. Az új mozgalomnak már van lapja: „Társadalmi Forradalom”. Ez a lap élesen támadja a szociálistákat, csalóknak nevezi, mert csak uralomra és a parlamentbe vágyanak. Szerintük nem pártok és vezérek, hanem a forradalmi alapon szervezett munkásság fogja a győzelmet kivívni. A Bodrogekben erősen terjed ez a mozgalom.

Ezzel párhuzamban egy új szociálista földmivelő párt is van alakulóban. *Horváth Gusztáv* volt nagyváradi titkár csinálja. Felhívást adott ki több vidéki vezérrel egyetemben, hogy a földmivelő nép hagyja ott a központot és csatlakozzék ő hozzájuk. Horváthot a párt többszörös sikkasztásért kizárta a pártból, de Biharban a nép melléje pártolt. A csoportok egy része kimondta, hogy függetlenítik magukat a párttól és többé egy fillért sem küldenek a központnak. Hasonló mozgalmat indítottak a gypárhalmi és szenttornyai munkások, akik egy új központi földmivesszövetség alapszabályait már föl is terjesztették a miniszterhez. A czél a központtól való teljes elszakadás. Már eddig több község csatlakozott e mozgalomhoz. Amint ezekből is látjuk, az agrárszociálisták nem valami fényes üzlet a vezéreknek és ha így bomlik tovább, akkor hamarosan megszűnnek a nagy gaudiummal megalakított szövet-ségek.

Nagy bajok vannak azonban a központban is. A szövetség anyagi zavarokkal küzd és a párt egy fillért sem akar áldozni. A szociálista földmiveslap már kisebb terjedelemben jelenik meg és csak árnyéka a tavalyi lapnak.

Egyenlenségek dunnak azonban a pártvezetőségben is. A sikkasztásért és más efajta üzelmekért kizárt *Izrael Jakab* pártvezető és pártnyomda igazgató súlyos vádakkal illette *Bokányi Dezső* fővezért. A párt ezért *Bokányi* ellenfelének: *Groszmannak* indítványára arra utasította *Bokányit*, hogy indítson sajtópert *Izrael* ellen és annak elintézéséig tartózkodjék minden nyilvános politikai szerepléstől. *Bokányi* és *Groszmann* hívei ezért állandóan veszekednek

és gyűlölkednek. Könnyen pártszakadásra vezethet ez.

A vezetőség különben is nagyon el van keseredve, mert egyik nagyreményű intézménye: a vidéki párttitkárság csunya eredményekkel járt. Ugyanis a nagyobb vidéki városokba kiküldött a vezetőség egy-egy a központban kiképzett egyént, aki a központ utasításai szerint az illető vidék mozgalmát irányította. Nem mulik el, hogy egy-egy ily párttitkár sikkasztásáról hír ne jött volna. Rövid idő alatt a párt kizárta a szombathelyi, aradi, bihari, ujjvidéki, győri párttitkárokat, mert hűtlenül kezelték a szervezetek pénzét. A kizárt titkárok most szövetkeztek és egy ipari munkásokból álló ellenzéket akarnak alakítani. Mint e rövid áttekintésből is látjuk, a magyarországi szociálisták táborában mindjobban elhatalmasodnak a bomlás megsemmisítő jelei.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kapás árpa és rozs. 146. kérdés. Mélyebb fekvésű talajon, de magasabb fekvésűn is árpát (sör) és tavaszi rozst óhajtok vetni olyformán, hogy az egy kapulást és egy kisebb feltöltést is kapna. Kérem, hogy az ilyen „kapás” kalászos nincsen-e a hűtésnek nagyobb mértékben kitéve? Nemkülönb a vetés módozatára is kérnék némi utbaigazítást, hogy miként lenne az legcélszerűbben eszközölendő? *Cs. L.*

Felelet a 146. sz. kérdésre. A mi szélsőséges és nyáron rendszerint száraz időjárásunk miatt már az őszi kalászosoknak kapálásra való vetése is igen bizonytalan; még fokozottabb mértékben áll ez a tavaszi kalászosokra nézve. Ettől eltekintve a sörárpa különben sem szabad kapás sorokba vetnünk, mert igen könnyen kettős érésűvé válik, proteinban gazdagabb és lisztben (keményítőben) szegényebb anyagot ad, ami a sörárpanál nem kívánatos. Másrészt tenyészidejében is megkéshetik, ami szintén minőségének csökkentéséhez járul, végül ha a kapás (24 cm-es) sorközt bokrosodásával kiköltöni nem tudja (ami nálunk igen könnyen előfordul), a kapálás befejeztével a gyomok terjeszkedésének szolgáltatunk bő teret. A tavaszi rozs vetése amúgy is elég rizikóval járó s ritka eset, hogy kellő termést adjon. Csakis a rendes szűk sorokba való vetését ajánlhatom, mert természetlő gyengébb bokrosodásával a 24 cm-es sorközt kitöltöni nem tudja. Nyugodt lélekkel ajánlhatom a rendes vetési mód betartását s a kikelés és kellő megerősödés után az óvatos fogasolást. *K. K.*

Emberi ürülék felhasználása. 147. kérdés. Homoki szőlőben közönséges verem árnyékszék ürülékét komposzttelepem trágyája minőségének javítására szeretném felhasználni. Minő egyszerű módon volna az szagtalanítható? *Sz. A.*

Felelet a 147. sz. kérdésre. Az emberi ürülék legegyszerűbben oly módon változtatható könnyen kezelhető és szagtalan trágyává, hogy naponta annyi tőzegport dobunk az árnyékszékverembe, amennyi az ürüléket teljesen szagtalanítja. *Cs. S.*

Dohányföld trágyázása. 148. kérdés. Dohányföldemre holdanként csak 120 q. istállótrágyát adhattam. A dohány itten ültetés után lassan fejlődik. Holdanként a sorokba 100 kg. szuperfoszfátot kívánok adni, hogy az gyorsabban fejlődjék és korábban érjék be. Czélszerű-e ez? *Felelet a 148. sz. kérdésre.* Hazai tapasztalatok szerint a szuperfoszfát a dohány termését növeli, minőségét javítja és a beérését is gyorsítja. Nem czélszerű azonban a trágyát sorokba adni, hanem a talaj felületére egyenletesen elszórni a tavaszi munkálatok megkezdése előtt. Ez esetben azonban nem 100 kg., hanem 150—200 kg. szuperfoszfátot kell kat. holdanként adni. *Cs. S.*

Cseléd-e a gazdasági mesterember? 149. kérdés. A gazdaságban alkalmazott éves gépkelző kovács és bognár gazdasági cselédnek tekintendő-e? Baleset elleni biztosítása az Orsz.

gazd.
leti r
az új

Fel

cseléd

sűrűn

a kov

tendő

válasz

vényh

hagyó

az ut

rozató

sági e

törvé

mazo

sokra

vényh

hogy

mazo

teni.

alkal

nem i

közöt

Pedig

Bal

bárme

Föltét

sitand

š-ána

forogr

kivül

Fölhiv

utolsó

gazda

ide ér

sági e

vetéte

XIV.

kel k

foglal

kapcs

Ku

ősz

rópát

leföld

len h

közve

rende

helye

majdn

marad

ilyen

oka?

mamu

főlesé

ellent

hadás

Fele

répa

okát

időjár

ősz

hogy

lett:

fellép

kinöv

mamu

kárt

az el

ban b

lás s

norm

vetés

tős sz

Az

annyi

részle

felem

mint

ben r

tebb

megl

a Chr

répa

gazd. munkás- és eselédpénztárnál, vagy a „Kerületi munkásbiztosító pénztárnál” eszközözendő-e az újabb törvények értelmében? *Sz. Z.*

Felelet a 149. sz. kérdésre. Az új gazdasági eseléd-törvény életbelépte óta olvasóink igen sűrűn vetik föl a kérdést, vajjon a gépkezelő, a kovács és a bognár gazdasági eselédnek tekintendők-e és mi nem tudunk a kérdésre kielégítő választ adni, mert éppen ezt a kérdést a törvényhozás mintegy szándékosan homályban hagyta. Azelőtt is bizonytalan volt a kérdés, de az utóbbi időben keletkeztek miniszteri határozatok, amelyek a kovácsot és a bognárt gazdasági eselédnek minősítették. Jött azonban az új törvényjavaslat és egyes rendelkezéseket tartalmazott a mezőgazdaságban alkalmazott iparosokra nézve. A képviselőház ezt a részt a törvényből törölte, tehát világos kifejezésre juttatta, hogy a törvényhozás a mezőgazdaságban alkalmazott iparost nem akarja eseléd gyanánt tekinteni. Ezidő szerint tehát a mezőgazdaságban alkalmazott iparosok jogviszonyairól törvény nem intézkedik s ezek a jó emberek ég és föld között lógnak, mint a Mohamed koporsója. Pedig jobb srócsot és több figyelmet érdemelnek.

Baleset ellen való biztosításuk nézetünk szerint bármely pénztárnál bejelenthető a kettő közül. Föltétlenül a kerületi munkásbiztosítónál biztosítandók akkor, ha az 1907. évi XIX. t. cz. 3. §-ának 3. vagy 26. pontjában foglalt esetek forognak fenn, de azt hisszük ezen eseteken kívül sem utasíthatja el a pénztár a biztosítást. Fölhívjuk figyelmét ugyanezen t. cz. 3. §-ának utolsó bekezdésére, amely szerint bármely gazdasági gép mellett alkalmazott munkásokat, ide értve a gépészt is, a gép tulajdonosa a gazdasági eselédsegélypénztár rendkívüli tagjává felvéteni tartozik, ha azok nincsenek az 1902. évi XIV. t. cz. 25. §-a szerint biztosítva. E kérdésekkel különben lapunk már több ízben behatóan foglalkozott és az új ipartörvény tervezetének kapcsán majd újból fogunk vele foglalkozni.

Sz. F.

Kupacozott répa romlása. 150. kérdés. Az őszi folyamán mintegy 6000 mm. takarmány-répát összehordattam, leprizmaztam és vékonyan leföldeltem, természetesen a csucokat földeltem le, hogy a répa jól kiforrjon, csak közvetlen a fagyás előtt borítottam le ismét rendes vastag földréteggel, két-három méter helyen szellőztetőket hagytam. Mindennek dacára majdnem összes répatermésem elrothadt, a megmaradt is beteg. Tizenhat évi praxisom alatt ilyen eset nálam nem fordult elő. Mi ennek az oka? Megjegyzem, hogy eckendorfi és vörös mamuth fajtáknak évek óta, melyik répa-féleség az, mely a megromlásnak leginkább ellentáll és hogyan védekezzek máskor a rothadás ellen? *L. A.*

Felelet a 150. sz. kérdésre. Az idei kupacozott répa sok gazdaságban megromlott, aminek fő okát a múlt esztendő abnormis szárazsága őszi időjárásban kell keresni. A rendkívüli száraz őszi időben a répa teljesen kifejlődni nem tudott, hogy úgy fejezzem ki magam, kényszerítetté lett; ehhez járult még a szeptember derekán fellépett fagy, mely különösen a földből erősen kinövő répafeleségekben (amilyen különösen a mamuth és másodsorban az eckendorfi) már kárt tehetett. Ezen két körülmény, de különösen az első okban, a kényszerített, fonnyadt répa-ban kell a megromlás okát keresni. A kupacozás s beföldelés eljárása a leírás szerint egészen normális volt, csak a szelelők ellen lehetne ellenvetést tenni, ha szalmacsóvás vagy deszkakürtös szelelők alkalmaztak volna.

Az abnormis megromlás okát tehát nem annyiban a répa fajtájában, mint inkább előbb részletezett okokban kell keresni. Dacára ennek, felemlitendőnek tartom, hogy a mamuth répa, mint általában véve, lazább husu répa, könnyebben romlik, mint pl. a keményebb husu, tömöttebb szövetű eckendorfi. Utóbbi továbbra is meg lehetne tartani, a mamuth helyett pedig vagy a Chrestensen-féle „Vollendung“-ot, mely „óvári” répa elnevezés alatt is ismeretes nálunk, vagy

a „Substantiát” lehetne a természet körébe vonni, melyek kemény husu, jól elálló fajták. Különösen utóbbi becülik e tekintetben nagyra.

A répamag ügyében legjobb lenne az országos növénytermesztési kísérleti állomáshoz (Magyaróvár) fordulni tájékoztatás végett.

K. K.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	483
Tanácskozás a drágaságról	492
A földbirtok adója	493
Irodalmi pályázat	498
Külföldi szemle	494
Gazdatársadalmi mozgalmak	495
Levélsekrény	496
Munkástgyek. Szociálista mozgalmak	496
Vegyések	497
Németalföldi kitüntetés. — Gazdasági előadások Nagykanizsán. — Gazdatisztek gyűlése. — Új gazdasági tudósítók. — Gazdatisztek elh. lyezése. — Szavasmárha-árverés a XXV. tenyészállatvásáron. — Luxuslővő-sári fuvardíjkezdmenyek. — Hejreigazítás. — A „Magyar Gazdasági Növényvédelem”. — A korpakiviteli retakciák megszüntetése Ausztriában. — Népies gazdasági szakegyesületek Maros-Torda vármegyében. — Gőzhajózási hírek. — Gazdasági dátumok	498
Kereskedelem, tőzsde	499
Szerkesztői üzenetek	500

Németalföldi kitüntetés. *Vilma* németalföldi királynő Köerfer István dr. földművelésügyi miniszteri fogalmazót, lapunk jeles munkatársát az Oranje-Nasau-i rend lovagjává kinevezte.

Gazdasági előadások Nagykanizsán. A GEOSz. a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülettel, a földművelésügyi miniszter támogatása mellett, f. évi február hó 29-én és márczius 1-én, az intelligens gazdaközönség számára, a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia tanárainak közreműködésével Nagykanizsán igen szép sikerű gazdasági előadásokat rendezett. Az előadásokon *Hertelendy* Ferenc temesvármegyei főispán, a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület elnökének vezetése mellett nagyszámu intelligens gazda vett részt, kik közül az alábbiaknak névsorát állítottuk össze: *Koller* István egyf. alelnök, *Ács* István, *Blumenschein* Vilmos, *Bakó* Gyula, *Breier* Ignác, *Böröcz* István, *Bedő* József, *Brandhoffer* Antal, *Blumenschein* József, *Babos* György, *Beke* József, *Bagonyai* György, *Bunczon* József, *Barta* László, *Blau* Lajos, *Czakó* Béla, *Csinár* János, *Chinorányi* Boldizsár, *Dénes* Lajos, *Dobrin* Richárd, *Dolmányos* György, *Dobrin* Rezső, *Elek* Ernő, *Elek* Lajos, *Ebenspanger* Leó, *Fleischer* Miksa, *Ferenczy* Ferenc, *Fantus* Fülöp, *Fáber* Sándor, *Gruner* Károly, *Gallubitsch* Lajos, *Garai* Lajos, *Grünhut* Alfréd, *Hertelendy* Ferenc, *Halász* Lajos, *Hály* Kálmán, *Holl* Mihály, *Horváth* János, *Hegedüs*, *György*, *Hertelendy* Béla, *Horváth* József, ifj. *Jerffy* Adolf, *Kayser* Vilmos, *Keller* Gyula, *Kaffka* György, *Kherndl* Imre, *Konold* Frigyes, *Koller* István, *Kiszely* Zsigmond, *Koch* Róbert, *Knausz* László, *Knortzer* György, *Kéri* Jenő, *Lovassy* Sándor dr., *Laendler* Antal, *Löwenstein* Endre, *Löwenstein* Joachim, *Löwenfeld* Árpád, *Lázár* József, *Mócsi* Imre, *Mátray* Imre, *Mátis* József, *Nécey* Zsimeon, *Nagy* Pál, ifj. *Nyáry* Kálmán, *Oesterreicher* Samu, *Peszli* János, *Pflanzner* Gábor, *Plichál* Viktor dr., *Rostos* István, *Reichenfeld* Gyula, *Szilassy* Zoltán, *Sebestyén* Lajos, *Szalay* Simon, *Szandéber* József, *Sulyok* István, *Stern* Lajos, *Subits* János, *Sárközy* Viktor, *Strém* Dénes, *Szeli* Imre, ifj. *Thassy* Imre, *Tóth* Márton József, *Tóth* Imre, *Tóth* István, *Tiszay* Ferenc, *Tarr* József, *Ujváry* Géza, *Vizlendvay* Sándor, *Wolf* Lipót, *Villányi* Henrik dr., *Weiszer* János, *Vécsey* Zsigmond, *Winter* Nándor, *Wellák* Lajos, *Viesz* Ferenc, *Zerkovics* Lajos.

A gazdasági előadások a következők voltak: *Czakó* Béla gazd. akadémiai igazgató a vetésforgásokról és a trágyaszükséglet megállapításáról, *Lovassy* Sándor dr. gazd. akad. tanár a burgonyagomba betegségeiről és a gyümölcsfákon élősködő rovarellenségekről és az ellenük való védekezésről, *Ferenczy* Ferenc gazdasági akad. tanár a takarmányozásban legújabb elméletéről, továbbá a gümőkórról és az ellene való védekezésről, *Fáber* Sándor gazd. akad. tanár a takarmánynövények termesztéséről és a trágyázásról, *Szilassy* Zoltán GEOSZ. titkár a szövetkezetek erkölcsi feladatairól tartott előadást. Február 29 én délután az előadások hallgatói megtekintették a nagykanizsai ipartelepeket, u. m. a „Patria” pótkávagyárat, mely a környéken természetesen mintegy 200 vagon czikoriagyökere dolgozza föl, a sörgyárat, melynek évi termelése 40,000 hl. sör, a Kardos Testvérek kefe- és seprűgyárat, a 13 zalamegyei gazdasági szeszgyár által létesített szövetkezeti szeszfinomítót és a *Zerkovits*-féle borpinczékét. Ezek a virágzó ipartelepek szoros kapcsolatban vannak a mezőgazdasággal és a zalavármegyei gazdáknak terményeik értékesítése terén nagy hasznára vannak.

Gazdatisztek gyűlése. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete *Byjanovics* Sándor udvari tanácsos elnökelete alatt népes igazgató-választmányi ülést tartott, melyen *Jeszenszky* Pál ügyvezető jelentést tett a tagmozgalomról, melynek kapcsán fölvettek 20 új tagot az egyesületbe. Örömmel vette tudomásul a választmány a földművelésügyi miniszternek a gazdatisztek részére kötelező nyugdíjazás tárgyában tett nyilatkozatát. Jövőhagyta ezután a választmány a múlt évi zárószámadást és megállapította a folyó évi költségvetést. Gazdatisztek özvegyei és árvái részére ezuttal 800 korona segélyt szavazott meg. A folyó évi közgyűlés határidejéül április hó 12-ik napját tűzték ki. Végül az üresedésben levő választmányi tagsági állásokra jelölték: *Feichtinger* Sándort, *Szilárd* Imrét, *Vidovszky* Lászlót, *Hidvéghéthy* Lajost, *Hriastély* Károlyt, *Sós* Gézát, *Armos* Jenőt. A választmányi ülés után a gazdatiszti nyugdíjintézet tartott ülést.

Új gazdasági tudósítók. A m. kir. földművelésügyi miniszter Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye tiszai alsó járására *Korálk* József tiszügyi és *Bácskai* Izidor pusztahomoki lakost, Kisküküllő megye hosszvaszói járására *Kovács* Miklós magyarberényi lakost, Nógrád megye losonezi járására *Karkalits* Sándor losonezi lakost, Tolna vármegye tamási járására *Dobozay* István hékulpusztai lakost, Veszprém vármegye veszprémi járására *Fodor* István zsófiapusztai és *Meller* Károly tóvarsányi lakost gazdasági udósítói tiszttel bizta meg.

Gazdatisztek elhelyezése. Az OMGE. üzemosztálya felvette munkakörébe gazdatiszteknek és képzettebb gazdasági alkalmazottaknak állás-közvetítését is. Az állás-közvetítés teljesen díjtalan úgy a földbirtokosok, mint az állás-keresők részére. Az üzemosztály ezen működésének az a célja, hogy ily módon a kétféle érdekeltiséget közelebb hozza egymáshoz, a földbirtokosoknak megfelelő képzettségű, megbízható gazdatiszteket szerezzen, a gazdatiszti osztályt pedig megkímélje az állás-szerző ügynököknek járó elég magas közvetítési díj fizetésétől. Az osztály fennállása óta szép számban helyezett már el ily módon gazdasági személyzetet s elhelyezés után is állandóan figyelemmel kíséri őket. Az üzemosztálynál jelenleg nyilvántartott állást keresők: a) *Tanintézeti vagy akadémiai oklevéllel:* segéd-tiszti 4, számvevő, számtartó stb. 6, kezelőtiszti 19, fő-tiszti 5; b) *gyakorlati gazdasági vizsgát tettek:* számvevői stb. 12, kezelőtiszti 9, fő-tiszti 1; c) *képzett:* könyvelő 5, titkár 2; d) *földművelésiskolai képzettséggel bírók:* kulesár-írnoki 4, ispáni 9. Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk az OMGE. üzemosztályának ez irányú működését, kiemelve azon körülményt, hogy mindenkor a legmegfelelőbb egyéneket ajánlja alkalmazásra s kívánatra pontos információkat is szerez be.

Szarvasmarha-árverés a XXV. tenyész-állatvásáron. A XXV. tenyészállatvásár alkalmával a megnyitás napján, azaz f. hó 7-én, szombaton reggel 20 tenyésző önkéntes árverést fog tartani. *Simmenthal* szarvasmarhát árvereznek: *Zichy Béla* gróf, *Deutsch Miksa*, özv. *Dóry Zsigmondné*, *Esterházy Béla* gróf, *Klein* testvérek, *Suk Dezső*, *Bernát Bódog* és *Márkus József*, *Bernrieder József*, *Hinkó János*, *Róth Mór*, *Elek Lipót*, *Ernő* és *Géza*, összesen 69 bikát, 11 tehenet és 10 üszőt. *Bernit*: *Almássy Dénes* gróf gyulavári uradalma, *Széchenyi Bertalan* gróf, összesen 11 bikát. *Hazai tájfajtát és keresztezést*: *Teőke Béla* dr., *Hinkó János*, *Neizer Antal*, *Wittmann János*; összesen 10 bikát, 9 tehenet és 11 üszőt. *Magyar fajtát*: *Péter András* 1 bikát. *Bivalyt*: *Páskuj Antal* 2 bikát és 1 tehenet. Összesen tehát 93 bika, 21 tehenet és 21 üsző kerül árverésre.

Luxuslővásári fuvardíjkezdmények. A MÁV. igazgatósága a f. é. márczius hó 20-tól 24-ig és április hó 25-től 29-ig a „Tattersall”-telepen tartandó tavaszi luxuslővásár alkalmából az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiállítandó igazolványok alapján, Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvarra szállítandó és esetleg visszazállítandó lovak után az összes magyar vasutatlan a következő viteldíjkezdményeket engedélyezte: a) *Teherárúként* való szállításhoz a díjszabás I. rész B) szakasz C—X. fejezetében kiállítási állapotokra megállapított kedvezményes díjtételeket, az ott meghatározott feltételek és módok mellett; b) *gyorsárúként* való szállításhoz ugyanezen díjtételeket 50% kal felemelve. Továbbá a kérdéses alkalomból az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiállítandó igazolványok alapján küldendő kocsikra és gígekre, — az esetben, ha ezen járművek a lovakkal együtt egy kocsiba rakva szállítatnak, azon kikötés mellett, hogy az ily módon történő berakásból az állatokban, vagy a járművekben esetleg keletkező károkat a vasut felelősséget nem vállal — a díjszabás I. rész B) szakasz C—IX. fejezetében a kiállítási tárgyakra rendszeresített kedvezményt engedélyezte április 5-ig, illetve május hó 10-ig terjedő érvényre.

Helyreigazítás, Lapunk 17. számának „Levelszekrény” rovatában az „Anyajuhok kettős bányozása” című 128. sz. kérdésre adott válaszban a következő kifejezés foglaltatik: „Amint tovább fog egy vérben tenyészteni (rambouillette juhokat), annál inkább számíthat rá, hogy *ikrei lesznek*”. E záró mondat így értelmezendő: annál inkább számíthat rá, hogy *ikrei csak elvétve lesznek*.

A „Magyar Gazdasági Növényvédelem” havi folyóirat 2. száma most jelent meg. A folyóirat a gabonaféléken, takarmány- és kerti növényeken, gyümölcsfákban s a szőlőn előforduló elsődleges gombák és rovarok stb. által előidézett kártételek ellen foganatosítandó *szakszerű* védekezés módjait ismerteti. A folyóirat Pósch Károly (Grinád, Pozsony megye) szerkesztésében jelenik meg. Előfizetési ára 1 évre 4 korona.

A korpakiviteli refakciák megszüntetése Ausztriában. Mint az osztrák hivatalos vasuti és közlekedési ügyi közlöny legutóbbi számában olvasható, az osztrák kormány megszüntette az osztrák államvasutak vonalain a galicziai Oswiecim állomáson keresztül Németország felé irányuló korpaküldeményekre eddigi fennállott kiviteli refakciákat, ami másszóval az osztrák korpakiviteli refakciáknak teljes megszüntetését jelenti, mivel Ausztriából tudvalevőleg csakis Oswiecimen át gravitál korpa Németország felé és más viszonylatban egyáltalában nincs számottevő kiviteli forgalom. Hogy ez az intézkedés, habár némileg meg is késelt, mit jelent az osztrák állattenyésztésre nézve, azt felesleges bővebben fejtegetnünk. Lehetetlenség azonban e hirt bizonyos fokú irigység nélkül regisztrálnunk, mert azt látjuk belőle, hogy az osztrák kormány illetékes köreiben mennyivel több érzék van a

mezőgazdaság nagyfontosságú érdekei iránt, mint a mi kereskedelemügyi miniszteriumunkban, amely utóbbi időben valósággal divatot csinál felterjesztéseink visszautasításából, holott jó lélekkel mondhatjuk, hogy nem sokat alkalmatlankodunk nála kérelmeinkkel. Amíg azonban a mi kereskedelemügyi kormányunk legutóbbi leiratában — mintegy két hónapi gondolkodás után — úgy nyilatkozott, hogy az OMGE-nek ama kérelmét, mely a korpának a kiviteli forgalomban örleményekre nézve fennálló díjkezdményekből való kirekesztésére irányult, nem teljesítheti, mert „a fennálló díjszabási helyzet megbolygatását nem találja indokoltnak és a malmok által betervezett statisztikai adatok szerint kielégítő készletek állanak korpából az országban rendelkezésre” — addig az osztrák kormány ugyanily viszonyok között átlátta a bécsi agrár-központ hasonló kérelmének teljes jogosultságát és elismerésre méltó gyorsasággal cselekedett is. Quod erat demonstrandum!

Népies gazdasági szakelőadások Maros-Torda vármegyében. Sóvárád márczius 8-án, Makkfalván 22-én, Petelén 25-én, Hódoson 29-én, Akosfalván április 5-én, Baczkamadarason 10-én, Mezősámszón 12-én, Vajdaszentivánon 17-én, Görögnyezetimrén 21-én.

Gőzhajózási hírek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága hajójáratát Baja-Apatin között mindkét irányban márczius hó 1-én indítja meg. Továbbá személyjáratát Zimony-Orsova-Galatz között a kiadott menetrend szerint úgy indítja meg, hogy az első hajó Orsováról Zimonyba f. é. márczius hó 2-án Zimonyból és Orsováról Galatzra márczius hó 3-án, Galatzról Orsovára pedig márczius hó 6-án indul. A társaság személyhajói a Zimony-Galaczi vonalon úgy le- mint felfelé hetenkint háromszor közlekednek és pedig Zimonyból és Orsováról lefelé minden vasárnapon, kedden és pénteken, felfelé Galacsról minden hétfőn, szerdán és pénteken, Orsováról pedig minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

Gazdasági dátumok. Márczius 5. Bikavásár Szekesfeherváron.

Márczius 11. VI. bikavásár Szatmárnémetiben. Bejelentési határidő márczius 3.

Márczius 15. Tenyészbikavásár Devecseren.

Márczius 16—21. Gyümölcsészeti tanfolyam Budapesten (m. kir. kertészeti tanintézet).

Márczius 17. Hidegvérű lódijazás Némethadon (v. á. had-gyöngyös, kocsis rendelkezésre).

Márczius 22. Tenyészbikavásár Veszprémben.

Márczius 23. Tenyészszarvasmarha- és bikavásár Gyöngyösön.

Márczius 30-tól április 4-ig. Gyümölcsészeti tanfolyam Kolozsváron (m. kir. gazd. akadémia).

Április 1—2. Tenyészbika- és kanvásár Szombathelyen.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a középszerű kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körül teendő ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egy-egy levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Irodalmi pályázat.

Abból az alkalomból, hogy ez évben lesz száz éve, hogy az első magyar biztosító társaság, a Komáromban létesített Császár Királyi Privilegiált Rév-Komáromi Asszurációs Társaság működésének megkezdésével megindult az első társasági szervezeti biztosítás hazánkban és így hazai biztosítási intézményünk ez évben üli meg 100

éves jubileumát, a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) a magyar biztosítási ügy történelmének megírására egy 2000 koronás pályadíjat tűzött ki és ezt következőképp teszi közzé:

Ez évben hazai biztosítási ügyünk nagy ünnepet ültet, mert ebben az időszakban lesz száz éve, hogy az első magyar rendszeres biztosítási intézmény megkezdte működését.

Ez az első magyar biztosító társaság a Komáromban alakult Császár Királyi Privilegiált Rév-Komáromi Asszurációs Társaság volt, mely ugyan 1807. január 26-án alakult, de minthogy I. Ferenc király a kérelmezett szabadalomlevelet csak 1808 december 23-án írta alá, e napon kezdődött az intézet tulajdonképpen működése, úgy hogy e napon telik éppen le a 100-dik évforduló.

A száz év előtti időszakban is akadhat a gondos kutató hazánkban a biztosítási intézmény némi nyomaira. Hogy csak egyet is felemlítsünk, ráutalunk a következő történelmi tényre. Tudvalevő, hogy Zsigmond király a 16 szeptesi városból 13-at 1412-ben Wladislaw lengyel királynál 37.000 garasért elzálogosított. Midőn azután e városokat a lengyel királyság felosztásakor 1772-ben Mária Terézia az anyaországhoz visszacsatolta, azokban a tüzbiztosítási intézkedések több nyomát találjuk, már úgy, hogy feltehető, hogy a tüzbiztosítás első kezdete kívülről jött be, de ez a kezdet elvész a századok homályában.

Hogy a számtalan kihatásaiban oly áldásos biztosítási eszmének az első társasági szervezeti magyar intézet utján történt terjedése 100 éves fordulójához ért, azt oly kimagasló mozzanatként tartjuk, hogy annak emlékére a magyar biztosítási ügy történetének megírására pályázatot hirdetünk és e célra egy kétezzer kor. összegű pályadíjat tűzünk ki.

A pályázat feltételei a következők:

1. Megírandó a hazai biztosítás ügyének története, lehetőleg annak eredetétől fogva a mai napig, különös tekintettel arra, hogy miképpen fejlődött a biztosítási ügy általában véve Magyarországon a 100 év előtti korszakban és azután a 30-as és 40-es években és miképpen alakult ez tovább napjainkig.

A munka legyen egyuttal oknyomozó, amely esztelen a biztosítási intézmény elterjedését, messze kiágazó eredményeinek kihatását; kifejtendő benne befolyása kereskedelmi, ipari, társadalmi és erkölcsi életünkre.

2. A pályaművek, melyek legfeljebb 10 nyomtatott ivre terjedhetnek, legkésőbb 1908. december hó 31-ig idegen kézzel írva, aláírás nélkül, a pályadíjat hirdető társulathoz küldendők.

Minden pályaműhöz zárt jellegű levelet kell csatolni, mely a szerző nevét és lakozási tartalmazza. Az ennek borítékjára irt jelige a pályaműre is irandó.

3. A pályadíj csak önálló becsű, irodalmi és tudományos színvonalon álló, gyakorlatilag is értékes, relatív legjobb munkának adatik ki.

4. A pályadíjjal kitüntetett műnek bármily formában s bármily példányszámban való feltétlen kiadási jogát átengedi szerző a pályázatot kiíró Triesti általános biztosító társulatnak.

5. A pályázatot kiíró társulat fenntartja magának a jogot, hogy a nem díjazott munkák közül is kellő megállapodás ellenében egyik-másik kiadói jogát megszerzi.

6. A jutalmat nem nyert munkák kéziratát a Triesti általános biztosító társulat az igazolt szerzőnek visszaadja.

7. A beérkező pályaműveket egy bizottság bírálja. A bizottság tagjainak nevei később fognak közöltetni. A pályázók feltétlenül alávetik magukat a bíráló-bizottság határozatának.

8. Csak magyar nyelven irt munka bocsájtatik pályázatra. A pályamunkák tisztán olvashatóan irandók, lapszámokkal ellátandók és összefüzendők.

9. A pályázat eredménye legkésőbb 1909. jun. hó 30-ig fog közzétettni.

Oly szerzők, kik az itt közölt feltételek bármelyikét nem tartják be, műveikkel pályázatra nem bocsájtatnak, illetőleg nem díjazhatók. Ugyszintén nem tarthat igényt jutalomra az, aki jellegű levelében a közzétett feltételekkel ellenkező kikötéseket tesz.

Budapest, 1908. január 22.

Cs. kir. szab.

Triesti általános biztosító társulat magyarországi igazgatósága.

A Bó-
S
kitűnő
bónat
Kaph
Salva

Uraság
kint 18 k
tásra ber
den men
özögnél s

(A Ma
osztályán

Erős cas
vetésekre
kedése foly
kezett be.
sek áttelelé
helyes fog
utóbbi jele
kezett be.
jegyzések,
a készletek
csak igen.

A külföldi
vidéki álla
Ez utóbbi
a károk, a
szonyok le
hozhatók l

Oroszorszá
állását ille
kezd tben
szilárdulás

Angliába
zat, később
hozatal bu
árpában és
cziaországh
javul azon
Az üzlet

Németország
uraikodott,
sekre, vala
Az amerika
kedés jutot

A külföldi
szetszerűleg
piacok ár

*) B rova
elősséget.

Ne

Buia

Roxs

Zab

Tengeri

Árpa

NYILTÉR.*)

A Bőr- és lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvizerekedésekben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

Urasági vetőárpa, igen szép, (Chevalier) 100 kg-
kint 18 koronával, elsőrangú minőségű, azonnali szállítá-
sra bérmentve Budapest—Filatorigát állomásig min-
den mennyiségben kapható **Weisz Márk és fia**
cégnél **Szentendrén** (Budapest mellett). 364

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabona-
osztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Erős csapadékú időjárásban van részünk, ami a
vetésekre eléggé kedvező. A hajózás a vizállás emel-
kedése folytán a legtöbb relációban megindult. A veté-
sek áttelelését illetően még nem alkothunk magunknak
helyes fogalmat. Ami az üzleti viszonyokat illeti, leg-
utóbbi jelentésünk óta nagyobb mérvű szilárdulás követ-
kezett be. Impulzust erre a tengerentúli magasabb ár-
jegyzések, valamint azon körülmény szolgáltatott, hogy
a készletek igen nagy mérvben megcsappantak. Piacra
csak igen csekély mennyiségű áru került.

A külföldi államok közül Oroszország és a balkán-
vidéki államok exporttevékenysége némileg alászállott.
Ez utóbbi államokban a terméskilátások elég jók és azok
a károk, amelyek őszel mutatkoztak, az időjárás vi-
szonyok megfelelő alakulása folytán valószínűleg helyre-
hozhatók lesznek.

Oroszországból is kedvező hírek érkeznek a vetések
állását illetően. Ezzel függött össze az orosz piacoknak
kezdőben lanyhább árjegyzése, amit azután később
szilárdulás követett.

Angliában szintén gyengébb volt kezdőben az irány-
zat, később azonban szilárdultak az árfolyamok; a be-
hozatali buzában, lisztben és tengeriben nagyobb volt,
árpában és zabban kisebb volt az elmúlt héten. Fran-
ciaországban változókéony az időjárás; mindinkább
javul azonban, úgy hogy a legjobb reményekre jogosít.
Az üzlet irányzatában lanyhulás jelei mutatkoznak.
Németországban ezzel szemben igen szilárd hangulat
uralkodott, ami főleg magasabb argentinai követelé-
sekre, valamint fedezeti vásárlásokra vezethető vissza.
Az amerikai piacokon szintén nagyobb mérvű áremel-
kedés jutott érvényre.

A külföldi piacok ezen magasabb árjegyzései termé-
szetszerűleg kihátással voltak a magyar és osztrák
piacok áralakulására, amihez hozzájárult azon körü-
l-

* E rovat alatt közölttekért nem vállal a szerkesztőség
előleget.

mény is, hogy készáruban a hozatalok oly csekélyek,
hogy hasonló arányu hozatalra az 1897-iki gyenge ter-
mes óta nem igen volt példa. Általánosan elterjedt hírek
szerint az árutulajdonosok is igen csekély készletek
felett rendelkeznek a budapesti raktárakban, valamint
a malmoknál lévő nyersárúkészletek is csekélymértvűek
és így valószínű, hogy a malmok részéről való erősebb
vételkedvénél további szilárdulásban lesz részünk. Remélik
továbbá, hogy a tavaszi hónapok a lisztüzletben is
javulást fognak előidézni. Az egyes gabonafajtákról,
valamint azok áraiban végbement változásokról napi
jelentésünkben számolunk be.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1908 márczius 3.

Egészséges alapja van a tért foglalt szilárdulásnak.
A malmok liszteladások folytán vásárolják a kész búzát,
a határidőben az áprilisi szokványváltat is. Egyaránt a
bécsi piacon is szükséglet mutatkozik. A mai üzlet
25,000 metermázsára terjedett. Tegnapoz viszonyítva
20 fillérrel, a múlt heti zárathoz hasonlítva 60 fillérrel
magasabb árak mellett.

Rozs helyben és állomásokon élénken keresetik, Buda-
pest paritásában 21—21.20 K. jegyezhető.

Árpa a kedvezőbb tendenciára folytán eladók részéről
csak magasabb árakon kínáltatik, eladások szorványosan
fordulnak elő.

Zabban 30 fillérrel jobb árak mellett élénk üzlet
fejlődött.

Tengeri 30 fillérrel javította árértékét. Tiszavidéken
12.50 K., Budapest paritásában 13.30 K., Kőbányán 14
koronát fizetnek.

Eladott:

- Buza, Tiszavidéki: 2000 mm. 79.5 k. 25 K. 10 f.
- Felsőmagyarországi: 100 mm. 77.5 k. 24 K. 10 f.
- Ivánkai: 3100 mm. 77.5 k. 24 K. 30 f.
- Kulai: 1150 mm. 75 k. 24 K. 30 f.
- Becskeréki: 900 mm. 76.5 k. 24 K. 55 f., 4920 mm.
- 74.5 k. 24 K. 45 f., 3450 mm. 74 k. 24 K. 15 f.
- Raktárból: 2000 mm. 78 k. 25 K. 05 f., 870 mm. 78.3
k. 24 K. 40 f., 400 mm. 74 k. 24 K. 20 f.
- Rozs: 100 mm. 20 K. 90 f. kpf. pp.
- Árpa: 200 mm. 14 K. 40 f. kpf. pp.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	24 80 K.
" 1908 októberre	20 20 "
Rozs 1908 áprilisra	21 76 "
" 1908 októberre	17 78 "
Zab 1908 áprilisra	13 60 "
Tengeri 1908 májusra	16 08 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kertlet, Mester-
utca. 1908. márczius hó 3-án. A székesszék városi vásár-
igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 60 szekér réti
széna, 13 szekér muhar, 9 szekér zsupszalma, 2 szekér
alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér
tengeriszár, 7 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna,
— zabosbüköny, köles stb.), 100 zsák szecska.
A forgalom lanyha.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
680—840, muhar 800—880, zsupszalma 600—620, alom-
szalma 520—560, takarmányszalma —, — köve
tengeriszár —, egyéb takarmány 500—600,
zabosbüköny 770—800, lóhere —, zöld luczerna
—, köles —, sarju 680—720, szalmaszecska
540—540. Összes kocsiszám 92. Összes súly 110,400 kg.

Szeszüzlet.

Nagyobb kínálat prompt szállításra és gyéribb keres-
let folytán a szeszárak e hét elején ismét olcsóbban
zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 164—164.50 K.,
adózatlanul 65—65.50 K.

Ejesztőszesz adózva 162—162.50 K., adózatlanul 63—
63.50 K. azonnali és márcziusi szállításra.

Denaturált szeszben is élénkebb kínálat uralkodott és
kötésre 54.50—55— K. kelt el nagyban hordóval együtt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers-
szesz ab termelő állomás promptra 57 K. volt ajánlva
gyér vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 K.
Bécsi jegyzés 57.80—58.20 K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	59.50—	60.50
Finomított szesz adózva	164—	164.50
" " adózatlan	65—	65.50
Ejesztőszesz adózva	162—	162.50
" " adózatlan	63—	63.50
Nyersszesz adózva	162—	162.50
Denaturált szesz	54.50—	55—

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve,
budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mel-
lett értendők.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának
jelentése a „Köztelek” részére.)

Fémüzlet A londoni fémüzletés héten kedvezőtlen
lefolyású volt. Vörösréz a növekedő készletek folytán,
valamint tartós eladási megbízások következtében ön-
vezőtlen hangulat mellett kepezte forgalom tárgyát. Ön-
ban a vételkedv feltűnően megcsappant, Ausztráliából
nagyobb küldemények jeleztek. Horgonyban a múlt
heti jobb árak folytán élénk eladási kedv mutatkozott
és így ezen fém ára is hanyatlott.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-
osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. Legutóbbi jelentésünk óta a helyzet annyiban
javult, hogy a fogyasztók kénytelenek voltak legűrgő-
sebb szükségletüket fedezni és így legalább némileg
megakadályoztatott a raktárkészletek további gyarapo-
dása. A gabonauzletben uralkodott szilárd irányzat a
lisztüzletben nem vált érezhetővé, miután a malmok
árakait nem emelték, sőt hajlandóknak mutatkoztak
árengedményre is a finomabb fajtáknál. Rendelkezések
a hó végére való tekintettel elég kedvezően érkeztek.
Heti lisztforgalom 108,140 q. volt.

Nemzetközi gabonapiacz 1908 február 29-től 1908 márcz. 4-ig.

	Kelet	M A R C I U S										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	3	24 30	18 92	25 80	13 60	25 96	—	19 16	—	14 93	21 06	Márcz.	24 48 ¹	19 08 ²	25 24 ²	—	18 02 ²
	28	23 50	18 92	25 40	23 60	25 93	21 34	19 08	—	14 93	21 06	Április	20 02 ²	19 41 ⁴	25 36 ⁴	—	17 20 ⁴
Rozs	3	20 90	—	22 10	21 10	23 01	—	—	—	—	17 94	Február	23 54 ¹	18 48 ²	24 62 ²	21 56 ^{2a}	18 16 ²
	28	20 30	—	21 70	21 10	23 01	16 40	—	—	—	17 94	Márcz.	19 72 ²	18 46 ⁴	24 74 ⁴	21 34 ⁴	—
Zab	3	16 40	—	17 70	16 30	21 83	—	—	—	—	—	Márcz.	16 61 ¹	—	19 64 ²	—	—
	28	16 20	—	17 30	16 30	21 83	—	—	—	—	—	Április	—	—	19 88 ⁴	—	—
Tengeri	3	13 85	13 96	15 —	16 40	19 42	—	13 98 ²	—	10 09	—	Február	15 58 ¹	—	19 56 ²	—	—
	28	13 30	13 96	14 80	16 40	19 42	—	14 02 ²	—	10 09	—	Márcz.	—	—	19 72 ⁴	—	—
Árpa	3	15 20	—	18 0	18 50	25 96	—	—	—	—	—	Márcz.	13 52 ⁴	13 23	17 98 ²	—	12 10 ²
	28	15 20	—	18 60	18 50	25 96	—	—	—	—	—	Április	—	—	18 69 ²	—	—

Jegyzet: 1) április, 2) május, 2a) május—aug.
4) július, 5) október.

A fővárosi malmok átlagos buzalíst jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákosul.
Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7
Ár K: 34- 33 60 33 20 32 80 32 40 32 - 31 20 29 60

7 1/2	7 3/4	8
26 40	22 40	15 60

Rozsúszítárak:

Szám:	O.	O/L.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	32 60	31 80	31 -	30 40	-	27 60	14 80

A korpa-üzlet a lefolyt hét elején lanyha irányzatú volt, majd a hét végével ismét szilárdult, a gabona-üzletben beállott áremelkedések folytán. Németország tartózkodó volt vásárlásaiban.

Heti korpaforgalom 19,767 q. volt. Ebonyt felemlítjük, hogy az utóbbi hetekben száritott répaszelet iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott.

Az abraktakarmányzikkék árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa prompt szállításra	12 20-12 10
Goromba	12 20-12 10
Finom korpa 1908. márcz.-május száll.	12 40-12 20
Goromba	12 50-12 30
Finom korpa 1908. szept.-decz. száll.	10 60-10 50
Goromba	10 70-10 60
Rozskorpa	12 80-12 60
Árpadara és árpaderce	13 80-13 60
Malomkonkoly	12 80-12 60
Budapesti gyári repcepogácsa	14 60-14 50
Derby mellesze ab Hatvan v. Pozsony	11 40-11 30
Száritott moslék zsák nélkül	14 - 13 90
Malátacsira	13 20-13 -
Száritott répaszelet,	13 40-13 30
Száritó 48-50% cukortart. hordó nélkül	
ab cukorgyár	10 60-10 50

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásársarokban.

Magyar Gazdak Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. márczius 3-an.

A piac képe változást alig mutat. Vajban némi lanyhulás észlelhető. Tojás változatlan, a hozatalok kielégítőek. Tejes bárányok dörben megfelelően értékesíthetők. Füstölt húsfélékben lanyha a kereslet.

Mai árak:

Husneműk: vidéki marhahús hátulja 1 16-1 40 K., eleje 1 - 1 12 K., vidéki borjú dörben, hosszan mörve, súlylevonás nélkül 0 90-1 14 K., helybeli borjúhús 1 12-1 20 K., sertéshús szalonnával 1 18-1 20 K., lehuzott sertés 1 22-1 24 K., szalonna friss 1 20-1 28 K., szalonna sózott 1 16-1 20 K., szalonna füstölt 1 32-1 36 K., olvasztani való 1 20-1 24 K., hárj 1 36-1 40 K., sertésszir 1 40-1 44 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1 20-1 60 K., hazai sonka 1 80-2 - K., szalámi magyar 3 20-3 60 K., szalámi nyári 1 20-1 40 K., bárány párja - - - - - K.-ig.

Vad: őz 0 - 0 - K., szarvas 0 - 0 - K., vaddisznó 0 90-1 - K. kg.-ként egészen, nyul nagy 0 - 0 - K., nyul sülde 0 - 0 - K., fogoly 0 - 0 - K., fácán 0 - 0 - K., erdei szalonka - - - - - K., dámvad 0 - 0 - K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötege 1 - 1 20 K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 2 40-3 - K., sütni való 3 20-3 60 K., liba fiatal 0 - 0 - K., kacsa sovány 4 - 5 - K., kacsa hizott 7 - 8 - K., lud hizott 12 - 18 - K., tyúk 4 - 4 40 K., pulyka 6 - 8 - K., élő sovány liba - - - - - K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1 40-1 60 K., hizott rucza 1 50-1 60 K., hizott pulyka 1 20-1 80 K., levestyúk 1 40-1 60 K., pulyka sovány 0 - 0 - K. kg.-ként. Poulard 1 82-0 - K., gyöngytyúk - - - - - K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2 60-2 80 K., II. 2 40-2 50 K., főzvaj (köpült) 1 80-2 - K., tehéntúró 28-36 fil. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrós és munkástúrót igen jutányosan szállhatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 5 40-6 - K., rózsá 5 40-6 - K., fehér 4 80-5 20 K., kifi 8 - 9 - K., sárgarépa 7 50-8 K., petrezselyem 13-16 K., vöröshagyma makói 14 - 15 - K., vöröshagyma közönséges hazai 0 - 0 - K., fokhagyma - - - - - K., káposzta 0 - 0 - K. 100 kg.-ként. Kalarábé 0 - 0 - K., 100 db spárga solo 0 - 0 - K., közep 0 - 0 - K., levestpárga 0 - 0 - K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0 - 0 - K., kifejtett 0 - 0 - K., zöldborsó, hüvelyes 0 - 0 - K., kifejtett 0 - 0 - K., paradicsom 0 - 0 - K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 0 - 0 - K., ezetbe 0 - 0 - K., savanyítani 0 - 0 - K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0 - 0 - K., sárgadinnye 0 - 0 - K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 0 80-1 20, másodrendű 40-60, harmadrendű apró áru 20-30 K., körte elsőrendű 2 - 2 40, másodrendű 60-80 K. q.-ként. Dió I. 40-60, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1 60-2 40 K., finom 0 - 0 - K., chasselas 0 - 0 - K., szagos 0 - 0 - K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 90-100 fill. kg.-ként. (A szövetkezet - mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcslé - - - - - fillér

kg.-ként. Gomba száritott 0 - 0 - K., szappan - - - - - fill., lence (erdélyi) - - - - - K., bab apró - - - - - K., nagyszemű - - - - - K., lence - - - - - K. 100 kg.-ként. Tojás: bacsikai 71-72 K., erdélyi apróbb áru - - - - - K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Orczi-úti élelmi piacon 1908. év márczius hó 3. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 25 árus 53 drb sertést, 1 árus 5 drb sülde, 2000 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 900 kg. szalonnát, 600 kg. hájat.

Videkről és pedig - drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 128-176, süldehús 1 kg. 152-180, füstölt sertéshús 1 kg. 144-176, szalonna zsirnak 1 kg. 123-136, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, hárj 1 kg. 140-148, disznósír 1 kg. 152-160, kocsonyashus 72 -100, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év márczius hó 3. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 69 árus 35 drb sertést, 2 árus 3 drb sülde, 2000 kg. friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 1500 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 232 drb sertést, 10 sülde. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 120-200, 1 q 108-112 K., süldehús 1 kg. 132-200, füstölt sertéshús 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 120-128, füstölt szalonna 1 kg. 163-180, hárj 1 kg. 132-140, disznósír 1 kg. 148-152, kocsonyashus 1 kg. 72-80, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Magyar Mezőgazdak Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz (páronkint 400 kg. felül)	fillérig
Öreg közep	300-400
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly 120-121
„ közep	250-300 kg. 121-122
„ könnyű	250 kg.-ig 122-123
„	251-320 kg.-ig
Szerbiai nehéz	260 kg. felüli
„ közep	240-260 kg.
„ könnyű	240 kg. terjedő súlyban

Irányzat: szilárd.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908 márczius hó 2.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
	drb		drb
Hizott marhában felhajtás	3079	Hizott marha	3079
Csontozni való marhában felhajtás	350	Legelőmarha (Wiedev.)	-
Összesen	3429	Csontozni való	350
Eladatlan maradt	152	Összesen	3429
Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyarországi	2240	Ökör	2526
Galicz s bukovinai	480	Bika	357
Osztárs tartományokból	709	Tehén	521
Összesen	3429	Bivaly	25

Árak (100 kilogrammonként élősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I.	II.	III.
	rendű	rendű	rendű
Magyar hizott ökör	80-83	66-78	52-64
Galicziai hizott ökör	84-90-92	74-82	68-72
Tarka hizott ökör	86-94-95-102	78-84	63-76
Bikák	54-66	68-74	-
Hizott tehén	54-74	-	-
Legelőmarha	-	-	-
Kisgazd. hizó ökör	52-64	-	-

Irányzat: szilárd, prima és másodrendű marha 1 kor.-val drágább. Bika 2-3 koronával, csontos marha 1-2 koronával drágább.

Szerkesztői üzenetek.

K. Y. Domony. Az uraságot cselédsértésről építésre semminemű törvény sem kötelezi és igen sok helyt a cseléd huzerkodáskor magával viszi a sertésolat. Ez ugyan elég helytelen szokás, mert hiszen így sokszor egész ragályfészket huzerok tak át egyik majorból a másikba s azonkívül az ilyen rozoga kucricák csuffa teszik a majort és éppen azért a szolgálatadó érdeke, hogy cselédeinek sertésolat építtessen, vagy legalább is anyagot adjon annak elkészítéséhez. Ezt követelni azonban egyáltalában nem jogosult.

H. S. Turkeve és S. J. Budapest. A tengericsutka értékesítése tárgyában tessék közvetlenül a m. kir. ker. muzeum igazgatóságához fordulni felvilágosításért.

B. J. Szenté. A répa alá őszkor mélyen megszántott földet tavaszkor mélyen megszántani egyáltalában nem,

hanem csak erősen fogasolni, vagy legfőlebb grubberolni szabad.

R. J. Érkessérű. Sajátságos passziója némely embernek, hogy mikor szerződéseket köt, ahelyett, hogy mindenben teljes világosságra törekednek, a legegyszerűbb kérdéseket is homályba burkolja. Később aztan magyarázatokat kér és rébuszokat ad fel az emberiségnek. Az önk szerződése is ilyen rébusz. Nézetünk különben az, hogy a tulajdonos a birtokát egyszer hasznóberbe adta, a hasznóberlet tartama alatt csakis olyan dolgokról rendelkezhetik, amelyekre nézve rendelkezési jogát világosan fenntartotta. A fákhöz tehát nem nyulhat, de nem nyulhat a bérlő sem, mert az meg a fákat gondozni és megőrizni tartozik. A galyaztatás a legtöbb esetben nyuzása a fának és nem gondozása. A favágás tehát a hasznóberlet tartama alatt szünetel. Sz. F.

W. J. Széplak. 1. A földmónási idő gyanánt kikötött három hónap megfelel az 1907. évi XXVII. t.-cz. 13. §-a második bekezdésének, tehát érvényes föltétel. 2. Az országos vásár ügyét a kereskedelmi miniszteriumnál kell és lehet tudakolni, esetleg szorgalmazni. Sz. F.

Seh. L. Tabód. Hasonló eseteket csakis mesgyeigazgatási per útján lehet elintézni. Sz. F.

K. J. Nagy-Szent-Miklós. A patronátus ügyéről a törvények meglehetősen hézagosan rendelkeznek. Mégis annyi bizonyosnak látszik, hogy a patronátussal terbeli birtoktól vagy annak egyes részeitől a kegyuri kötelezettségeket külön választani nem lehet. Nézetünk szerint tehát a közjegyzőnél kötött szerződésnek ama kikötése, hogy a 150 hold legelő patronátustól n entesen adatik át: érvénytelen, mert a törvénybe ütközik. Ha nézetünk nem volna helyes, minden kegyuri kötelezettséget könnyű szerrel meg lehetne szüntetni. Ilyen körülmények között legjobban teszi, ha a kegyuri teher kirovásába belenyugszik. Sz. F.

B. S. G. Bucsnány. A kérdéssel lapunkban már több ízben foglalkoztunk és utalunk e tárgyban közölt cikkeinkre. Az uradalomban alkalmazott kovács és bográr betegség esetére a munkásbiztosító pénztárnál biztosítandók, ha alkalmazásuk az 1907. évi XIX. t.-cz. 1. §-ának 12. pontjában körülírt feltételeknek megfelel. Egyéb alkalmazás mellett is ugyanott biztosíthatók, mert az ilyen biztosítást a pénztárnak el kell fogadnia. Ilyenkor a gazdasági cselédségpénztárnál való biztosítás nem kötelező.

Baleset ellen kötelező a biztosítás a 3. §. 3. pontja szerint, ha az illető műhelyben állandóan legalább 20 alkalmazott van foglalkoztatva és a 26. pont szerint akkor, ha az üzemnél elemi erő által hajtott gépet vagy hatósági engedélyhez kötött gépkészítést használnak.

Ugyanezen 3. §. utolsóöltői bekezdése szerint bármely gazdasági gép mellett alkalmazott munkások baleset ellen biztosítandók. Ha a kovács és bográr alkalmazása nem felel meg a 3. §. utolsóöltői 26. pontnak, azért baleset elleni biztosításra a kerületi munkásbiz osító-pénztárnál bejelenthető és a pénztár a biztosítást el fogja fogadni. Sz. F.

Meinl Gyula
Budapest,
II. Kossuth Lajos utczal.

**Kávè behozatal
tèa behozatal
kakaó és csokoládé.**

Posta-küldemények Magyar,
ország minden helységébe.
Kerjen árjegyzékel ingyen és
bèrmentve.

19. SZÁM
TAV
UJI
W
ECKE
TE
NAGY
W
Ered
M
BU
su
Na
Ne
h
re
mu
a
az
377

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
 ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAMMUTH, OBERNDORFI
 TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN,
 NAGY TÁPANYAG-TARTALOM ÉS TÖMEGTERMELES
 ~ SZAVATOLÁS MELLETT ~
WOHANKA ÉS TÁRS BUDAPEST,
 V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőta-
 karmányek legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
 Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Sertéseladások és vételek legjobban és legpontosabban csak ü-
 zletnek sovány egy hizott állapotban

URL REZSŐ

sertésbizomány anél Buda-
 pest, VIII., Berkocsis-u. 12.
 Telefon: 97-05 Interurbán.
Felvilágosításul ké-
 szvel azingál.

Eredeti Kirsche-féle „IDEAL” takarmányrépamag

a Deutsche Landwirthschaftliche Gesellschaft által
 rendezett takarmányrépa-termesztési versenyen — „ezüst érem”-mel
 lett kitüntetve. Előnyei:

**legnagyobb terméshozam,
 legmagasabb tápérték-tartalom,
 nagy tartósság, legkönnyebb kiszedés.**

Vegyi vizsgálat ozukor- és szárazanyag-tartalomra saját laboratóriumában

1905—14,000	elit anyarépáról.
1906—18,000	
1907—24,000	

Vezérképviselőség és főraktár Magyarország és társországi részére:
DUKES és HERZOG Galgóc és Budapest,
Váci-körút 74.
 Megrendelhető még: **Mühle Vilmos, Temesvár.**
Kontsek Géza, Debreczen.

CSODÁS!

A Bonodor folyadék a legbüzösebb árnyékszék
 szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegy-
 sulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50
 K.** (Elegendő 1 évre.) 1 kg. próbacsomag
2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.
 A Bonodor por vizeldék azonnali szaga-
 talanítására kitűnő szer. 5 kilós posta-
 csomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag
2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Széthűlés
 készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.
 Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

**Magyar Gazdák Értékesítő
 Szövetkezete**

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tej-
 terméket, tojást, zöldséget, gyümöl-
 csöt, mézet és MINDENMŰ ÉLELMICZIKKET.
 Hordóbor-értékesítő osztály. Egetett szesze-
 m-
 lok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület
 vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesül-
 nek. Mindennemű értékesítési ügyben
 díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Házfedő nádat

Körülbelül 2 m. hosszú, 50—60 cm. kör-
 méretű kékében, Kéthely állomáson át-
 adwa és wagonba rakva kénékint 10
 fillérért ajánlunk. Megrendelés esetén
 wagononkint 150 kor. előleget kérünk.

Csáki és Társai
 palackhüvely- és nádfonat-gyára
Kéthely, Somogy m.

357

Folyó évi márczius hó 17-én d. e. 9 órakor
 Német-Ladon négy szomszéd község bevonásával

hidegvérű lódíjazást

rendezek. Miután előreláthatólag sok és jó anyag be fog
 mutatni, venni szándékozók becses figyelmét felhívom erre
 a napra.

Vasutállomás **Lad-Gyöngyös**. A díjazás helye közel
 az állomáshoz. Előzetes megkeresésre kocsit vár az állomáson.

Gróf Hoyos Miksa.

377

UPTON SINCLAIR

A POSVÁNY

(THE JUNGLE) című híres
 amerikai regénye kapható a
 „PÁTRIA” könyvkereskedésé-
 ben Budapest, IX., Üllői-ut 25.
 A kit a kivándorlás kérdése érdekel,
 olvassa el a regényt. Ára 4 korona.
 Bérmentes küldéssel 4 kor. 20 fillér.

Vetésre ajánlunk

300 q fehér lupinát, mely tet-
szés szerinti mennyiségben ab Viro-
vitica állomás kapható, vevő zsák-
jaiban, mm.-kint 18 koronáért.

Virovitica, 1908 február 29.

Schaumburg-Lippe hercege
urad. igazgatósága.

397

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Most jelent meg: **ÁLLAT-
EGÉSZSÉGTAN.**

223 ábrával. Állattenyésztő és állat-
tartó gazdák és szakiskolai tanulók
használatára írta:

MONOSTORI KAROLY

okl. állatorvos, a m. kir. állatorvosi fő-
iskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.

A MŰ ÁRA

: 7 ::

KORONA.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX. Úllői-ut 25.

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A miskolci uradalom eladásra bocsájta az alanti,
importált mag után termelt, kézzel válogatott bur-
gonyafajokat, métermázsanként 7 koronáért ab Zala-
bér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban,
1908 tavasszal szállítva, 100 kilogrammos legkisebb
mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu,
magas keményítőtartalmu, bőtermő. **Woltmann:**
vörös színű, nagyon keresett faj ipari czélokra.
Industrie: sárga husu, ugy ékezesi, mint ipari
czélra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen ke-
resett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, éke-
zési czélra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:**
korán érő, sárga husu, bőtermő ékezesi faj. **Ascher-
P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom
faj ugy ékezesi, mint ipari czélra nagyon alkalmas.
Eigenheimer, Avenir: Hollandi tenyésztések,
korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-
Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnelli-től hozott
eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtár-
talommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája**, sárga
husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának be-
küldése mellett elfogad: 213

Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Nagyobb uradalmi bérletet

keresek lehetőleg Nyitra, Pozsony
megyékben, esetleg máshol vasut-
állomás és országut közelében,
lehetőleg szeszyárral. 369

Czima kiadóhivatalban.

Tápláló tartalom, eltarthatóság és ta-
karmánytömeg tekintetében vegeleg kiválasz-
tott (selectionált) anyarépákról természet-
eredeti **quedlinburgi** termésű
valódi: **quedlinburgi** termésű

takarmányrépamag

Mammuth, hosszú vörös, Elvetham-
féle óriás 18 frt.

Mammuth, hosszú, sárga, Elvetham-
féle óriás 22 "

Olajbogyóalaku, sárga óriás
„Des Barres” 19 "

Eckendorfi, sárga javított, óriás 18 "

Oberndorfi, sárga, kerek, javított 22 "

50 kilónként, zsákkal együtt, helyt budapesti
raktárban érve. A legmagasabb csiraké-
pesség és fajazonosságért szavatolok. 250 kiló
s ezen felüli vételnél 5% engedmény.

Mindennemű gazdasági és konyhakerti mag-
vak a legjutányosabban kitünő minőségben
kaphatók.

Gombás Gyula

(ezelőtt Nöthling Vilmos)

magkereskedésében

Budapest, IX., Calvin-tér 9. sz.

Telefon 102—95.

Alapítatott 1880-ban.

Árjegyzék készséggel rendelkezésre
áll, ingyen és bérmentve.

348

Állateladás.

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömeltósága gerneszezi gazdasá-
gában Sperker-féle törzsbika után nevelt **8 darab elsőrendű
bika eladó.** Ugyanott **10 db elsőrendű jármosökör
is eladatik.** Megkeresések (Gerneszege, posta- és vasutállomás)
intézhettek alábbihoz

346

Pálffy Dezső, intéző.

A Malaczkai Takarékpénztár tenyi gazda- ságában eladó:

**100 darab feles számu 1—2½ éves kitünő fajú
yorkshirei és berkshirei tenyész kocca, valamint
több száz drb vegyes koru 2—10 hónapos malacz.**

Venni szándékozók jelentkezzenek a **Malaczkai Taka-
rékpénztárnál, Malaczkán (Pozsony m.).** 390

Eladó yorkshirei sertések.

Hercege Esterházy Miklós lékai kerületi tisztartóságánál
eladó: 27 drb, átlag 100 kgr. súlyu, levágható, kimetszett sütdő,
5 drb herélt, hizlalt mustraanya, ugyancsak eladásra ajánlja
80 drb szép, magasvérű, nagy és hosszú testű, szapora, egyenes
orru 5 hónapos yorkshirei emsét, Kőszeg (Vas megye) állo-
másra szállítva. — Állatorvost vevő fizeti. — Tenyészgázol-
ványról eladó gondoskodik. — Ugyancsak ott eladásra kerül
100 drb január hóban ellett bárány. 385

Erdei csemeték eladása.

Luczfenyő 2 éves ezrének ára 6 kor.
Erdei fenyő 2 éves ezrének ára 6 "
Luczfenyő 4 éves nem iskolázott ezrének ára 7 "
3 " iskolázott ezrének ára 8 "

Az ár muraszombati vagy regedei állomástól számítatik, cso-
magolás ingyen. **Nagymélt. gróf Szápáry László er-
dészeti intézősége, Mura-Szombat.** 375

Hirdetmény.

Ugocsa megyében, Mátyfalva község határán Mátyfalva s állam-
uttól 15, vasutállomástól 30 percz távolságra fekvő, kitünő sik
területű szántóföld s kevés rét, minden veteményre alkalmas, nem
elsóványított, árvizmentes, 135½ holdat tevő (1200 □-öles) tagos
tanyai birtok, 36 hold jó őszbuza vetéssel, 15 hold lóheréssel
előnyös fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. Értekezhetni
Fehér Mihály tulajdonossal, lakik Tisza-Ujhely, (Ugocsa m.). 391

391

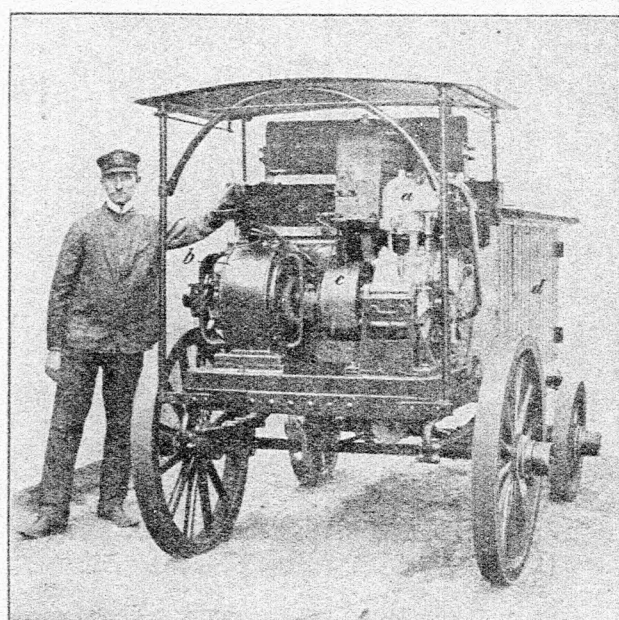
UJDONSÁG!

Legujabb hajtóerőt
szolgáltató gép

ELEKTRO-LOKOMOBIL

Gőzcséplőgépeknek közvetlen meghajtására, villamos erő-
átvitelre és villamos világításra egyaránt alkalmas.

Azonnal üzembe-
helyezhető.
Könnyen kezelhető.
Veszélytelen.

16 20 lóerejű elektro-lokomobil.

Sokoldaluan használ-
ható. ~ Gazdaságos
üzemü. ~ Munka-
közben világít.

Ujdonság!

CT. jelű Utimozdony
gőzszántásra is alkalmas.

Ujdonság!

Gőzcséplőgépek ~ Lóherefejtők ~ Gőz-kukoriczamorzsolók
Gőzlokomobilok ~ Benzinmotorok ~ Ipari lokomobilok.

A n. é. gazdaközönség figyelmébe!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó évi márczius hó
7-én és 8-án a Tattersall r.-t. helyiségeiben tartandó tenyészállat-
vásáron újabb gépszerkezeteinket bemutatjuk.

Az elektro-lokomobil üzemben lesz.

Felvilágosítással szívesen szolgálunk, ugy levélben, mint a helyszínen is.

A Magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám.

Fajtiszta, vetnivaló burgonya

Haas Ignác kemecsei és görög szállási gazdaságaiban vetési célokra következő fajtiszta burgonyafajok rendelhetők:

Hortensia, Impérator mm.-ként	6 K.
Up to Date, Nansen, Hatzfeld herezegő mm.-ként	7 K.
„Nilson“ kiváló jó étkezési burgonya mm.-ként	8 K.
St. Wenzel, sárga husu mm.-ként	10 K.

ab Kemecse vagy Görög szállás állomás. Zsákok önköltségen számíttatnak. Waggonrakományok vételénél külön egyezség szerinti mérsékelt árak.

Rendelések: **HAAS IGNÁCZ, Nyiregyháza** címre intézendők. 360

Hirdetmény.

Herzfelder Manó hazai fésűs juhászataiból

tenyészkosok

vannak eladók. Venni szándékozók koci miatt forduljanak **Herzfelder Manó gazdasági tisztartóságához**, vasút és posta **Pusztapó**.

331

Gazdasági könyvviteli
nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít

„PÁTRIA“
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk. "

Meghívás.

A Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete
Debreczen

III-ik évi rendes közgyűlését

1908. évi márczius hó 22-ikén délelőtt 10 órakor saját helyiségében, Széchenyi-utca 1. sz. alatt tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv-hitelesítő 2 tag kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
3. Az 1907-ik évi mérleg*) és zárszámadások előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
5. Az összes igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok mandátuma f. évi június havában lejárván, azoknak újbóli választása.
6. Indítványok.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 12. §. Minden üzletrész egy szavazatra jogosít, de egy tag sem gyakorolhat üzletrészei alapján 20 szavazatnál — meghatalmazás alapján pedig saját üzletrészei hozzászámításával 40 szavazatnál többet.

13. §. Oly indítvány, mely az alapszabályok módosítását, vagy a szövetkezetre valamely teher vállalását foglalná magában, négy héttel a rendes közgyűlés előtt az igazgatósághoz írásban nyújtandó be. Minden egyéb indítvány pedig a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet irodájában írásban jelentendő be.

*) A mérleg az intézet helyiségében ki van téve s az a tagok által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

394

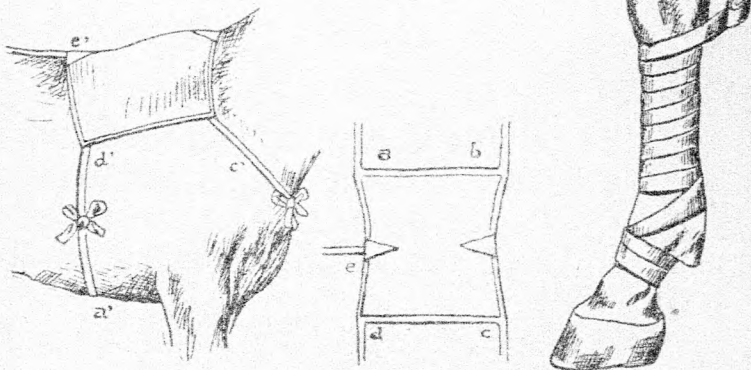
Most jelent meg

LUKACS ALADAR

az „Állatorvosi Közlöny“ szerkesztője tollából

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

ezimben egy népszerű, ismeretterjesztő munka, melynek előszavában szerző következőket mondja: „Igyekeztem az első segély tanát lehetőleg teljes egészében és népszerűen előadni s kiterjeszkedtem könyvemben egyes közismert tévhitekre is, hogy azokat a tudomány erejével szétoszlassam.“

E szakkönyv hézagot pótol s csakhamar nélkülözhetetlenné fog válni a gazdaközönség körében.
Ára bérmentes küldéssel 3 korona 10 fillér.
33 magyarító képpel.

Megrendelhető a „Pátria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddignél hasznosabb **gazdálkodás előmozdítását** a gyakorlati szaktanácsadás útján.
Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését**. **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél**, vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdasági **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. **Tanácsot ad birtokbérbeadásnál**, valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben**. Gazdasági **ügyekben jogi tanácsot** szolgál és **vitás ügyekben** a választott szakbírósi tisztelet elvállalja. Birtok és mindenemű mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokok** törzskönyvileg **nyilvántartja**.
Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet** **ereszkét nyilvántart.**

Adóügyekben **szakvéleményeket** ad, az **adókönyvek alapján felülvizsgálja** az **adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését** **kiszikozli**. **Adóelengedések ügyében** **utbaigazítással** szolgál.

Nyilvántartásra bejelentett:

Eladó birtok:

- 200 m. hold** Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kltűnő utak, vasútállomás 10 perc. Fürdőtelepnek igen alkalmas. 1198
- 543 m. hold** Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, teglavetéssel, csemenárnyújtással, iparvágány s mértékkel, 1593
- 197 m. hold** pilliscsabai vonalon, fővástól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csirővel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás ivéges, zárt verandával. 455
- 200 m. hold** sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 3849
- 370 m. hold** Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, 60 lakással és 5 hold diszkerettel, köves ut mentén. 3743
- 100 kat. hold** körüli I. o. hácskai föld, 15 percnyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percnyire, urlak és gyümölcsösökkel. 3851
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urlakkal. 4129
- 1015 kat. hold** Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves úttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
- 606 kat. hold** Ermelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányenyedélyvel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, 3249 kertben fekvő 10 szobás lakással, cseledházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-görével, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima klasszisú kert talaj**, nagy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. 4601
- 280 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsral 1/2 óra, vasútállomástól miután 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urlakkal, 60 m. h. erdőilletéssel. 4750
- 400 m. hold** I.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kelte gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold 650 vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs kereszteszűs törzsjuhnyájával és 200 drb bárányval. Nagymennyiségű szén, takarmány és szalma. 4701
- 586 hold** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert. 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400.000 korona. Esetleg bérbe is kivehető. 5040
- 384 hold** szőlőnek való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5277
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó. 6320
- 3000 m. h.** Fejér megyében, kitűnő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazd. épületekkel. 6
- 2488 hold**, 50 hold termőgyümölcsösökkel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitűnő kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomított, jó munkaszivonvok. Ára felszerelés nélkül 600.000 K. Amortizációs teher 200.000 K. Esetleg bérbe adó. 602
- 290 hold** Szilagy megyében, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehénészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54
- 200 hold**, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1061

Birtokvétel:

megvételre kerestetik:

- 200 m. hold** birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
- 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családoknak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
- Kisebb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400-1000 h.** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig** cserébe főváros, vidéki, egy tulajdonban erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Barszabolc megyében fekvő birtok. 567
- 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3378
- 2-300 hold** birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950
- 200 holdas** birtok ur lakóházzal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsődrendű talajú birtok, csukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal. Bécsből legfeljebb 6 órányira. 456
- 800-1200 m. hold birtok**, kelte gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 2000 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250-300 m. hold** főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 12/11
- 3-400 hold** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
- 800-1000 holdig** jó földek és épületekkel, instrukcióival. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, 5003 gazdasági épületekkel.

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urlakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** teleleptésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket **AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.**

Eladó birtokok:

1. Bodrogközben, sík fekvésű, elsődrendű minőségű, 1300 holdas birtok, dohánytermeléssel, csakis komoly és készfizető vevőknek.
2. Miskolc - Kassai fővonalon, 5500 holdas erdőbirtok, némi mezőgazdaság, értékes faállomány és jó vadászterülettel, 375.000 frtért, 50% lefizetése mellett.
3. Erdélyben 13500 holdas erdőbirtok 4-40 éves ültetésű és 3000 hold körüli kaszáló és legelővel, 225.000 frt vételár és kedvező feltételek mellett.
4. Ugyanitt **vételre** kerestetik 10-20000 holdas szarvas-vadászterület, többrendű mezőgazdasági és bármily nagykereskedési erdőbirtok. Szives megkereséseket kér: **Méhely, Budapest, Eötvös-utca 34.**

Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:

Balassa Frigyes:

A cséplőgépek szerkezete és kezelése

című szakkönyvnek, mely **második kiadásban, javított és bővített tartalommal**, valamint **számos új ábrával gazdagítva most jelent meg.**

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiacra egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdakörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel **6 korona 30 fillér.**

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

99602/1907. sz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező Püspökladány község határában fekvő:

1. Laponyag nevű 480⁸⁴⁸/₁₂₀₀ hold
2. Szentágotazug nevű 530⁷⁰⁶/₁₂₀₀ hold
3. Szentágota, Kerülőhalom, Nagykerülő és Nagyszék nevű összesen együtt 2362⁴⁷⁴/₁₂₀₀ hold

legelőterületnek 1908. évi november hó 1-től 1914. évi október hó 31-ig terjedő időre való bérbeadása iránt az alulírott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz., III. em.) az 1908. évi május hó 4-én délelőtt 12 órakor zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Az 1., 2. és 3. alatti bértárgyak külön-külön adatnak haszonbérbe és így mindegyik bértárgyra külön-külön teendő az ajánlat.

A versenytárgyalási feltételeknek megfelelően kiállított írásbeli ajánlatok az alulírott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtan-dók be és az ajánlatok borítékán jelendő, hogy az ajánlat, mely bértagra vonatkozik.

Bánatpénzül minden hold után négy (4) kor. teendő le.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál és a püspökladányi közalap. kir. gazd. felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908 január hó 31-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl **FR. VODICKA** föld-
birtokos, **Smrzitz i. d.**
Hanna, Mähren. 271

!! Ujdonság !!

A hazai szövetkezeti gabonaraktaarak.

Irta: **Dr. Horváth János**,
az Országos Központi Hítel-
szövetkezet aligazgatója.

Magtári rajzlapokkal.

3-ik kiadás.

Ára bérmentes küldéssel
2 korona 10 fillér.

Megrendelhető a

"PÁTRIA" r.-társ. gazdasági
szakkönyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gyümölcs- és diszfrak.

diszfrakok, fenyőfélék és
rózsákat részletes árjegy-
zék szerint szállít,

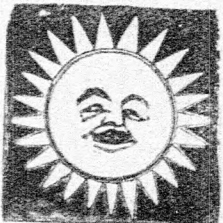
kertalakításokat

terv és költségvetés szerint
készít 388

PECZ ÁRMIN

cs. és kir. udvari mérkészt és
faiskola-tulajdonos

Budapest, VIII., Kávéria-tér 8

KELTŐGÉPEK
díjtalanul próbára. **Keltető-
gépek** a legjobbak és legolcsóbb-
ak. **Keltetőgépek** sok száz
kifutó bizonyítvány és ajánlatok
egész Ausztria és Magyarország-
ból, melyek bármely díjtalanul
megküldetnek. **Keltetőgépek**
tyúk-, liba-, fogoly-, fűszár- és
kacsatorjásokhoz. **Keltetőgépek**
részletileg. **Keltetőgé-
pek** szabadalmazva Ausztriában
és Magyarországon. Egyedül
készítje **G. Mäcko, Reison-
berg 2. szám, bei Wien.**
Ezen szakmában egyedül gyár.
690

Mezőgazdasági kereskedelemtan.

Irta: **KROLOPP HUGO.**

Ezen, mezőgazdasági szak-
irodalmunkban hiányt pótló
mű hivatva van arra, hogy,
a gyakorlati gazdát a gazda-
sági termények és termékek
beszerzési és értékesítési
módjaival megismertesse.

Bojti ára 10.— kor.

Megrendelhető a "PÁTRIA"
r.-t. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében, Budapest,
IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Vétel

Kerestetik megvételre 6-7 q
évesre készült, második
osztályú disznószir. Eladó bő-
termő tavaszi buzavetőmag, a
vevő zsákjaiban q-ként 26 koroná-
val; nemkülönböztetve eladó eredeti
Proskovetz árpa után termelt
Hannárpa, vevő zsákjaiban míg
a készlet tart 20 korona q-ként.
Eladó óriási muharmag 25 korona
árban, a vevő zsákjaiban. Állomás
Szár, míg a készlet tart. Eladó
ezenkívül egy pár 5 éves jól be-
tanított sárga kanca, jukker-ló.
Állomás Szár. Megkeresések Gaz-
dasági Intézettség címén Nagy-
Németvárháza, u. p. Buda-Bicske
kéretnek. 3457

Burgonyát veszek és eladok
minden fajban, vető,
étkezési és gyári burgonyát, a
vevő vagy eladó állomásától.
Kérdezőkérdekek vagy ajánlatok
kéretnek Pollák L. burgonya
exporteur, Bonyhád. 307

Uradalmi tejet 250-500 l.-ig
veszünk évi kötésre.
Schwartz Ignác és fia Budapest,
VII., István-ut 4. 3510

10,000 db gyökerez szőlő-
vesszőre (európai)
van szükségem és pedig 1000 db
Mézestűrére és a többi fehér és
veres Chasselas fajokra. Kérem
nekem ezekre kizárólag szőlőtelep-
tulajdonosoknak becses ajánlatot
tenni. Fuchs Miksa Pusztal-
Lukáb, posta Szilád, Nyitra m.
3453

BIRTOK

**kerestetik vételre
vagy bérbe, 250-500**
hektárig. Mezőgazdaság és
kis erdő. Ügynökök kizárva.
Ajánlatok „W. R. 883” jel
alatt **Mosse Rudolf, Wien,**
I., Seilerstätte 2. kéretnek.
361

Tejtermelők figyelmébe.
Tej-t bármely
mennyiségben (azonnali szállításra
is) legmagasabb árban veszek.
Ugyszintén vaját és sajtot
bizományban elfogadok
óvadék mellett. Ifj. Fleischmann
Salamon Király-u. 12. (Fűszer-
csomago- és tejkereskedők-
nél kitűnően bevezetve.) 3491

Bérlet

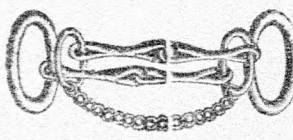
Ezer koronát kap szerződés
megkötésekor
az, aki 1000 holdig terjedhető, na-
gyobb részében árpát termő
szántó- és kaszálóból álló bérlet-
et közvetít 1910 őszig. Pest
megye és környékének előny.
Sváb Kovács Sándor, Kecskemét.
3511

Bérletátadás. 2000-2600 kat.
holdas bérletin-
ket teljes felszereléssel, állatálló-
mánnyal, őszi-tavaszi vetéssel,
kedvező feltételek mellett május
hóban, esetleg azonnal átadjuk.
Czím a kiadónvataiban. 3481

Bérbeadó szőlő Püspöcsaba
vasutállomástól 2 kilo-
méternyire, kies völgyben, 6 hold
fajtázta szőlőm, pinczefelszerel-
léssel együtt hosszabb időre olcsón
bérbeadó. Váskányi Zoltán Buda-
pest, Sörház-u. 4. 3450

Felvidéki fajárpa

vetési célokra jutányosan kapható:
BLOCH JÓZSEF czégnél, **BUDAPEST,**
V., Báthory-utca 5. szám. 378

Védelem a baleset ellen!
Nem törhet ki a ló többé, ha
a szab. biztonsági zablál
használjuk.

Ára 4-9 korona darabonként. :: Prospektusck ingyen.

Vezér-
képviselő: **Pfeifer J. Wien, III., Stammgasse 15.**
6825/b

Triumpf-zab

50 kilón felüli minőségű, bőven termő,
vetésre nagyon ajánlható, eladó míg a
készlet tart, 50 kilótól felfelé, 100 kilón-
ként 15 korona ab Nagy-Szeben, az ösz-
szeg utánvételezése mellett. 363

Ferderber Zsigmond gabona-
kereskedő,
Nagyszében.

Tavaszi bükönymag

1907. évi termés, mintegy 100 q
eladó, ára vevő zsákjaiban q-ként
18 korona. Megrendelések inté-
zendők az **uradalmi tiszt-
tartóssághoz, Simontor-
nyán, Tolna megye.** 379

36/1908. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Hirsch Ignác és Löwensohn Gáspár bérletársak megke-
resése folytán közhírré teszem, hogy 1265 bal, mintegy 545
métermázsza sulyt

lenkóró

felpréslt állapotban, Alsómegeyes pusztán (Tolna vármegye,
tamási járás; vasutállomás Ság-Nagykőny) közbenjöttömmel
a következő feltételek mellett **1898. évi márczius hó
11-ik napján d. e. 10 órakor** el fog árvereztetni:

1. Kikiáltási ár métermázsánként 10 korona, de az eladás
becsáron alul is megtörténik;
2. bánatpénzül 2000 korona az árverés megkezdése előtt
a kir. közjegyző kezéhez leteendő; a vevő a vételár-többletet
köteles lesz a nyomban megkezdendő átmázsálás után eladók-
nak azonnal kifizetni;
3. eladók a lenkórónak sem mennyiségeért, sem minő-
ségeért nem felelnek;
4. vevő a megvett árut folyó évi május hó 10-ig fekbér
fizetés nélkül mai helyén hagyhatja, de eladók, kiknek min-
den felelőssége az átmázsálással megszűnik, az eladott áru
biztonságáért semmi irányban nem felelnek;
5. eladók az árut vevő kívánságára, de csak legkésőbb
folyó évi május hó 10-ig, saját fogataikon Ság-Nagykőny
állomásra elszállítják.

Tamási, 1908. évi február hó 26-án.

Dr. Mester József,

mint Madarász János
tamási kir. közjegyzőnek
a pécsi királyi közjegyzői kamara
által kirendelt helyettese.

**Minden gabonakereskedőnek
és termelőnek nélkülözhetetlen**

:: a most megjelent ::

GABONAKERESKEDŐK ÉS TERMELŐK KÉZIKÖNYVE

:: Összeállította és kiadja ::

SZABADOS JÓZSEF

a Hungária Egyesült Gőzmalom Részvény-
társaság tisztviselője Budapest. ::

Ezen könyv könnyen áttekinthető módon magában
foglalja az összes Budapestre szülő vasuti fuvar-
díjtételeket, vámdíjtételeket, a tőzsde és hajó-
fuvarozási szokásoknak a gabonakereskedelem és
termelésre vonatkozó szabályait és egyéb hasznos
tudnivalókat. ::

Ára bérmentes küldéssel **3-10 K.**

Megrendelésnél kérjük az összeget posta-
:: utalványon előre beküldeni. ::

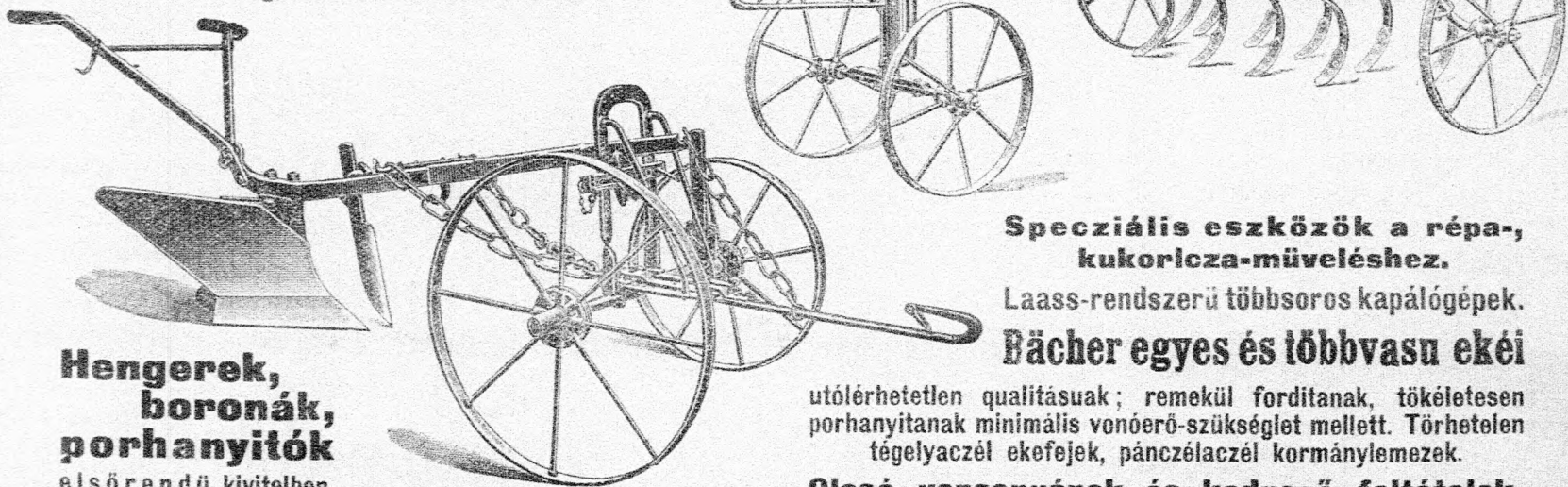
Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytárs.
gazdasági szakkönyvkereskedésében, Buda-
pest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

A tavaszi talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a **RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR**

mélyjáratszabályozó - emeltyűvel.

Több ezer darab legnagyobb meglepedésre használatban.

Modern talaj- és rétművelő eszközök.

**Hengerek,
boronák,
porhanyítók**
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-,
kukorica-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapálógépek.

Bächer egyes és többvasú ekéi

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen
porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen
tégelyacél ekefejek, páncélcél kormánylemezek.

Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

BACHER RUDOLF specziális eke- és talajművelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányu

páros sorszámú

„UNICUM DRILL“

a jelenkor legtekélyesebb sorvetőgépe.

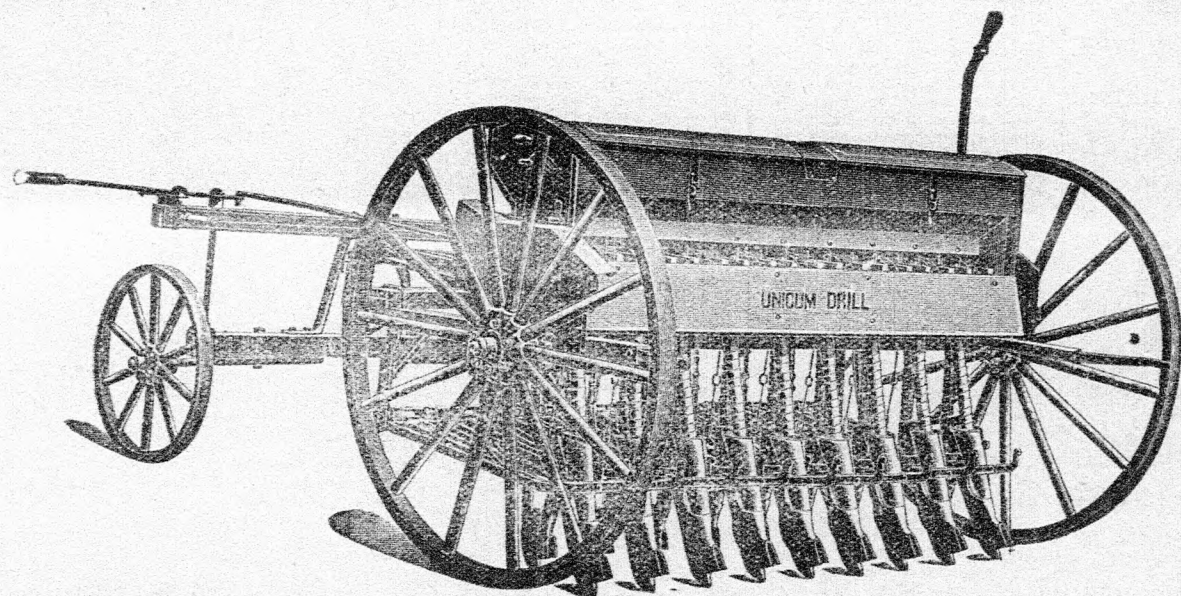
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivétel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számátalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb specziálisítások:

Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répa vetőgépek és amerikai rendszerű kukorica-fészkebevetők (a Hermann-féle művelésmóddhoz).

Chiliszőrők a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gözekével

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy a miatti eseményes forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Koseladás.

A Schaumburg-Lippe hercegi uradalom eredeti merino-fésűgyapjas törzsnájában, (Virovitica Szlavónia)

1908. évi márczius hó 14-én déli 12 órakor veszi kezdetét a koseladás.

Eladásra kerülnek ugy eredeti fésűgyapjas (Boldebuker le-szármas) mint eredeti telivér rambouillet koso-k keresztezései.

A zsiros gyapju ez évi eladási ára mmásánként 175 korona.

A nyáj tenyésztője Arnold Felix juhászati igazgató, Friedenau-Berlin.

A kosok megtekinthetők az árverés előtt.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosítást ad a hercegi uradalom igazgatósága, Virovitica (vasut-, posta- és távirdaállomás).

396

HIRDETMEY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályu **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola** alanyvessző. Továbbá ily alanyokon készült első osztályu **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb esemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző.**

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca,

Zala megye.

226

Lovag Aubin Károly gazdasága

Királyhalma, Nagyküllő m.

Királyhalma, 1908. február 4-én.

T.

Idősb Heinrich Mór urnak

Csáktornya.

A négy darab muraközi kancza ezelőtt négy nappal szerencsésen meg-érkezett. Előbb nem akartam nyilatkozni, míg hasznavehető gúkról meg nem győződtem.

Miután azóta dolgoznak, most már véleményemet abban nyilváníthatom, hogy:

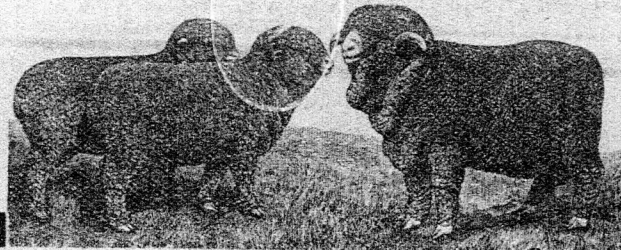
1. Mind a négy kanczát igen jó igásónak, jó alkotású állatnak tartom.
2. Az árakat a minőséghez alkalmazva megfelelőnek találom.
3. Utoljára a **négy lóval** általam nagyon meg vagyok elégedve, sőt mondhatom, **kevesebbet vártam és kellemesen meg voltam lepve.**

A mint eddig látom, ugy ezen kanczák az itt ni viszonyoknak megfelelőnek, hogy talán idővel az összes igásőkröket kicserélhetem muraközi lovakkal.

Tisztelettel

Aubin Károly.

354

A leutewitzi (Szászország) merinó törzsjuhászat, tulaj-donos és tenyésztő **Steiger Ottó**, gazd. titkos tanácsos,

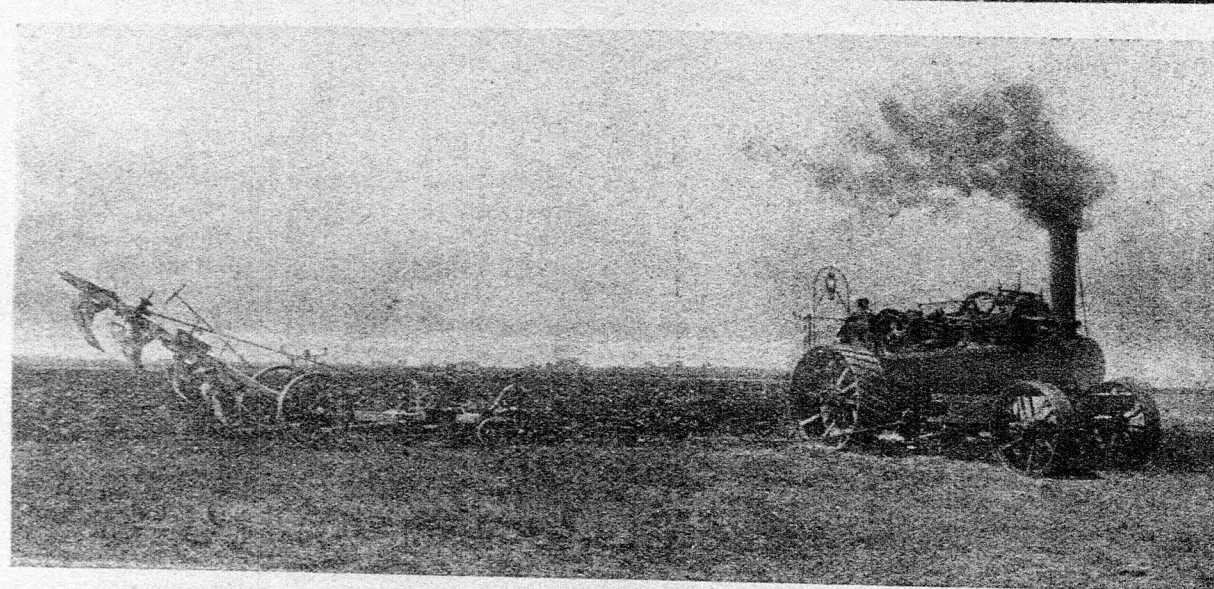
a **Budapest**en, márczius 7. és 8-ikán tartandó

tenyészállatvásáron!
20 legjobb tenyészkössal!

vesz részt.

Tenyésztési elv: **Nagy, jól megtermett test, nagymennyi-ségű, mély, nemes szövetgyapjuval.**

Ezen tenyészet az összes nevesebb kiállításokon a **legnagyobb** díjakkal lett kitüntetve. Páris 1900: Grand Prix. 381

Magyar gyártmányu

kétgéprendszerü

Gözekéket

a legtükéletesebb kivitelben készít:

GANZ és TÁRSA

Vasöntö- és Gépgyár Részvény-Társulat

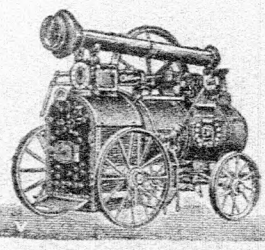
BUDAPESTEN, X., Köbányai-ut 31. sz.

Részletes leirással és ajánlattal szivesen szolgálunk.

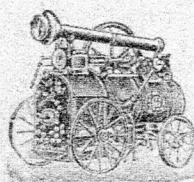
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

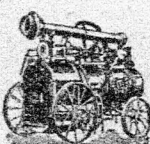
A m. kir. államvasutak-gépgyára gépeinek eladása. Mindennemü gazdasági gépek.

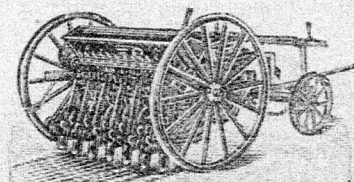
Csereüzletek költetnek.

Jól javított cséplőkészletek.

Gépjavitások elfogadtatnak.

"Pátr"sz" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Kisó Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.